

VLAAMS PARLEMENT

vergadering 8
zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 25 november 2009

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	5
ACTUALITEITSDEBAT over de toekomst van de Opelvestiging in Antwerpen, naar aanleiding van de recente uitspraken van General Motors	5
MOTIE VAN ORDE	
Voorstel tot spoedbehandeling	6
ACTUALITEITSDEBAT over de toekomst van de Opelvestiging in Antwerpen, naar aanleiding van de recente uitspraken van General Motors (<i>Voortzetting</i>)	6
MOTIE VAN ORDE	
Opheldering over de stand van zaken	19
ACTUALITEITSDEBAT over de toekomst van de Opelvestiging in Antwerpen, naar aanleiding van de recente uitspraken van General Motors (<i>Voortzetting</i>)	19
Actualiteitsmotie	23
ACTUALITEITSDEBAT over de aanpak van de fijnstofproblematiek, naar aanleiding van de officiële waarschuwing hierover van de Europese Commissie	23
Actualiteitsmoties	41
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	41
ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Jans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toegankelijkheid van het Nationale Park Hoge Kempen	41
ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de praktische aspecten van de integratie en opvang van geregulariseerde vreemdelingen na afloop van de federale regularisatiecampagne	44
ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het federale akkoord betreffende de aanpak van het dossier Brussel-Halle-Vilvoorde en de bepalingen ter zake uit het Vlaams regeerakkoord	47
ACTUELE VRAAG van mevrouw Lies Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toename van het aantal hiv-besmettingen	50
ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toename van het aantal hiv-besmettingen	50
ACTUELE VRAAG van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de leegstand van sociale woningen	52
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	57
COMMISSIE AD HOC Versnelling maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten	
Oprichting	57

Benoeming van de leden	59
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Lode Vereeck betreffende het innemen van een eenduidig standpunt inzake de lopende (communautaire) federale besprekingen – 265 (2009-2010) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	59
ACTUALITEITSMOTIE van de dames Patricia Ceysens, Fientje Moerman, Annick De Ridder en Lydia Peeters en de heren Sven Gatz en Dirk Van Mechelen tot besluit van het op 25 november 2009 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van de Opelvestiging in Antwerpen, naar aanleiding van de recente uitspraken van General Motors – 266 (2009-2010) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	61
ACTUALITEITSMOTIE van de dames Gwenny De Vroe en Mercedes Van Volcem en de heer Sven Gatz tot besluit van het op 25 november 2009 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de aanpak van de fijnstofproblematiek, naar aanleiding van de waarschuwing hierover van de Europese Commissie – 268 (2009-2010) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	61
ACTUALITEITSMOTIE van de heer Filip Watteuw tot besluit van het op 25 november 2009 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de aanpak van de fijnstofproblematiek, naar aanleiding van de waarschuwing hierover van de Europese Commissie – 269 (2009-2010) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	62
ACTUALITEITSMOTIE van de heren Ivan Sabbe, Lode Vereeck en Peter Reekmans tot besluit van het op 25 november 2009 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de aanpak van de fijnstofproblematiek, naar aanleiding van de waarschuwing hierover van de Europese Commissie – 270 (2009-2010) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	62
ACTUALITEITSMOTIE van de dames Marleen Van den Eynde, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt en An Michiels tot besluit van het op 25 november 2009 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de aanpak van de fijnstofproblematiek, naar aanleiding van de waarschuwing hierover van de Europese Commissie – 271 (2009-2010) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	62
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	63
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	66
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	66

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.08 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigen zijn ingekomen van de volgende leden:

Erik Arckens, Sophie De Wit, Dirk Peeters, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Helga Stevens: gezondheidsredenen;

Frank Vandenbroucke: ambtsverplichtingen;

Marcus Vanden Bussche, Ulla Werbrouck: familieverplichtingen.

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 60/7)

■

ACTUALITEITSDEBAT over de toekomst van de Opelvestiging in Antwerpen, naar aanleiding van de recente uitspraken van General Motors

De voorzitter: Dames en heren, het debat is geopend.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, wanneer ik hier rondspeur, ook in mijn eigen fractie, moet ik met plaatsvervangende schaamte vaststellen dat er voor dit onderwerp weinig belangstelling is. Er zijn aan de overkant misschien andere evenementen te beleven, maar dat verontschuldigt de afwezigheid van vandaag niet.

Mijnheer de minister-president, collega's, het is weerkundig een bijzonder donkere dag, maar ook sociaaleconomisch en in het privéleven van heel wat mensen is dit een bijzonder donkere dag. De laatste berichten suggereren dat er minstens tweeduizend familievaarders of familiemoeders in Opel Antwerpen hun job dreigen te verliezen. In aanloop naar de sinterklaas- en de kerstperiode kan dat tellen.

Ik denk, mijnheer de minister-president, dat het in deze omstandigheden niet het moment is om politieke spelletjes te spelen in dit dossier. Ik ga dat ook niet doen vanuit de oppositie, dat zou al te gemakkelijk zijn. Vandaag moeten we proberen om er met zijn allen alsnog het beste van te maken, in het belang van die tweeduizend rechtstreeks getroffen en in het belang van de hele Antwerpse regio.

Ik had u een actuele vraag willen stellen over uw wedervaren met de mensen van General Motors (GM). Het schijnt dat u zich boos hebt gemaakt, en voor u boos wordt, moet er al iets aan de hand zijn. Ik geloof dus dat u zich terecht boos hebt gemaakt. De actualiteit van vandaag heeft echter ook mijn vraagstelling achterhaald. Het drama van vandaag is van dien aard dat we u geen vragen meer hoeven te stellen over wat er met de betrokken mensen van General Motors is besproken. We moeten u alleen nog vragen hoe het nu verder gaat. U hebt

lang, en misschien niet ten onrechte, vastgehouden aan de optie om te proberen Opel Antwerpen open te houden. Men heeft u keer op keer teleurgesteld. De laatste keer was u over die teleurstelling zo boos dat u zich echt boos hebt gemaakt.

Het is misschien wat prematuur om u te vragen hoe het nu verder moet. Op die manier wordt dit debat misschien wat virtueel, want de berichten die binnenkomen, worden intussen al ontkend. Het Duitse persbureau DPA gaat er natuurlijk van uit dat de Duitse vestigingen open zullen blijven en dat Antwerpen het gelag zal moeten betalen. Is dat zo? Hebt u al actuelere informatie? Als Opel Antwerpen inderdaad de deuren moet sluiten – want een bedrijf van die omvang dat van 2600 naar 600 werknemers gaat, wordt natuurlijk gesloten – en als de berichten vandaag worden bevestigd, heeft uw regering voor de betrokken werknemers dan een geloofwaardig alternatief?

Meer kan ik, moet ik, mag ik vandaag niet vragen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

■

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Vereeck bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer de voorzitter, bij motie van orde wil ik aankondigen dat ik zo meteen een voorstel van resolutie indien betreffende het innemen van een eenduidig standpunt inzake de lopende (communautaire) federale besprekingen, en dat ik daarvan de spoedbehandeling wil vragen.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ACTUALITEITSDEBAT over de toekomst van de Opelvestiging in Antwerpen, naar aanleiding van de recente uitspraken van General Motors (*Voortzetting*)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, het is inderdaad zo dat we – jammer genoeg – al vele keren over dit dossier hebben gesproken in dit parlement, in de commissies. We volgen dit dossier allemaal al heel lang en het is moeilijk om volgen. GM maakt er blijkbaar een spel van om regelmatig te wisselen van positie. Ik herinner u aan het engagement van GM uit 2007, waarvan deze week nog sprake was, om na een zoveelste sanering in Antwerpen opnieuw modellen van een kleine terreinwagen te bouwen. In 2008 zou GM Opel verkopen en werden er verschillende partners genoemd. In 2009 kwamen we in het Magna-scenario terecht, dat plots, enkele weken geleden, abrupt werd gestopt. Nu worden we vanuit GM met een nieuw scenario geconfronteerd.

GM speelt spelletjes, niet alleen met de Vlaamse Regering, maar met alle Europese landen en met de Europese Commissie, maar – en dat is nog veel erger – ook met de vele duizenden werknemers en hun gezinnen in Vlaanderen en in de andere landen die getroffen dreigen te worden door deze nieuwe herstructurering. Voor CD&V, voor onze fractie kan dit niet, want mensen zijn geen speeltjes!

De strategie van de Vlaamse Regering is altijd kort op de bal spelen geweest. We hebben het flankerend beleid dat er onder meer via opleidingssteun voor heeft gezorgd dat de mensen in de fabriek in Antwerpen altijd heel goed opgeleid en heel competent waren. Opel had nood aan cash en er was een voorstel om 200 miljoen euro in te brengen via een sale-and-rent-back, er waren de waarborgen om nieuwe investeringen te financieren in Antwerpen, en de minister-president en de hele Vlaamse Regering hebben voortdurend contacten onderhouden met alle mogelijke betrokkenen en alle mogelijke landen. Zo was er deze week nog het contact op het niveau van de Europese Commissie.

Dat brengt me meteen tot een belangrijke vraag: wat kan de verdere rol zijn van de Europese Commissie bij de afhandeling van dit dossier? De afspraak was blijkbaar dat er geen bilateraal overleg meer zou zijn tussen landen en GM, maar we hebben de voorbije dagen niets anders gelezen dan dat er contacten waren tussen Duitsland en Opel om zijn toekomst te verzekeren.

We moeten ons ook vragen stellen over de toekomst van de hele automobielsector. We moeten trachten om deze industrie hier te verankeren. We kunnen dat doen via kapitaalsverankering. Er is ook het dossier van Volvo, dat we hier vorige week al bespraken. Misschien moeten we ons afvragen of we via het XL-fonds een duurzame verankering in Vlaanderen kunnen verwezenlijken. Er is ook de aankondiging van minister Lieten van een “grand project” voor de automobielsector, ook daarop moeten we nu volop inzetten.

We moeten er alles aan doen om de getroffen werknemers in Antwerpen, als die effectief getroffen zouden worden, zo goed mogelijk bij te staan en te begeleiden in de richting van een nieuwe job.

De voorzitter: Dames en heren, het is de bedoeling dat er wordt geluisterd naar degene die op het spreekgestoelte staat. Als u zaken te bespreken hebt, stel ik voor om dat in het Koffiehuis te doen. Het getuigt van weinig respect om met elkaar te overleggen terwijl iemand hier op het spreekgestoelte staat, ik meen trouwens voor de eerste of tweede keer.

Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik wil niet in herhaling vallen, maar indien de slechte berichtgeving die we vandaag over Opel hebben ontvangen, klopt, dan is dit inderdaad een zwarte dag, een dag om te rouwen. Jobs van tweeduizend werknemers die in Antwerpen alleen al zouden sneuvelen.

Mijnheer de minister-president, u zult me direct kunnen bevestigen of ontkennen of die berichten wel degelijk met de werkelijkheid overeenstemmen, maar in elk geval zijn er een aantal voorgaande.

U hebt in de commissie aangekondigd dat een groep van experts van de Vlaamse Regering en van GM zou samenkomen. Ik geloof niet dat dat gebeurd is want u hebt er niets meer over gemeld. De bevestiging van Nick Reilly, topman bij GM, dat er in Duitsland geen vestigingen sluiten en dat de SUV niet naar Antwerpen komt, vormt zware donkere wolken.

Ik wil de werknemers van Opel Antwerpen mijn medeleven en diepe sympathie betuigen. Al die maanden van onzekerheid en negatieve berichtgeving hebben zij, samen met de vakbonden, dag in dag uit, de productie aan de gang gehouden. Die solidariteit heerste niet alleen in Antwerpen maar in heel Europa. In de Europese ondernemingsraad hebben verschillende vestigingen van Opel dezelfde houding aangenomen. Die solidariteit zou een voorbeeld moeten vormen, ook voor de diverse Europese overheden, mijnheer de minister-president. Indien er ook maar een kleine kans bestaat dat deze berichtgeving klopt, dan vraag ik me af in hoeverre de Europese regeringen die solidariteit en dat motto van ‘samen sterk’ hebben aangehouden. Is er u geen rad voor de ogen gedraaid? Hebben er achter uw rug geen andere vergaderingen plaatsgevonden die ertoe kunnen leiden dat Antwerpen 80 procent van zijn banen verliest? De vraag van vandaag is: wat moeten we doen? Hoe gaat u dit

aanpakken? Welke stappen gaat u ondernemen? U hebt vorige week aangekondigd dat u met Commissievoorzitter Barroso zelf zou overleggen. Heeft dat overleg plaatsgevonden? Welke Europese standvastige positie mogen we verwachten? (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, dames en heren, ik wil eerst duidelijk maken dat de Open Vld-fractie dit dossier vanuit de meerderheid en vanuit de oppositie op dezelfde manier behandelt. Voor ons blijft overeind wat we altijd gezegd hebben. We moeten maximale inspanningen leveren om Opel Antwerpen open te houden. We hebben altijd aangegeven wat dat betekent. Maximale inspanningen betekent: met Europese logica en met marktconforme instrumenten. Die hebben we concreet benoemd; dat kan een overheidswaarborg zijn als er een degelijk businessplan is met investeringen. Het betekent ook: het voorstel van de buy-and-leaseback van de gronden op marktconforme wijze en aan marktconforme prijzen. Dat hebben we altijd gesteld en dat stellen we vandaag.

Ondanks de aangeboden steun zijn de signalen vandaag niet positief. Het werd hier al gevraagd: het zou goed zijn, mocht u ons op dit publieke forum een update geven van de berichten van de afgelopen dagen. We hebben natuurlijk alles gevolgd in de media. Maandag kwamen de Europese Commissarissen samen. Daar werd afgesproken dat er verder geen bilaterale vergaderingen meer zouden volgen tussen GM en de verschillende betrokken landen en deelstaten. Gisteren lazen we dat topman Reilly toch in Bochum was en daar aangekondigde dat Bochum zich weinig zorgen moet maken. Wat is er sinds maandag gebeurd? Is er deze namiddag opnieuw een bijeenkomst? We vragen wat we altijd samen hebben gedaan: maximale inspanningen en maximaal de kansen van Antwerpen bewaken. We moeten blijven hameren op datzelfde criterium: alleen het economische criterium kan hier tellen, geen nationalistische belangen.

Mijn fractie denkt dat we u in dit dossier weinig kwalijk kunnen nemen. Waarom zouden we dat doen? We hebben er samen zo hard voor gestreden.

Mijnheer de minister-president, wat we u wel kwalijk nemen, is dat u ondanks wat u overal zegt en ondanks het onderschrijven van ViA, niet kiest voor een sterke innovatiegedreven economie. Minister Lieten, we hadden het in de commissie Economie zopas over de begroting Wetenschap en Innovatie. Het Rekenhof was daar ook aanwezig en bevestigde nogmaals dat deze regering in de begroting geen keuze maakt voor wetenschap en innovatie. Het Rekenhof plaatst grote vraagtekens bij wat in de beleidsnota en het regeerakkoord staat, namelijk dat men kiest voor een innovatiegedreven economie. Dat betreurt ik.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: De vorige sprekers waren in een heel serene sfeer begonnen met het uiten van hun ongerustheid over het nieuws dat ons stilaan bereikt, en waarvan ik hoop dat het geen bevestiging krijgt. Ik betreurt dat mevrouw Ceysens van de gelegenheid gebruik probeert te maken om het debat dat in de commissie Economie werd gevoerd, te herhalen. Ik vraag me af in hoeverre een strategische beslissing van een internationale groep, waarin belangen spelen en waarvan we het spel van aantrekken en afstoten de afgelopen weken hebben gezien, zou worden beïnvloed door een rapport van het Rekenhof.

Mevrouw Ceysens, ik betreurt dat u op de kap van de mensen van Opel-Antwerpen probeert om hier uw nummertje te maken. (*Applaus bij CD&V, het Vlaams Belang, sp.a, de N-VA en Groen!*)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Er is tijd voor rouw, maar er is ook tijd voor snelle analyse en actie. We hebben er baat bij om kritisch om te gaan met hoe het zover is kunnen komen. Wie de emotionele toer wil opgaan, is een populist, en probeert aan emo-politiek te doen op de

kap van de mensen die het bericht in Antwerpen te horen hebben gekregen. We hebben nu nood aan rationele politiek, en dat betekent ook analyse. Ik steun mevrouw Ceysens.

De heer Jan Penris: Er is een verschil tussen mij en de heer Verstrepen. De heer Verstrepen maakt een ijsskoude analyse die ook mevrouw Ceysens maakt. In dit dossier moet je meevoelen. Het gaat over 2000 gezinnen die het vandaag heel moeilijk gaan krijgen. Ik weet waarover ik spreek: mijn vader was indertijd zelf werknemer bij Boomse Metaalwerken. Toen dat bedrijf sloot, was dat een drama in de familie. Mijnheer Verstrepen, misschien hebt u dat niet moeten meemaken. Ik hoop dat u het niet zult meemaken.

We moeten met die mensen meeleven. Het is onterecht dat mevrouw Ceysens, die in dit dossier ook verantwoordelijkheid heeft gedragen en had kunnen dragen, vandaag van dit forum misbruik maakt om haar eigen kleine politieke debatje van deze morgen voort te zetten in de plenaire vergadering op de kap van de mensen van Opel.

Ik zit in de oppositie, maar ik probeer in dit debat sereen te zijn en te blijven. We moeten vandaag maar één boodschap brengen: hoe gaan we om met dit drama? Dat is de enige vraag die we ons kunnen stellen, mijnheer de minister-president, en ik hoop dat u op die vraag een degelijk antwoord zult geven. Al de rest is politieke politicienne, die we vandaag niet nodig hebben. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer Penris, ik neem de beschuldigingen niet die u uit aan mijn persoon. U mag dan wel eens noteren waar dat vandaan komt. Ik ga daar niet koud mee om, ik behandel dit heel rationeel. Als u samen met sp.a nu al een premature verkiezingscampagne wilt voeren om een kiespubliek bij General Motors aan te boren, dan is dat lijkenpikkerij. Ik vind dit zeer erg voor die mensen. De verantwoordelijkheid dat dit had kunnen voorkomen worden, is een politieke verantwoordelijkheid. Als de oppositie en de meerderheid de hand niet in eigen boezem durven steken, dan zijn ze fout bezig. Daar hoort een analyse bij. Voor de mensen die dit nieuws hebben gehoord, is het heel erg. Heel veel mensen verliezen hun job.

Mijnheer Penris, ik heb van u geen lessen te leren over hoe de zaken evolueren, en over wat ik moet meemaken. U hebt zelf waarschijnlijk heel veel meegemaakt, van de oorlog tot weet ik veel wat, maar ik neem het niet dat u een dergelijke emotionele, populistische politiek voert op de kap van GM.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Voorzitter, ik betreur dat het nu niet gaat over het dossier en het drama waarover we bezig zijn en dat men er andere zaken bij haalt. Het is belangrijk dat de Europese ondernemingsraad deze namiddag datgene wat er op tafel zal komen, verwerpt. Ik denk dat de kans heel groot is dat dat gebeurt.

Het is ook belangrijk dat we nagaan of er binnen de Europese ministerraad, die het businessplan zal bekijken, een akkoord bestaat om de beslissingen te onderzoeken op basis van economische en niet van andere criteria. Die zaken moeten op tafel komen. Iedereen weet dat Bochum niet de meest rendabele site is. Dat is het debat dat moet volgen wanneer het businessplan op tafel komt.

Ik vind dat wij juridische stappen moeten kunnen ondernemen met betrekking tot iets wat niet een belofte in de lucht is geweest toen de heer Verhofstadt dit met GM heeft ondertekend. Dit is iets wat contractueel is vastgelegd. Daartegen zijn juridische stappen mogelijk. Ik vraag dus aan de minister-president wat we in deze zaak zullen doen.

Mevrouw Patricia Ceysens: Ik ben blij, mevrouw De Vits, dat u nog eens herhaalt wat ik altijd heb gezegd. Maar wat ik eerlijk gezegd niet pik, is de minachting die jullie hebben voor de arbeiders bij Opel. Bevraagd aan de poorten, meerdere keren, in persoonlijke contacten uitgedrukt, zeiden zij: “Zorg toch dat de juiste keuzes voor de toekomst worden gemaakt voor een sterke Vlaamse economie.” De arbeiders bij GM weten wat dat betekent. Zij weten dat

het betekent dat Vlaanderen moet kiezen voor doorgedreven innovatie, voor wetenschap, voor een innovatiegedreven economie. Het getuigt van een onvoorstelbare minachting als u nu zegt: “O, laten we het nu vooral alleen hebben over wat hun ocharme overkomt.” Deze mensen zijn de eersten om hun toekomst op een heldere wijze in te zien en te weten waar de jobs in Vlaanderen uit zullen voortkomen.

Nogmaals, ik zeg u dat ik u niets kwalijk neem in het Opeldossier, maar we hopen wel op verdere opheldering. Natuurlijk, mevrouw De Vits, ik kan nu alleen maar vragen dat men het doet. Ik heb het zelf een tijd aan de juiste tafels kunnen doen. Nu kan ik alleen maar vragen dat men ons inlicht en daar de belangen bewaakt en behartigt, maar ik zeg u dat er volgende drama's in de maak zijn als wij niet kiezen voor een innovatiegedreven economie.

Dit moet, nogmaals, niet gebeuren op de wijze dat wij moeten ‘geloven’ dat die middelen zullen komen. Ik heb al twee keer in de commissie gezegd dat wij hier geen geloofsgemeenschap leiden. Het gaat hier om facts and figures. Als het Rekenhof ons deze voormiddag nog eens komt zeggen dat die middelen er niet zijn, dat ViA niet gehaald wordt, dat de Lissabondoelstelling niet gehaald wordt, dan zeg ik u dat u hier tekent voor de volgende drama's in jobs, in werkgelegenheid, in onze economie. Dat zijn keuzes die we zelf maken. (*Applaus bij Open Vld*)

In het Opeldossier moeten we inderdaad soms lijdzaam toekijken en zijn we afhankelijk van anderen, van de Europese Commissie, van buitenlandse investeerders, van wat andere staten doen. Maar in onze eigen begroting moeten we de schuld niet in andermans schoenen schuiven, dan zijn het onze keuzes. Deze regering maakt ze niet op de juiste manier. De lastenverlaging en de jobkorting verdwenen, en de investeringen in onderzoek en ontwikkeling volgen niet. Ook dat betreurt ik, en ook dat neem ik deze regering kwalijk.

Mevrouw Mia De Vits: Wij zijn voor een innovatiegedreven economie. Wij zullen het debat voeren bij de bespreking van de begroting en de beleidsnota. Mevrouw Ceysens, zet het debat van deze ochtend verder in uw commissie. U moet de zaken niet vermengen. Het debat dat u nu aanhaalt, is geen oplossing voor vandaag in het dossier van Opel.

Mevrouw Patricia Ceysens: Het gaat niet alleen over vandaag, het gaat ook over morgen in Vlaanderen.

De heer Robrecht Bothuyne: Mevrouw Ceysens, ik wil erop wijzen dat de beslissingen die door General Motors worden genomen, en die we allemaal betreuren, er zijn gekomen in het kader van het economische beleid en het innovatiebeleid zoals ze werden gevoerd door de vorige regering.

Ik veronderstel dat we hier allemaal achter staan. We moeten hier het debat niet voeren dat we deze ochtend in feite al hebben gevoerd. Mevrouw Ceysens heeft dit nu al twee- of driemaal gezegd. Het heeft geen zin in herhaling te vallen. We moeten stilstaan bij het dossier van Opel Antwerpen. We moeten nagaan wat we concreet kunnen doen om de tewerkstelling te behouden en te verzekeren en om de mensen in het geval van zware ontslagen te begeleiden.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer de voorzitter, ik zou me bij de heer Bothuyne willen aansluiten. Ik zou mevrouw Ceysens erop willen wijzen dat niet enkel het innovatiebeleid voor het behoud van jobs zorgt. Ik denk hierbij aan het tewerkstellingsbeleid van de federale regering. Door haar regeringsdeelname draagt de partij van mevrouw Ceysens op dit vlak een verpletterende verantwoordelijkheid. Ze zou beter eens de hand in eigen boezem steken.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteuw: Mijnheer de voorzitter, het is niet mijn taak mevrouw Ceysens te verdedigen. Ik ben echter verbaasd door de reacties die ze krijgt. Iedere fractie vindt dit dramatisch, in het bijzonder voor de betrokken werknemers.

Met verontwaardiging alleen zullen we er echter niet komen. De vraag hoe we met dergelijke zaken kunnen omgaan, is volledig terecht. Welk project heeft de Vlaamse Regering voor de toekomst? Naar aanleiding van de discussie die deze ochtend in de commissie is gevoerd, heeft mevrouw Ceysens vragen over innovatie en onderzoek gesteld. Ik zal straks vragen over duurzame ontwikkeling en het groene transitieproces stellen. Dergelijke vragen moeten worden gesteld. Met verontwaardiging alleen zijn de werknemers van Opel niets.

Mevrouw Patricia Ceysens: Mijnheer Bothuyne, volgens u moeten we het hier over tewerkstelling hebben. De bevoegde minister had het debat misschien kunnen bijwonen. Zoals u ziet, is het steeds mogelijk er een draai aan te geven in de richting die u het best uitkomt. Ik pik echter niet dat u hier een bepaalde kaart trekt. U weet, diep in uw hart, dat deze waarheid kwetst. Deze Vlaamse Regering kiest niet voor een economisch sterk Vlaanderen. *(Applaus bij de Open Vld)*

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer de voorzitter, ik betreur dat het debat een enigszins andere wending heeft genomen. Ik wil me alvast tot het dossier van Opel beperken. Ik sluit me in eerste instantie aan bij de vorige sprekers, met uitzondering van mevrouw Ceysens. Het gaat hier om een zeer betreuenswaardige beslissing. Het hangt er natuurlijk van af of de berichten die we een uur of twee geleden hebben ontvangen al dan niet worden bevestigd.

We hebben dit dossier al vaak besproken. De Vlaamse Regering heeft hier al veel moeite voor gedaan. Niemand zal ontkennen dat het om een belangrijke aangelegenheid gaat. Het gaat om 2600 banen bij Opel en om een veelvoud daarvan bij de toeleveranciers. Het dossier toont tevens aan voor welke uitdagingen we in Vlaanderen staan.

De laatste tijd sijpelen steeds meer positieve berichten door over het einde van de crisis en over het licht aan het einde van de tunnel. We mogen echter niet vergeten dat we nog steeds met grote problemen zitten. Het is niet onwaarschijnlijk dat nog dergelijke accidenten zullen volgen. We zullen nog dossiers als dat van Opel Antwerpen op ons bord krijgen. We mogen onze sense of urgency zeker niet kwijtspelen. Ik zou de minister-president in het licht van het voorliggend dossier dan ook enkele concrete vragen willen stellen.

Toen Magna als kandidaat-overnemer uit de boot viel, is General Motors weer op de proppen gekomen. Daarmee is ook de in 2007 gedane belofte om in Antwerpen twee of misschien zelfs drie terreinwagens te laten bouwen weer tevoorschijn gekomen. De minister-president heeft die belofte aan toenmalig premier Verhofstadt ondertussen zelf bevestigd. De vraag is in welke mate dit op papier staat. Heeft General Motors zich er zwart op wit toe verbonden die auto's daar te laten bouwen? Gaat het om het breken van een belofte, of om een echte contractbreuk?

De heer Penris heeft er ook al naar verwezen: blijkbaar deed de topman van het bedrijf afgelopen maandag eerder smalend over de berichten over de sluiting van Opel Antwerpen. U hebt zich daar boos gemaakt, en als reactie was hij niet meer zo lichtzinnig. Wat hebt u daar precies gezegd? En wat was zijn reactie?

Op dit ogenblik is er nog een bespreking met de Duitse vakbonden bezig. Normaal gesproken zullen we om 16 uur meer duidelijkheid en meer cijfers verkrijgen. Tegen vijf voor twee kwam er een bericht van GM dat de cijfers die de ronde doen, worden gelogenstraft. Zijn de recente cijfers juist? Zouden er ook in Duitsland 4300 banen sneuvelen? Het zouden er 2400 in Rüsselsheim, 2300 in Bochum en 300 in Eisenach en Kaiserslautern zijn. Duitsland en België samen zouden 84 percent van de besparingen dragen. Kunt u daarover meer informatie

geven? En als dat klopt, is het correct dat vooral die landen de lasten dragen? Als die cijfers juist zijn, levert ook Duitsland zwaar in. Of vergis ik me?

De heer Bart Van Malderen: Als die cijfers kloppen – de minister-president moet ons vertellen of hij ze kan bevestigen – dan levert ook Duitsland in. U verwijst naar een persconferentie die om 16 uur zou doorgaan. Ik sluit me aan bij wat mevrouw De Vits zei: ik hoop dat de Europese ondernemingsraad erin slaagt om de directie op andere gedachten te brengen. Maar wel is het zo dat, als we de plants vergelijken, Opel Antwerpen tot vier keer zoveel moet inleveren dan de zwaarst getroffen Duitse fabriek. En dan richt ik me opnieuw tot de minister-president: de overblijvende werknemers mogen niet als een soort van gijzelaars worden gebruikt om de overheid de bedrijfsherstructurering te laten betalen.

De heer Matthias Diependaele: Ik kan daarmee akkoord gaan. De heer Penris had het over een vermindering van de tewerkstelling van 2600 naar 600 mensen. De facto is dat een sluiting. Aansluitend bij de opmerking van de heer Van Malderen, verwijs ik naar de vergelijking van de productiviteit van Antwerpen met Bochum die de minister-president in de commissie ad hoc maakte. Is die vergelijking ook met de andere fabrieken gemaakt? Die vergelijking toonde aan dat de productiviteit in Antwerpen beter is dan deze in Bochum, ondanks persberichten die iets anders stelden. Hoe zit het met de vergelijking met andere fabrieken?

Als de cijfers kloppen, komt dat neer op een de facto sluiting. Is er een plan B? U hebt altijd gesteld dat er zo'n plan is. Kunt u daarover iets meer zeggen? Zo'n plan is mooi, maar we beleven een crisis, en dan zal dat plan wellicht niet zo effectief zijn als gedacht. Hoe zit het met de toekomst van de Vlaamse auto-industrie op iets langere termijn? Ik had gehoopt hier een aantal duidelijke antwoorden op mijn vragen te krijgen. Ik vrees er evenwel voor. Ik hoop evenwel dat u ons gerust kunt stellen, of ten minste toch duidelijkheid kunt verschaffen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, veerkracht is het woord dat ik heb opgeschreven. Veerkracht is de sterkte van een natie en een volk. Veerkracht is opstaan en terugslaan. Veerkracht is vooruitkijken. Enkele mensen hebben hier al een aantal emotionele oprispingen verwoord. De Opeldiscussie wordt al een tijdje gevoerd, en als de cijfers kloppen, is het inderdaad een erge zaak. Ik denk dat iedereen, van welke politieke kleur ook, dat onderschrijft. Laten we het daarover eens zijn, en als het kan, ook vooruitkijken, mijnheer de minister-president.

In donkere tijden, en dit zijn donkere tijden voor Antwerpen, mag je blijkbaar niet snel analyseren. Maar dat moet je nu net wel doen. Ik vrees dat we de rekening gepresenteerd krijgen van een flankerend beleid dat niet de gewenste resultaten heeft opgeleverd. De overheidssteun was blijkbaar weggegooid geld. Is dit dus wel het juiste beleid?

Mijnheer de minister-president, u was misschien naïef. Misschien was u wat te braaf. Misschien hebt u zich laten rollen. Ik begrijp dat u kwaad bent geworden. Ik probeer u hier al jaren kwaad te krijgen. Dat is nooit gelukt. Maar nu was u woedend en u liep zelfs rood aan. Mensen verdachten u van een bepaalde strategie. Ik denk dat u echt wel kwaad was.

De heer Robrecht Bothuynne: Mijnheer Verstrepen, ik ben verbaasd over uw heel snelle conclusies dat 'het' flankerend beleid, dat niet enkel over Opel Antwerpen gaat, volledig mislukt is. Het flankerend beleid zorgt er nochtans voor dat Vlaanderen een welvarende regio is die economisch meetelt in Europa en in de wereld.

De heer Jurgen Verstrepen: U moet goed luisteren naar wat ik zeg. Ik stel de vraag of het flankerend beleid wel heeft opgeleverd wat het moest opleveren. Het gaat over buitenlandse investeringen. Die discussie hebben we deze week ook al gevoerd in de Antwerpse gemeenteraad. U zit daar niet. Ik zal dat zo dadelijk even toelichten.

Mijnheer de minister-president, u liep dus kwaad aan. Vooral het zinnetje van GM-topman Nick Reilly gaf u het gevoel dat het een krantenartikelje betrof. GM laat plotseling op een niet zo fijne manier voelen waar Vlaanderen staat, denk ik dan. In Antwerpen weten we ook waar we staan. We moeten puin ruimen. Als je dat doet, moet je ook onmiddellijk jobs proberen te vinden. Op dat vlak ziet er het niet goed uit. Moeten we ons zorgen maken omdat Opel Antwerpen niet het enige geval is? Ik denk het wel.

Deze ochtend is het nieuwe rapport van de American Chamber of Commerce in Belgium verschenen. Ik weet niet of u het al hebt gelezen. Daarin staat dat de Amerikaanse investeringen in België tussen 2007 en 2008 met bijna de helft zijn gedaald. Dat zijn de feiten. Voor 2008 en 2009 verwachten ze dat de Amerikaanse bedrijven in ons land nog minder jobs gaan creëren. Ze stellen zes maatregelen voor om een investeringsbeleid te ondersteunen. Aan één ervan kunt u rechtstreeks iets doen: massaal investeren in innovatie. Hoe wilt u die jobs naar Vlaanderen halen? Dit heeft mevrouw Ceysens daarnet ook aangehaald. Voor het komende jaar trekt u 33 miljoen euro minder uit voor innovatie. Dat is een beweging die haaks staat op wat de Chamber voorstelt.

Misschien zult u verwijzen naar Vlaanderen in Actie. Dan denk ik: misschien heb ik het niet gezien. Misschien is ViA zo succesvol dat ik het niet heb opgemerkt. Ik heb de agenda even nagekeken. Ik dacht daar misschien een toekomst te vinden voor de jobs in Antwerpen. Voor november staat er een kindercongres gepland, voor december een roadshow en in februari één evenement: ‘Peper en zout doen uw werkvloer smaken’ – u deelt dan hopelijk mijn ontgoocheling. Voor maart, april, mei, juni staat er één zinnetje: “Er zijn geen evenementen aangemeld.” Blijkbaar is voor ViA de economie gered. Er zijn geen evenementen nodig.

Ik haal dit aan omdat ik had gehoopt dat er daar een antwoord te vinden zou zijn voor mensen die hun job vandaag verliezen in Vlaanderen.

De meest concrete vragen die ik heb, zijn de vragen die iedereen heeft. Mijnheer de minister-president, wat gaat u doen? Hebt u een reserveplan, een plan B of C? We verwachten leiderschap. Wat hebt u de slachtoffers concreet te bieden? Ik noem het immers slachtoffers van een jarenlang beleid. Dit komt niet plotseling uit de lucht vallen, dat weten wij allemaal. Iedere politicus moet zijn verantwoordelijkheid nemen. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, dit moeten onvoorstelbaar moeilijke uren zijn voor de werknemers van Opel. Maanden aan een stuk krijgen zij onheilstijdingen, en dan komt er weer een sprankeltje hoop. Dan komt er weer een onheilstijding en weer een sprankeltje hoop. Dat blijft maar duren tot het nieuws vandaag dat er 2000 jobs zouden verdwijnen.

Dat moet een onvoorstelbare opdoffer zijn. Het lijkt wel of ze terechtgekomen zijn in een bitter en slecht geregisseerd toneelstuk. Dan hebben we vandaag nog niet gesproken over de jobs die misschien verloren zullen gaan bij de toeleveranciers.

Verschillende collega's hebben al gevraagd naar het plan B. Dat doe ik ook. U hebt al verschillende malen in het vooruitzicht gesteld in de commissie dat er een plan B zou komen. U moet daar stilaan mee beginnen uit te pakken.

De heer Bart Van Malderen: Ik wil waarschuwen dat, ondanks de zeer slechte tijdingen en hoewel we niet naïef optimistisch moeten zijn, we tot de laatste snik, tot de hakbijl is gevallen, moeten blijven vechten om een signaal te sturen dat wij willen dat de fabriek open blijft. Als iedereen hier blijft herhalen dat er een plan B moet komen, bevestigen we net wat sommigen zouden willen dat we doen, namelijk de fabriek opgeven. We moeten de koelbloedigheid bewaren en alle zeilen bijzetten om de fabriek te behouden. We moeten ook de werknemers van Opel Antwerpen steunen alsook de vakbonden om het sociaal overleg op een dusdanige manier te voeren dat de fabriek open kan blijven en dat we de schade die er

ongetwijfeld wel zal zijn op het gebied van tewerkstelling, zoveel mogelijk kunnen beperken en de grootste pijn proberen te lenigen.

Men heeft het al gehad over het kader en over innovatie. Dat zijn zeer belangrijke discussies, maar het kwam wel uit de mond van vertegenwoordigers van politieke partijen en politieke bewegingen die voordien helemaal niet hoog opliepen met het beschermen van werknemers, die het ontslagrecht iets lastigs vonden, die sociale wetgeving probeerden af te bouwen, die deregulering probeerden te organiseren en die vooral vonden dat de overheid zich niet moest bezighouden met de economie. Die verontwaardiging vind ik zeer selectief. Ik hoop dat dit parlement op zijn minst het signaal zendt dat we alle zeilen moeten blijven bijzetten en tot de laatste snik, misschien tegen beter weten in, meevechten met de mensen van Antwerpen voor het behoud van Opel Antwerpen.

De heer Jan Penris: Mijnheer Van Malderen, ik deel voor een stuk uw redenering. Het is ook de redenering van de minister-president. We moeten plan A ten volle blijven uitvoeren. We moeten ervoor gaan om Opel Antwerpen te behouden op de meest maximale manier. Een rompbedrijf met 600 man is voor mij geen optie. Als we gaan voor de tewerkstelling in Antwerpen, dan moeten we die maximaliseren. Wat General Motors zou voorstellen, daar kunnen we niet mee leven.

Het siert de minister-president dat hij voor de eerste optie heeft gekozen en die moeilijke weg is blijven volgen. Dat mag hem echter niet ontslaan van zijn verantwoordelijkheid als minister-president in dezen. Hij moet ervoor zorgen – uiteraard zonder te spreken over een plan B of ons mee te delen dat er aan een plan B wordt gewerkt – dat er toch een plan B is. Dan knippert u maar met uw ogen, mijnheer de minister-president. Ik hoop voor de Antwerpenaars dat als plan A mislukt, er effectief een plan B is.

Ik volg de heer Watteeuw voor een stuk. Er is belangstelling voor een nieuw type wagen, onder meer vanuit Zweden. Er zijn heel wat opportuniteiten, maar dan moet de Vlaamse overheid haar verantwoordelijkheden nemen.

Mijnheer de minister-president, ik hoop dat u dat wilt doen, mocht het zo ver komen. Dan kunnen de mensen van Opel in Antwerpen vanavond misschien iets geruster gaan slapen dan ze vanmorgen zijn opgestaan.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik wil even reageren op de heer Van Malderen. Ik vind het niet fijn dat u de mensen iets probeert wijs te maken. Ik vraag me af waar u de afgelopen jaren was. Waar was de sp.a? Wat is uw bijdrage geweest om dit te voorkomen? Wat hebben uw vakbonden gedaan om dit te voorkomen? Hoe hebt u geprobeerd dit te voorkomen, terwijl u de hele tijd de minister-president in het veld hebt geduwd? Hij mocht het gaan oplossen. Toen heb ik u niet gehoord. Nu komt u zeggen dat die andere partijen mee schuldig zijn aan dit klimaat. Dat is onzin, en dat weet u.

De heer Bart Van Malderen: Mijn allereerste betoog in dit parlement – en u kunt er de archieven bijhalen – ging over Opel Antwerpen. Ik heb toen gepleit om alle zeilen bij te zetten om die fabriek te redden. Ik zal dit blijven doen, tot de laatste snik.

Als Opel Antwerpen vandaag nog open is, dan is het dankzij de vakbonden en de Europese solidariteit. Dat hebben zij voor de mensen gedaan, en niet u.

De heer Filip Watteeuw: Mijn fractie is het eens met de heer Van Malderen, in de zin dat we er alles aan moeten doen om alle jobs te behouden. Iedere job die verloren gaat, krijgt men slechts terug met zeer zware inspanningen. Maar de jobs die er nu zijn, moeten wel worden ondergebracht in een toekomstproject. Opel openhouden zoals het nu is, zal op lange termijn geen goede zaak zijn voor de tewerkstelling. Het is dus belangrijk om naast plan A ook een plan B te hebben, voor de werknemers en voor de toekomst.

Ik wil het nog even hebben over de houding van General Motors. De manier waarop die grote concerns omgaan met de werknemers, met de regio en met de regering, is beneden alle peil.

Ze maken afspraken om ze niet na te leven. Bij de ene regering azen ze op een paar miljoen euro, terwijl ze een andere regering afbetalen. Ze ontvangen een minister-president om te zeggen dat de engagementen van vroeger niet belangrijk zijn. Dit is toch wel een vrij arrogante houding. Ik vraag me af of er met die mensen nog te werken is. Net zoals mevrouw De Vits, vraag ik me ook af of er juridische stappen mogelijk zijn.

Mijnheer de minister-president, u hebt op een bepaald moment een aantal miljoenen in het vooruitzicht gesteld. Ik denk dat het belangrijk is dat we die miljoenen momenteel bijhouden. Als het slecht afloopt – en ik hoop dat dit niet zo zal zijn –, kunnen we dat geld gebruiken voor de reconversie van de regio, want dit is toch wel een zware opdoffer voor die regio. We mogen het industrieel potentieel dat er in die Opelvestiging is, niet zomaar teloor laten gaan.

Ik pleit ervoor dat u zou inzetten op een groen transitieproces, dat we energie-efficiënter gaan produceren, dat we olie-onafhankelijk worden, dat we met het cradle-to-cradleprincipe gaan werken. We moeten inzetten op duurzame mobiliteit, en dan gaat het over groene wagens maar ook over de plaats van de auto in onze samenleving. Dit houdt ook in dat we moeten investeren in openbaar vervoer.

Mijnheer minister-president, onze fractie hoopt eerst en vooral dat Opel open kan blijven, maar we vragen toch om de miljoenen te reserveren voor een groen transitieproces.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Watteeuw, zowel in de commissie als tijdens de plenaire vergadering is al verscheidene keren aangehaald dat het maar evident is dat de Vlaamse Regering enkel en alleen geld zal geven als er een zekere garantie is op het vlak van tewerkstelling. Uw opmerking is wel pertinent als de beweringen kloppen dat men zou teruggaan van 2600 naar 600 werknemers. De vraag is dan in welke mate het bedrag van een half miljard euro wordt aangepast.

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer Diependaele, ik herhaal dat ik hoop dat het niet slecht afloopt met Opel. In het verleden hebben we een aantal miljoenen in het vooruitzicht gesteld. Als het slecht afloopt, moeten we die miljoenen gebruiken om te investeren in een groen transitieproces. Ik heb gezien dat de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB) ook vraagt naar een ecokeynesiaans beleid. We moeten in die richting werken.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik deel de mening van een aantal sprekers: dit is een heel belangrijk dossier. Mogelijk is het vandaag ook een heel belangrijke dag, in eerste instantie voor de mensen die daar werken en de meer dan 2600 gezinnen die moeten leven van de lonen die de werknemers daar dagelijks verdienen.

Bij het begin van mijn korte toelichting wil ik onderstrepen dat de berichtgeving, waar verscheidene sprekers naar hebben verwezen, niet is bevestigd. GM heeft zelfs laten weten dat ze de cijfers, waaruit zou blijken dat de vestiging in Antwerpen met 2000 eenheden wordt afgeslankt, tegenspreekt. Ik heb het bericht ontvangen dat de kans bestaat dat straks niet wordt gecommuniceerd over wat men met Antwerpen zal doen.

Daarom wil ik hier ook heel nadrukkelijk zeggen dat ik me vandaag weiger neer te leggen bij de sluiting van Antwerpen. Ik zal, hopelijk samen met u, de volgende uren, dagen, weken en – als het moet – maanden alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat Antwerpen een duurzame toekomst heeft. We zijn dat verplicht aan de mensen die daar jarenlang hebben gewerkt en die vragen om daar nog jarenlang te kunnen werken. We zijn dat verplicht aan de vorige regeringen en vorige collega's die ook investeringen hebben toegezegd om ervoor te zorgen dat deze fabriek een duurzame toekomst krijgt.

Ik herhaal nogmaals dat ik weiger om op basis van berichten die niet bevestigd worden in te gaan op vragen over een plan B en de manier van aanpakken. Onder anderen mevrouw De Vits en de heer Penris hebben terecht gezegd dat deze strijd al lang aan de gang is. Wat mij betreft, houdt ze vandaag niet op. Ook andere collega's hebben dat gesteld. Want wanneer

men met een businessplan naar de Europese ondernemingsraad gaat, wanneer men aan de werknemers een bijdrage vraagt, dan is het natuurlijk zeer belangrijk te weten of die werknemers, of die Europese ondernemingsraad dat ondersteunen. Ook aan hen wordt immers uitdrukkelijk gevraagd een bijdrage te leveren. GM gaat er ook van uit dat heel wat Europese lidstaten een bijdrage leveren op het financiële vlak, inzake waarborgen. Ook wat dat betreft is, godzijdank, het laatste woord nog niet gezegd.

Binnen dit en een aantal uren word ik misschien geconfronteerd met bepaalde beslissingen. We zullen daar dan anders op reageren. Uit respect voor al degenen die vandaag naar ons kijken, wil ik hier vandaag uitdrukkelijk zeggen dat de vestiging in Antwerpen niet dicht is, dat daarover geen officiële berichtgeving is. We hebben de verdomde plicht om te zeggen dat we, ondanks het feit dat het er zeer moeilijk uitziet, er alles aan zullen doen om te zorgen voor ondersteuning en te kijken wat we kunnen doen.

Iemand vroeg zonet wat we de afgelopen weken nog extra hebben gedaan. We hebben heel snel contact opgenomen met Nick Reilly, de nieuwe toponderhandelaar van GM die de klus in Europa moet klaren. Op 16 november heb ik samen met de ministers Muylers en Lieten een onderhoud gehad met GM. We hebben de GM-onderhandelaars toen gewezen op wat hier de laatste jaren is opgebouwd. Ik heb het dan over de unieke positie van Vlaanderen met heel wat automobiefabrikanten en toeleveranciers en met heel wat initiatieven zoals Flanders'DRIVE. Die toppositie in de automobielsector willen wij ook de volgende jaren behouden.

We hebben Nick Reilly ook herinnerd aan het feit dat er in 2007 en 2008 engagementen zijn aangegaan. Die zijn ondertekend door de top van het toenmalige GM Europe en de vakbonden. Er is toen ook duidelijke taal gesproken aan het adres van Guy Verhofstadt. Dat staat allemaal op papier.

Wij gaan ervan uit dat vanaf 2010 bijkomende modellen worden toevertrouwd aan Antwerpen. Het zou bijzonder onrechtvaardig zijn indien men nu zou zeggen dat er op economisch vlak vragen zijn bij de Opel-fabriek in Antwerpen, terwijl men in 2008 duidelijk op papier heeft gezet dat er na de Astra twee nieuwe modellen zouden worden ontwikkeld in Antwerpen. Dat doet men niet indien men in 2008 zou twijfelen aan de economische performantie van die fabriek.

Wij hebben ook heel uitdrukkelijk gevraagd dat er op een transparante wijze gegevens zouden worden uitgewisseld over die economische benadering tussen onze experts en de experts van GM. Voor Nick Reilly is dat geen enkel probleem. Wij hebben ook de ranking van Antwerpen gevraagd opdat onze experts die kunnen bekijken.

Er is een conference call geweest tussen de experts. Wij hebben de gegevens daarover opgevraagd. Wat de ranking en de plaats van Antwerpen betreft, hebben we nog geen antwoord gekregen. We hebben er bij de Europese Commissie op aangedrongen om daarover op Europees niveau een vergadering te organiseren. Na lang aandringen hebben op 23 november drie commissarissen alle ministers van Economie samengeroepen die betrokken zijn bij dit dossier om daarover overleg te plegen. Ook Nick Reilly was uitgenodigd. Hij heeft daar nogmaals gezegd dat de deal met Magna om verschillende redenen niet is doorgedaan. Ik heb dat de vorige keer toegelicht. Het businessplan zou heel snel worden overgemaakt aan de vakbonden en met hen worden besproken om het dan vervolgens verder aan te pakken met de regeringen.

Wij hebben toen uitdrukkelijk de vraag gesteld of het klopt dat Antwerpen zou worden gesloten. In de Frankfurter Allgemeiner stond een bericht dat er geen enkele fabriek zou worden gesloten. Daar is toen op geantwoord dat er 9500 mensen moeten afvloeien en dat die afvloeiing op verschillende manieren kan gebeuren. De journalist die deze kop op dat artikel zou hebben gezet, zou intussen zijn verontschuldigen hebben aangeboden.

Een tweede vraag die wij hebben gesteld is of het engagement dat in 2007 en 2008 is aangegaan nog altijd van kracht is. Wij zien immers geen enkele reden dat daarvan afgeweken kan of moet worden.

Hij heeft daar toen op een wat mij betreft heel ongelukkige wijze op geantwoord dat hij zich dat engagement vaag herinnerde, maar dat dat in andere omstandigheden was genomen. Het kwam er eigenlijk op neer dat dat engagement tot nul werd herleid. Om die reden ben ik kwaad geworden. Ik heb onderstreept dat dit een serieus engagement is van een serieuze onderneming aan de gewezen premier van dit land en dat wij dat niet zomaar wegzuiven als een krantenartikel.

Op die vergadering is ook gezegd dat het niet kan dat GM de ene minister-president na de andere bezoekt en ontvangt en aan iedereen vraagt hoeveel geld ze te bieden hebben, om hun businessplan daar dan mogelijk aan aan te passen. Ik heb in het verleden al gezegd dat zo'n situatie de Europese Unie onwaardig is. Dat moet zo snel mogelijk stoppen. Ik heb gevraagd of het niet mogelijk is te wachten tot wij dat businessplan hebben, om het dan met alle ministers van Economie van de betrokken lidstaten te bekijken en gezamenlijk te reageren, met steun van de Commissie. Ons voorstel was om te wachten tot we het businessplan hebben, en het te agenderen op de Europese Concurrentieraad van 4 december. Het Zweedse voorzitterschap heeft beslist om dat ook te doen, en alle aanwezige leden gingen ermee akkoord om vanaf dat moment tot volgende week geen individuele contacten te hebben, laat staan engagementen te nemen met staatssteun.

Ik heb samen met u vastgesteld dat Nick Reilly de dag nadien op bezoek was bij een aantal ministers-presidenten van verschillende Länder. De Duitse staatssecretaris Homann had het engagement nochtans op zich genomen, maar wellicht was het te kort dag om dat door te praten met de ministers-presidenten van de verschillende lidstaten. Het positieve is dat dit op 4 december wordt geagendeerd op de Concurrentieraad. Wij zullen dat agendapunt daar samen met federaal minister Van Quickenborne bespreken.

Collega's, dit is een heel belangrijke stap in de poging om dit dossier op het Europese niveau wat te coördineren. Ik ga ervan uit dat de vakbonden, die nu geconfronteerd worden met de Europese ondernemingsraad, die coördinatie maximaal gaan uitvoeren.

Met die twee elementen – de coördinatie op het vlak van de vakbonden en de coördinatie tussen de lidstaten – zal GM beseffen dat men goed moet opletten en dat in dat businessplan niet alles kan zitten. Het zou bijvoorbeeld zeer eigenaardig zijn mochten bepaalde lidstaten steun geven om in andere lidstaten fabrieken te sluiten. Sterker nog: Nick Reilly heeft gezegd dat zij Amerikaanse overheidsmiddelen kunnen gebruiken om daar in Europa de nodige dynamiek aan te geven. Mocht men Amerikaanse overheidsmiddelen gebruiken om hier fabrieken te sluiten, dan zou dat toch wel uniek zijn in de geschiedenis. Ik hoop dat GM nu duidelijk heeft begrepen dat men daar met heel veel zorg mee moet omgaan en dat Antwerpen zonder meer afschrijven niet kan.

Op basis van die engagementen, mevrouw De Vits, zullen we bekijken welke juridische elementen we hebben. Ik heb begrepen dat de vakbonden dat al hebben bekeken, omdat zij het document ook hebben ondertekend. Ik heb ook laten bekijken hoe wij overheidssteun kunnen terugvorderen. Al die elementen worden onderzocht.

Positief geduid is het zo dat er 200 miljoen euro 'sale and rent back' en 300 miljoen euro waarborg op tafel ligt. Wanneer het natuurlijk gaat over een duurzame toekomst van de vestiging in Antwerpen, met een toekomstgerichte dynamiek, kan dat alleen in die omstandigheden.

En het is natuurlijk zo, mijnheer Watteuw, dat dat geld er niet ligt. Ik heb u dit al eens toegelicht, maar ik moet het opnieuw doen. Wanneer we zeggen dat we waarborgen aanbieden, dan betekent dat dat we waarborgen aanbieden waarvan we hopen dat we ze nooit zullen moeten verzilveren omdat de lening die daartegenover staat, kan worden terugbetaald.

Kopen en terug leasen is natuurlijk een heel interessante operatie, maar het is niet zo – en ik hoop dat u dit heel goed begrijpt – dat wij ergens in onze zakken 500 miljoen euro zitten hebben en op tafel zouden willen leggen, want het werd intelligenter en verstandiger door ons aangepakt.

Wat zal er de volgende dagen gebeuren? Voor morgen hebben wij de werkgroep bij elkaar geroepen, om de zaak te bekijken samen met de collega's Lieten en Muylers en met de vakbonden en de werkgevers van Opel Antwerpen. Ik heb al even aangehaald dat de kwestie op 4 december, dat is volgende week vrijdag, op Europees niveau wordt behandeld door de ministers van Economie. Wij zullen natuurlijk ook bekijken, al naargelang de stappen die worden gezet door GM, of we rechtstreeks met GM en met Opel contact opnemen. Het is heel belangrijk om – en dat zal morgen ook gebeuren – duidelijke afspraken te maken met de vakbonden over hoe zij zich in dit dossier opstellen. Tot nu toe – en dat is uniek in de geschiedenis – stonden de Vlaamse Regering, de vakbonden en de werkgevers of het management van Opel Antwerpen altijd op één lijn. En ik hoop dat dit zo lang mogelijk blijft duren, want dit is de enige redding, de enige manier om een punt te maken, om ons gelijk, zijnde Antwerpen een faire kans geven, te halen.

Mijnheer de voorzitter, een laatste deel van de discussie gaat natuurlijk over het brede debat. Mevrouw Ceysens, u hoeft zich op dit moment geen grote zorgen te maken, want wij gaan resoluut voor het transformeren van onze economie in Vlaanderen. Het DNA van de economie in Vlaanderen moet gewijzigd worden. Ik heb gisteren in de commissie de kans gekregen om te reageren op een aantal betogen, onder meer van de heer Van den Heuvel, en ik maak me zorgen omdat de 'sense of urgency' niet meer overal aanwezig is, omdat men denkt dat de crisis voorbij is. Dat komt natuurlijk doordat we in de eerste plaats goede maatregelen hebben genomen, maar ook door het sociale vangnet dat mensen opvangt wanneer het economische crisis is. Ik stel vast dat de banken, maar ook anderen, ervan uitgaan dat we erdoor zijn, dat het ergste achter de rug is, maar ik ben ervan overtuigd, samen met de collega's in de Vlaamse Regering, dat er heel duidelijk nagels met koppen moeten worden geslagen. Die transformatie is de belangrijkste en grootste uitdaging van deze Vlaamse Regering. Dat geldt voor de industrie in haar algemeenheid, maar zeker ook voor de automobielsector in het bijzonder.

Natuurlijk speelt innovatie daarbij een belangrijke rol en wij zullen daartoe de nodige initiatieven nemen, maar het is natuurlijk zo dat wij zelf hier, in dit parlement, hebben gezegd dat het van essentieel belang is dat we zo snel als mogelijk het budget in evenwicht brengen, dat we in 2011 in evenwicht moeten zijn en dat we daar alle prioriteit aan geven, naast investeringen en het leggen van andere belangrijke accenten. Ik daag u uit – maar collega Lieten en de andere ministers zullen u ter zake verder van antwoord dienen – met de stelling dat deze Vlaamse Regering in 2014 zal kunnen aantonen aan de meerderheid en de oppositie dat ze de transformatie van de economie met succes heeft ingezet en, laten we hopen, voor een groot deel ook heeft afgewerkt. Ik dank u. (*Applaus bij de meerderheid*)

Mevrouw Patricia Ceysens: Mijnheer de minister-president, ik wil reageren op dat laatste punt. Men blijft dat natuurlijk zeggen. We hebben het Rekenhof dat dat doorpikt. We hebben overigens ook onze voorafspiegeling van de meerjarenbegroting, maar natuurlijk maar in De Tijd, en ik neem aan dat De Tijd toen een soort Atoma-schriften heeft kunnen inkijken, want die werd nooit echt tegengesproken. Daar gebeurt dat natuurlijk niet! U schernt dan met de handtekening van GM, maar ik vraag u wat de handtekening van u betekent, die u samen met die van de heer Muylers heeft gezet op 20 januari van dit jaar. Komt u niet zeggen dat we toen niet wisten dat het moeilijke tijden waren, want de crisis was toen volop bezig en er werd een handtekening door u beiden gezet, waarvan we vandaag niets terugvinden in de begroting die we gekregen hebben.

De voorzitter: Mijnheer Van den Heuvel, wilt u reageren op de tussenkomst van mevrouw Ceysens?

De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw Ceysens, ik vind dat nogal smalletjes. We hebben dat debat deze morgen van 10 tot 13 uur gevoerd. U begint opnieuw te orakelen, terwijl we in de commissie een heel constructief debat hebben gehad. Mevrouw Moerman heeft daar een heel constructieve bijdrage geleverd.

We staan inderdaad voor een fantastische uitdaging: de transformatie van de Vlaamse economie. We mogen nu geen laag-bij-de-grondse politieke spelletjes spelen, maar moeten eendrachtig die uitdaging aangaan.

Het is moedig dat deze regering deze financiële luwte gebruikt voor een degelijke rationalisering van onze innovatie-instrumenten. We hebben het rapport-Soete. We weten dat er te veel verschillende instrumenten zijn voor innovatie. Laten we die evalueren en rationaliseren en dan binnen twee jaar volle kracht vooruit naar de Barcelona-doelstelling van 1 percent streven.

Ik ben ervan overtuigd dat deze regering op korte termijn – en dat hebben we daarnet gevraagd – met een geloofwaardig meerjarenplan moet komen. Ze moet het groeipad uittekenen. Dan zitten we constructief op de goede weg. Het is smalletjes om van deze pijnlijke situatie gebruik te maken om politieke spelletjes te spelen. (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

■

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Penris bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mijnheer de voorzitter, wij hebben dit debat aangetrokken. Wij hebben dit debat gevraagd, en nu zijn we de laatste om te repliceren. U regelt de werkzaamheden zoals het u uitkomt. Ik betreur deze gang van zaken.

De voorzitter: Mijnheer Penris, ik heb toch aan de heer Van den Heuvel gevraagd of hij wou reageren op mevrouw Ceysens? Ik regel de orde. U moet zich niet tekortgedaan voelen. U krijgt zo dadelijk het woord.

Het incident is gesloten.

■

ACTUALITEITSDEBAT over de toekomst van de Opelvestiging in Antwerpen, naar aanleiding van de recente uitspraken van General Motors (*Voortzetting*)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister-president, de situatie zal inderdaad nog veranderen. Misschien weten we over een halfuur weeral meer.

Ik heb net vernomen dat de woordvoerder van Opel toegeeft dat er eigenlijk geen plan bestond om vandaag met de media te communiceren, maar dat men ingehaald werd door de realiteit. De pr-dienst van Opel hoopt dat straks de concrete ontslagcijfers worden genoemd. Misschien moeten we een halfuur wachten en het debat dan heropenen.

We moeten natuurlijk niet stoppen met vechten. Ik heb het al proberen duidelijk te maken: men moet tegelijk vooruitkijken en klaarstaan voor veranderende situaties. Mijnheer de

minister-president, u hebt op de situatie bij Opel an sich geantwoord. Het was afgebakend. Daar heb ik alle begrip voor. Dat is al moeilijk genoeg. Toch zouden we graag uw strategie en verschillende plannen kennen. Ik ga ervan uit dat u rekening houdt met een worstcasescenario. Van daaruit kan het alleen maar beter gaan. Dat mis ik. Dat hoor ik niet. Ik hoor wel de geschiedenis van de Opelfabriek in Antwerpen. We krijgen cijfers: Duitsland en België moeten 84 percent dragen. Wat is uw worstcasescenario? Bent u klaar voor negatieve situaties? Wat gaat u dan zeer concreet doen? De huidige situatie rechtvaardigt die vraag. Welke kortetermijnantwoorden hebt u voor het slechtste geval? Dat zou ik willen horen.

De heer Jan Penris: Mijnheer de minister-president, u hebt een zeer zinnige opmerking gemaakt. U hebt gezegd: heel wat mensen volgen ons nu rechtstreeks via Actua-TV of een ander medium met een bang hart. Ofwel volgen ze dit debat achteraf met heel veel aandacht. Er hangt veel van af. We mogen die mensen niet blij maken met een dode mus. We moeten ze ook niet nodeloos ongerust maken.

Ik denk dat die mensen vandaag één boodschap moeten meekrijgen. Dat is – hoop ik – dat vanuit meerderheid en oppositie voor hen gevochten wordt. Dat is dat we ons blijven inzetten voor hun job en hun toekomst.

Ik wil dat concretiseren. Binnen drie kwartier zullen we misschien meer weten, misschien ook niet. Ik sluit uit dat deze plenaire vergadering nog accuraat kan inspelen op de actualiteit van deze late namiddag, maar misschien kan de commissie Economie van morgen het dossier naar zich toe trekken. Ik weet niet of ik daarvoor een formeel initiatief moet nemen, ik zou nu een heel actuele motie kunnen indienen en die morgen laten bespreken. Ik zou durven voorstellen dat de commissie Economie, mochten er in de late namiddag belangrijke zaken over dit onderwerp worden beslist, de tijd neemt om de actuele stand van zaken te bespreken.

Mijnheer de minister-president, ik neem aan dat uw werkgroep tegen dan misschien al is bijeengekomen en ook nieuws te melden zal hebben. Ik stel deze open vraag en hoop dat er positief op wordt geantwoord. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: De voorbije tien jaar hebben we, over de verschillende regeringen heen, heel hard gevochten voor Opel Antwerpen. De toekomst van die fabriek ligt ons nauw aan het hart, vanzelfsprekend binnen een economische realiteit. Mijnheer Penris, het zou inderdaad zinvol zijn dat wij transparantie vragen van de regering, zoals de regering transparantie vraagt van Opel, en dat die ons à la minute inlicht om na te gaan wat we eventueel bijkomend kunnen doen om de toekomst van die vestiging te vrijwaren.

Mijnheer de minister-president, een collega van uw partij zei ooit dat de meerjarenbegroting het kompas is van het beleid van een regering. Het zou wenselijk zijn dat u vandaag meedeelt wanneer uw regering die meerjarenbegroting wil indienen in het Vlaams Parlement. Het zou ons van heel wat gehakketak bevrijden als u uw Atoma-schriften op papier wilt zetten, en zeggen waar de budgetten de volgende vijf jaar naartoe gaan. Dan kunnen we u wikken en wegen op uw woorden. (*Applaus bij Open Vld*)

De heer Filip Watteuw: We moeten nu alles op alles zetten om de jobs van 2.600 mensen te redden. De regering moet dit dossier nu absoluut heel nauwgezet volgen. Ik heb er ook vertrouwen in dat dit zal gebeuren. Inzake de miljoenen euro's sluit mijn boodschap aan bij die van de heer Van den Heuvel: we moeten er nu voor zorgen dat we de juiste transformatie van de Vlaamse economie op gang brengen. Daarvoor moeten we heel veel durven investeren. De blinde en onnodige besparingen van nu zijn de maatschappelijke en economische problemen van morgen. Het gaat erom dat transitieproces nu in te zetten. Als we niet genoeg investeren, dan gaan we daar niet in lukken.

Mevrouw Patricia Ceysens: Mijnheer Penris, morgen komt de commissie Economie bijeen. We hebben zopas met minister Lieten afgesproken dat we wat vroeger beginnen, waarvoor onze dank. Normaal zit minister Lieten morgen in onze commissie, maar morgen komt de commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie samen. Ik neem aan dat we morgenochtend bij de regeling van de werkzaamheden kunnen nagaan wat er nodig is.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Het slechtste dat we vandaag kunnen doen, is zeggen dat de strijd gestreden is en dat we er het bijltje bij neerleggen. Dat doen we helemaal niet. Als er deze namiddag slechte elementen op tafel zouden komen, dan zal de Europese Ondernemingsraad die plannen verwerpen. De solidariteit tussen de vakbonden en met de Duitse vakbeweging is en blijft overeind.

Zoals de minister-president heeft gezegd, moeten wij verder vechten voor het behoud van Opel Antwerpen. Binnen de Europese Unie moet het businessplan worden bekeken op economische en niet op politieke gronden.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, ik reageer kort op een aantal tussenkomsten.

De Vlaamse Regering probeert zich op alles maximaal voor te bereiden. Dat is nu niet anders. Ik onderstreepte al in de commissie en wil hier nog eens onderstrepen dat het zeer onverstandig is om over plan B en de volgende stappen heel concrete uitspraken te doen. Ik weiger opnieuw dat vandaag te doen omdat wij alles zetten op de verdere strijd voor de toekomst van Opel Antwerpen. Ik hoop dat wij de steun krijgen van het hele parlement, meerderheid en oppositie, om dat de volgende uren en dagen te doen.

Collega's, wij hebben in de automobielsector nog andere dossiers. De heer van Rouveroij heeft vorige week uitdrukkelijk gevraagd hoe het zit met Volvo. Wij hebben contact gehad met Geely Holding Group, die zegt daar verder te willen investeren. Volvo wil die elektrische wagen verder ontwikkelen. Ook daarover hebben wij de nodige gesprekken gevoerd. Daarmee tonen wij aan dat wij, ook buiten het algemene kader van de transformatie van onze economie, volop bezig zijn met concrete dossiers zoals Volvo. Die Chinezen hebben ons laten verstaan dat wij, wanneer zij verdere onderhandelingen met Volvo-Ford zullen opzetten, opnieuw met hen rond de tafel zullen zitten. Ze hebben ook nu al de garantie gegeven dat de vestiging van Gent een duurzame toekomst kan hebben met nieuwe producten en met duurzame auto's, waarvan de elektrische wagen er een is.

Mijnheer Van Mechelen, u bent zeer goed geplaatst om het belang van meerjarenbegrotingen te kennen. U hebt er zelf tientallen opgemaakt. Wij zullen dit ook opmaken. Wij zullen er samen met de collega's voor zorgen dat dit aan het parlement wordt overgemaakt zodat wij daarover kunnen discussiëren. U weet ook dat het in deze omstandigheden nog moeilijker is dan vroeger omdat niemand op dit moment weet hoe snel wij uit de economische recessie komen, als we er al uitkomen, en wat daarvan de effecten zullen zijn. Daarom zijn wij met heel veel zorg volop bezig met het opmaken van de meerjarenbegroting en we kijken uit naar het debat dat we daarover kunnen hebben. U bent zeer goed geplaatst om de juiste waarde en de juiste betekenis van meerjarenbegrotingen te kennen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer Penris, uit respect voor het parlement zijn wij natuurlijk bereid om zodra er nieuws is daarover met het parlement te discussiëren. Wij moeten er wel op toezien dat de agenda's op elkaar kunnen worden afgetoetst. De vergadering met de werkgroep vindt morgen om half één plaats. Het is misschien toch wel wijs om die vergadering af te wachten, want wij willen toch ook niet in herhaling vallen, zonder dat we daarover overleg hebben gepleegd met de vakbonden en de werkgevers. Als het nodig is, is het misschien aangewezen om dat na half één, dus om 14 uur, te plannen.

De belangrijke boodschap die ik, ook namens de collega's in de Vlaamse Regering, wil geven is dat voor ons de strijd, mevrouw De Vits, niet gestreden is. Wij zullen ons blijven inzetten voor een duurzame oplossing voor de vestiging van Opel-GM in Antwerpen, totdat het niet meer doenbaar of aanvaardbaar is om die strijd voort te zetten.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de voorzitter, ik heb nog een kleine aanvullende vraag bij het engagement met betrekking tot de meerjarenbegroting. We gaan er hier geen begrotingsdebat van maken.

Mijnheer de minister-president, de bedoeling van mevrouw Ceysens en de heer Van Mechelen was om, met betrekking tot de transitie van dit Vlaamse economische weefsel naar een innovatiegedreven economie, vanuit de oppositie beter te kunnen toetsen of u zegt wat u doet en of u doet wat u zegt. Wij zijn tevreden dat nu duidelijk is dat er een meerjarenbegroting komt. U hebt dat trouwens, als ik mij niet vergis, gisteren al in de commissie Economie aangegeven. Dat hadden wij van de minister van Begroting nog niet gehoord. Dat is dus goed nieuws. De vraag is alleen wanneer wij die begroting mogen verwachten.

Ik heb er begrip voor dat de tijden wat onzekerder zijn dan voorheen. Dan kan men met verschillende parameters of verschillende vorken of verschillende scenario's spelen in een meerjarenbegroting. In het verleden mochten wij de meerjarenbegroting steeds ontvangen net voor het debat in de commissie werd afgesloten en we het begrotingsdebat in de plenaire vergadering voortzetten. Mogen wij nu ook dezelfde timing verhopen? Het is toch belangrijk dat we die zouden kunnen halen.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Gatz, de heer Van Mechelen weet zeer goed dat we in het verleden al meer dan één timing hebben gehanteerd. Als ik me niet vergis, is ooit een meerjarenbegroting voor de begrotingscontrole afgeleverd. We doen dit in elk geval zo snel mogelijk. Ik begrijp dat de oppositie, maar ook de meerderheid, geïnteresseerd is en wil weten in welk perspectief bepaalde zaken moeten worden geplaatst. Mevrouw Ceysens heeft terecht naar het belang van innovatie verwezen. We doen wat we kunnen. Dit kan nog voor het einde van het jaar worden afgerond. Ik ga daar trouwens van uit. Ik wil me echter niet op een datum vastpinnen. Dat zou immers andere discussies opleveren, wat ik wil voorkomen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Ik zou de minister-president een kleine tip willen geven. Hij heeft daarnet verwezen naar de garanties die door Volvo zijn verstrekt. Misschien kan hij zich er deze keer van vergewissen dat het om juridisch bindende garanties gaat. Op die manier zou hij verrassingen, zoals we die nu met Opel ervaren, in de toekomst kunnen vermijden.

Minister-president Kris Peeters: De heer Diependaele heeft gelijk. Tijdens het onderhoud dat we met Geely hebben gehad, heeft de voorzitter van de holding uitdrukkelijk onderstreept dat de onderhandelingen met Ford zich in een beginfase bevinden. Geely weet nu natuurlijk niet of de tweede fase van de onderhandelingen ooit zal plaatsvinden.

Tijdens de eerste fase wil Geely een algemeen engagement aangaan. Ik ben zeer goed geplaatst om te beseffen hoe delicaat garanties en engagementen zijn. We hebben een duidelijke afspraak met Geely. Indien de tweede onderhandelingsronde wordt aangevat, zullen we elkaar weer treffen. Op dat ogenblik zullen we nagaan in welke mate we de garanties van Geely hard kunnen maken.

Er zijn verschillende mogelijkheden. Volgens de heer Diependaele moet het om juridisch bindende garanties gaan. Een andere invalshoek betreft onze investeringen in productielijnen, in vorming en in opleidingen. Dat is de meest concrete mogelijkheid.

Tijdens de tweede onderhandelingsronde zullen we trachten de gegeven garanties hard te maken. Het is nu nog te vroeg om iets concreets op papier te zetten. Geely weet immers nog niet of het mogelijk zal zijn de deal rond te krijgen.

De voorzitter: De heer Van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Mijnheer de voorzitter, ondertussen is een tweede kandidaat-koper opgedoken. Het gaat om het Amerikaanse Crown Consortium, dat door een gewezen topman van Ford wordt geleid. Ik heb de indruk dat er vanuit Vlaanderen goede contacten met dit consortium zijn. De minister-president weet allicht naar wie ik verwijs. Het zou misschien interessant kunnen zijn proactief contact met deze kandidaat-koper op te nemen.

Minister-president Kris Peeters: We staan open voor alle contacten en dus ook voor contacten met het door de heer Van Rouveroij vermelde bedrijf. Ik heb begrepen dat Geely voor Ford momenteel de bevoorrechte gesprekspartner is. We zullen proberen de onderhandelingen zo ver mogelijk te krijgen. Dit neemt niet weg dat de onderhandelingen kunnen mislukken. In dat geval zullen we met andere partners moeten onderhandelen. Er is nog een andere geïnteresseerde partij, namelijk Jakob. We zullen in elk geval op een verstandige wijze contact houden met alle partijen die een ernstige kans maken of die een ernstig voorstel doen. Indien iets zou gebeuren, moeten we in staat zijn de zaak snel verder aan te pakken. We hebben in verband met het dossier van Opel en General Motors gezien dat een situatie snel kan wijzigen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Het debat is gesloten.

Actualiteitsmotie

De voorzitter: Door de dames Ceysens, Moerman, De Ridder en Peeters en de heren Gatz en Van Mechelen werd tot besluit van dit actualiteitsdebat een actualiteitsmotie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Het parlement zal zich daar straks over uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ACTUALITEITSDEBAT over de aanpak van de fijnstofproblematiek, naar aanleiding van de officiële waarschuwing hierover van de Europese Commissie

De voorzitter: Dames en heren, het debat is geopend.

De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer de voorzitter, minister Schauvliege moet maar eens stoppen met het verzinnen van excuses en dringend werk maken van een echt actieplan voor het fijn stof.

Europa heeft ons land terecht een waarschuwing gegeven. We overtreden permanent de drempelwaarden voor fijn stof. Dit jaar hebben we op twintig meetposten de maximumgrens voor milieu en gezondheid van 50 microgram per kubieke meter overschreden gedurende meer dan de toegelaten 35 dagen. Ook de nieuwe norm voor stikstofdioxide, die in 2010 van kracht wordt, zullen we wellicht niet respecteren. We stevenen dus onvermijdelijk af op een veroordeling door het Europees Hof en op een zware boete.

Het feit dat zeven landen een waarschuwing hebben gekregen, waaronder enkele Oost-Europese landen, doet niets ter zake. De andere twintig landen halen de norm wel, en België hinkt andermaal achterop. Bovendien zijn we niet solidair met het buitenland, want zo

exporteren we een gedeelte van onze vieze lucht naar de buurlanden die van hun kant meer inspanningen leveren.

Minister Schauvliege wil nu wetenschappelijk laten aantonen dat het actieplan van de Vlaamse Regering deugt. Hoe kan een actieplan werken als er nauwelijks geloofwaardige maatregelen instaan? Vlaanderen is al door Europa teruggefloten en kreeg terecht geen uitstel. Toch volhardt de Vlaamse Regering in de boosheid. In de commissie Leefmilieu antwoordde minister Schauvliege aan de heer Sanctorum dat de afgelopen tijd 9 roetfilters voor vrachtwagens en 61 roetfilters voor personenwagens werden gesubsidieerd. Het is gewoonweg hallucinant.

Wij vragen dat de premie voor roetfilters meteen wordt opgetrokken en verruimd. Wij vragen ook een grote mediacampagne om die roetfilters aan te prijzen. Dat is in Nederland gebeurd, met als gevolg dat in 2008 al 100.000 roetfilters op vrachtwagens en personenwagens zijn geplaatst. In Duitsland is het succes ook erg groot: er zijn al 400.000 roetfilters geïnstalleerd. Maar daar is een zeer interessante combinatie gerealiseerd: de introductie van roetfilters ging er samen met de invoering van milieuzones in de steden. In die zones mogen vervuulende wagens niet meer rijden. Met een roetfilter mag men in die zones wel nog rijden.

De minister wil de invoering van lage-emissiezones bestuderen. Maar daar zijn we nu ook al jaren mee bezig, terwijl men in andere landen al tot de actie is overgegaan. Als Vlaanderen zich als een duurzame topregio wil profileren, en dat is zo, dan moeten we acties durven te ondernemen. De groene beweging en wij vragen allang een vergroening van de fiscaliteit, liefst via de versnelde invoering van een slimme kilometerheffing en de invoering van milieuzones in onze steden, zodat vervuulende vrachtwagens worden geweerd. Wij pleiten ook voor het verstandig gebruiken van snelheidsbeperkingen.

Groen! vraagt dat er snel overal lokale actieplannen komen om de luchtvervuiling tegen te gaan. Het Vlaamse Gewest kan daarbij helpen, via de Samenwerkingsovereenkomst Milieu. Andere landen en hun steden doen dat massaal. Wij moeten inzake milieu nu eindelijk een duurzaam beleid voeren. Wij moeten op dat vlak een topregio worden, overgaan tot daden en weg evolueren van de positie van duurzame staartregio.

Als we dat niet doen, dan zullen we er tijdens het Belgische voorzitterschap van Europa beter het zwijgen toe doen. Op dat ogenblik kijken we dan best beschaamd naar de grond en erkennen we dat we geen inspanningen hebben geleverd.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw en mijnheer de minister, collega's, de krantenkoppen van de afgelopen dagen zijn duidelijk: 'Fijnstofnorm halen wordt dit jaar moeilijk'; 'Europa waarschuwt België voor fijn stof'; 'België krijgt waarschuwing voor slechte lucht'.

Inderdaad: het is zeer slecht gesteld met de luchtkwaliteit in Vlaanderen. Dat is een ernstige zaak, want veel fijn stof in de lucht is verantwoordelijk voor de toename van het aantal astmapatiënten in het bijzonder en van mensen met allerlei luchtaandoeningen in het algemeen.

Fijn stof is vooral terug te vinden in de uitstoot van dieselwagens en in de industrie. Het milieubeleid in Vlaanderen wordt in zeer grote mate vanuit Europa gestuurd. Luchtverontreiniging stopt nu eenmaal niet aan de grens. De Europese Commissie heeft een Europese richtlijn Fijn Stof uitgevaardigd, die tot doel heeft de luchtkwaliteit op het Europese continent te verbeteren. Vooral voor industriële landen is dit een loodzware, maar geen onbelangrijke opdracht.

Begin 2009 startte de Europese Commissie een inbreukprocedure tegen tien lidstaten waar de norm voor fijn stof in 2005 niet werd behaald, waaronder ook België. België had de

opgelegde normen meermaals overschreden en overschrijdt die nog. Daarop heeft België, net zoals veertien andere EU-lidstaten, om uitstel gevraagd.

Vorige zomer werd het duidelijk dat de Europese Commissie België geen uitstel heeft verleend voor het behalen van de norm. De reden hiervoor was vooral dat Vlaanderen een aantal rapporten niet had afgewerkt. De geraamde concentratieniveaus en effecten van bepaalde maatregelen werden niet in kaart gebracht, waardoor het voor de Europese Commissie niet duidelijk was of de grenswaarde kan worden behaald. Ook het niet in kaart brengen van de beperking van de diffuse emissie was een doorn in het oog van de Europese Commissie. Het laattijdig invoeren van de lage-emissiezone en het rekeningrijden staat nog steeds op de politieke agenda. Het onderwerp is nog volop in discussie in dit parlement. Tot slot is er het aangeven van België dat het nationaal emissieplafond voor stikstofdioxide niet behaald zal worden.

Het huiswerk is dus niet grondig gedaan en niet tijdig afgegeven, mevrouw de minister. De vorige Vlaamse Regering heeft de waarschuwing van de inbreukprocedure door Europa in februari van dit jaar onvoldoende ernstig genomen. Het ontbreken van rapporten is voor de Europese Commissie een teken van desinteresse.

In mijn eerste interpellatie van deze legislatuur, op 6 oktober 2009, vroeg ik op welke manier u of uw voorganger met de Europese Commissie heeft onderhandeld over de verplichtingen die Vlaanderen worden opgelegd, over het verkrijgen van uitstel en over de manier waarop moet worden gerapporteerd. Mevrouw de minister, u bent mij het antwoord schuldig gebleven.

U hebt intussen wel acties geactiveerd, zoals de subsidiëring van de roetfilters, omdat blijkt dat die actie de vorige legislatuur niet zo doeltreffend was. Er werden ook nieuwe emissienormen opgelegd voor grote stookinstallaties en het actieplan fijn stof werd geactiveerd. Maar dat is onvoldoende.

Mevrouw de minister, uw beleid voor lucht en fijn stof zal zeer hoog op uw politieke agenda moeten staan. De kans bestaat dat Vlaanderen bij een van de volgende waarschuwingen door Europa wordt veroordeeld en een boete zal oplopen die miljoenen euro's kan bedragen. Niet alleen daarom, maar ook in het belang van de gezondheid van zoveel Vlamingen, menen wij dat uw beleid voor fijn stof niet achter de schermen mag gebeuren. Voer uw beleid samen met de Vlamingen, mevrouw de minister. Maak Vlamingen bewust van het probleem. Ondersteun positieve maatregelen om de hoeveelheid fijn stof terug te dringen. Beperk bijvoorbeeld de verbrandingscapaciteit in Vlaanderen en werk aan een verdere uitbouw van de recyclage van ons afval.

Geen enkele Vlaming wil aan welvaart inboeten. Maar Vlamingen willen wel investeren in gezonde lucht en in initiatieven met betrekking tot het milieu. We hebben het voorbije jaar gezien dat duizenden Vlamingen investeren in groene energie omdat het fiscaal zo aantrekkelijk is. Mevrouw de minister, maak geen duizenden maar honderdduizenden Vlamingen wakker dat het tijd is om te investeren in een gezonde leefomgeving. Dit vraagt inzet en creativiteit van u.

Welke onvolledige plannen die door Europa werden bekritiseerd werden intussen uitgewerkt? Werden er gesprekken gevoerd met de Europese Commissie over het niet verkrijgen van uitstel en bijgevolg een eerste waarschuwing? Wat is het resultaat van deze gesprekken? Welke maatregelen zal de Vlaamse Regering met onmiddellijke ingang nemen om verdere veroordelingen te vermijden?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord. Ze is op 21 oktober 2009 moeder geworden en vandaag is ze al opnieuw in het parlement. Weinigen hebben het haar voorgedaan.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, tijdens mijn bevallingsverlof las ik in de media en in de beleidsnota dat Europa Vlaanderen op de vingers heeft getikt in verband met de problematiek van het fijn stof. De verplichte normeringen werden niet gehaald. Het is pijnlijk dat onze regio daardoor in Europa te kijk wordt gezet net op het moment dat Herman Van Rompuy president van Europa is geworden.

Gezondheid is voor iedereen heel belangrijk, en het is ook voor het Vlaams beleid een topprioriteit. Door fijn stof sterven er maar liefst 13.000 Belgen per jaar. Er moeten dus dringend bijkomende maatregelen worden genomen.

In het fijn stof zijn de PM_{2,4}-deeltjes de meest schadelijke voor de gezondheid. Deze deeltjes ontstaan vooral door condensatie van de verbrandingsproducten, bijvoorbeeld uitlaatgassen. Om de uitstoot van fijn stof door uitlaatgassen te verminderen, heeft de Vlaamse overheid sinds begin dit jaar de roetfilterpremie ingevoerd. Ieder natuurlijk persoon wonend in Vlaanderen kan voor de installatie van een roetfilter in zijn bestaande dieselwagen van Euro 3-norm een subsidie krijgen van 80 percent met een maximum van 400 euro.

Initieel werd hiervoor in 2009 6 miljoen euro uitgetrokken. Dat budget werd voor 2010 al teruggebracht tot 2,8 miljoen euro. Dat wijst erop dat de regering haar ambities heeft teruggeschroefd. Blijkbaar gelooft de minister zelf niet meer in de roetfilterpremie. Nu blijkt dit ook uit de feiten: volgens de website van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie zijn er slechts een zestigtal dossiers goedgekeurd waarvoor 10.000 euro werd uitbetaald.

Mevrouw de minister, er zijn volgens mij maatregelen te nemen op het vlak van de roetfilterpremie. Die is nog niet voldoende gekend bij onze bevolking. In eerste instantie zou er bijkomende publiciteit moeten worden gevoerd om die premie kenbaar te maken.

Bij het aanvraagformulier voor de premie moeten heel veel bijlagen worden gevoegd. Ik denk aan de bijkomende controle die moet gebeuren en het validatieattest dat moet worden afgeleverd door de autokeuring. Ik denk dat we dat beter afschaffen en laten gelijklopen met de jaarlijkse keuring. Het gaat over oudere wagens, dus moet dat mogelijk zijn.

De premie kan enkel verkregen worden voor Euro 3-normwagens. De premie zou moeten worden uitgebreid naar Euro 4-normwagens. Tevens is er een beperking van het gesubsidieerde bedrag tot 400 euro. Dat zou volgens ons moeten worden verhoogd.

Dit zijn allemaal maatregelen om de bevolking meer gebruik te laten maken van de roetfilterpremie om de fractie fijn stof te verminderen. Nog belangrijker zou zijn dat de elektrische auto en de auto op waterstof nog meer gepromoot worden. Ik dring aan op een innoverend actieplan om de introductie van deze auto's op korte termijn in Vlaanderen mogelijk te maken en er de begeleidende maatregelen voor te treffen.

De vergroening van de fiscaliteit is al aangehaald door vorige sprekers. Het is belangrijk dat daar dringend werk van wordt gemaakt en dat die wordt afgestemd op de ecoscore van de wagen. Het actieplan fijn stof dat dateert van 2005, moet verder worden uitgevoerd en aangevuld. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, dit weekend bleek dat de Europese Commissie België, samen met zeven andere landen, een waarschuwing heeft gegeven omdat de luchtkwaliteitsnormen voor fijn stof niet worden gehaald. België blijft niet onder het maximum aantal dagoverschrijdingen van 35 keer 50 microgram per kubieke meter.

Eerder al bleek dat Europa Vlaanderen geen uitstel wou geven. Daarover hebben we eerder al in de commissie gediscussieerd. De minister maakte zich toen sterk dat ze Europa zou overtuigen aan de hand van extra wetenschappelijke onderbouwing en eventueel van een aangepaste rapportage. Uiteindelijk blijkt dat de waarschuwing er is gekomen. Na een eventuele tweede waarschuwing, kan er een veroordeling volgen, met hoge boetes. Als er

boetes komen voor België, dan zal Vlaanderen daarvan het grootste deel betalen. Dat zijn we nu eenmaal zo gewoon.

Nochtans hebben we de zaak in Vlaanderen niet helemaal in de hand. Er is vervuiling uit het buitenland, er is de uitstoot door de industrie – 18 percent –, door de land- en tuinbouw – 20 percent –, maar vooral door het autoverkeer – 32 percent –, met name door dieselauto's.

We kunnen wel wat doen, bijvoorbeeld met roetfilters. Maar sinds maart zijn er slechts 61 dossiers goedgekeurd. Als ik goed ben ingelicht, bestaat er al sinds 2006 een premie voor vrachtwagens, waarvoor er maar negen dossiers zijn ingediend.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: De heer Vandaele haalt allerlei cijfers aan. Om een efficiënt beleid te voeren, moet je eerst weten en om te weten moet je meten.

Mevrouw de minister, ik heb daar wat vragen bij. Er zijn in Vlaanderen 36 meetpunten.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman, uw tussenkomst moet wel betrekking hebben op wat de spreker zegt. U kunt straks nog altijd het woord vragen.

De heer Wilfried Vandaele: We kunnen als Vlaanderen wel wat doen, maar we hebben niet alle hefboomen in handen. Er zijn de roetfilters. Er kan eventueel een kilometerheffing of rekeningrijden komen. Maar een belangrijk deel van de hefboomen is nog federale materie, bijvoorbeeld accijnzen. 80 percent van de nieuwe auto's die op de weg komen, zijn nog altijd dieselauto's, wat natuurlijk te maken heeft met het feit dat het een goedkope brandstof aan de pomp is.

Er is al veel gevraagd door de vorige sprekers, maar ik wil het nog hebben over één aspect dat nog niet genoemd is, namelijk de federale bevoegdheid die ons af en toe nog parten speelt. Ik heb in een persmededeling van u gelezen dat u een krachtig signaal zou uitzenden naar het federale niveau en dat u overleg wou met de federale verantwoordelijken. Ik zou graag van u horen wat dat krachtig signaal zal zijn en of we er met z'n allen beter van worden. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, vooraleer te starten met mijn pleidooi, wil ik even een bedenking maken. Er wordt nu een actualiteitsdebat gehouden over fijn stof – niet dat het geen belangrijk thema is, integendeel –, maar enkele weken geleden hebben we in de commissie een heel uitgebreide discussie gehad. Het is niet zo dat Europa nu pas heeft gezegd dat we geen uitstel krijgen. Die beslissing is al langer geleden genomen. Ik vraag me af welke nieuwe actualiteit er is, buiten een aantal krantenkoppen. Fijn stof en de toestand in Vlaanderen is belangrijk, maar over het actualiteitsdebat stel ik me toch vragen.

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer de voorzitter, ik zou mevrouw Rombouts enigszins willen bijtreden. Maar, mevrouw Rombouts, al tien jaar aan een stuk overschrijden we in Vlaanderen de norm. En dan kan men wel zeggen dat er geen probleem is, het is al zo lang bezig. Ik zou echter wel eens willen dat de minister maatregelen neemt. Het feit dat Europa een krachtig signaal heeft gegeven, vormt inderdaad de aanleiding tot de vraag voor een actualiteitsdebat. Als de minister nu niet in gang schiet, hoop ik dat we nog regelmatig dit debat houden, tot het probleem eindelijk aangepakt wordt.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer Watteeuw, ik heb niet gesteld dat de situatie niet ernstig is. U haalt aan dat het probleem al tien jaar bestaat. Ik denk dan ook dat er andere personen in dit spel meespelen. Mij gaat het enkel om de vraag wanneer een actualiteitsdebat wordt gehouden en wanneer niet. Ik heb goed naar uw betoog geluisterd. Ik stel me de vraag welke nieuwe elementen er zijn sinds we de discussie in de commissie hebben gevoerd. Ik stel vast dat die er niet zijn.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw Rombouts, op 6 oktober heb ik de interpellatie gehouden over het fijn stof en het feit dat er geen uitstel is verkregen. Pas deze week heeft Europa ons op de vingers getikt. De officiële waarschuwing is pas deze week binnengekomen. Dat is toch wel een actueel feit dat een actualiteitsdebat rechtvaardigt!

De voorzitter: Mevrouw Rombouts, ik heb, als voorzitter, de beslissing genomen. De voorzitter kan dat doen. Als vier van de zeven partijen hierover een vraag stellen, dan is er voor mij een voldoende actualiteitswaarde. Het is dan niet aan mij om te oordelen of het debat al dan niet nuttig of voldoende actueel is. Naar aanleiding van de vragen heb ik geoordeeld daarover een actualiteitsdebat te houden. Als we de vier actuele vragen op de klassieke manier hadden behandeld, dan zouden we bovendien een ander debat hebben gehad.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik heb er geen probleem mee dat u ingaat op de vragen van de collega's. Ik stel me alleen vragen bij de elementen die worden aangebracht. (*Opmerkingen van mevrouw Marleen Van den Eynde*)

Collega's, bij de discussie is het belangrijk dat we de situatie in Vlaanderen even toelichten. België is klein, Vlaanderen is nog kleiner en dichtbevolkt. Ik vind het ook belangrijk dat er voldoende werk is en dat er heel wat economische activiteit is. Ik denk aan de haven. Er is heel wat mobiliteit en verkeer, toch wel belangrijke elementen in een transitland.

Heel wat Europese lidstaten hebben uitstel gevraagd voor in totaal 94 zones. Dat uitstel is maar voor 19 zones toegekend. We kunnen daar dan ook de vergelijking mee maken. Vlaanderen zit in een specifieke situatie. Oostenrijk heeft geen volledig uitstel gekregen, wel voor een specifieke zone. Als we Vlaanderen met Oostenrijk vergelijken, dan is het toch wel duidelijk dat we in een specifieke situatie zitten. Hierdoor moeten we ook vaststellen dat we zelf niet alle zaken in de hand hebben voor het behalen van de normen. We hebben maar 30 percent zelf in de hand. Heel wat stof komt grensoverschrijdend in ons land terecht. Ik meende begrepen te hebben dat de Europese Commissie dat onderschrijft. Ik hoop dat de minister dat kan bevestigen.

De heer Filip Watteuw: Mevrouw Rombouts, Vlaanderen is een netto uitvoerder van fijn stof. Alle onderzoeken wijzen dat uit. We krijgen natuurlijk stof binnen vanuit de buurlanden. Maar we voeren meer uit dan we binnen krijgen. We moeten onze verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van de andere regio's.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer Watteuw, ik heb dat niet in twijfel getrokken. Ik heb net gezegd dat onze activiteiten leiden tot fijn stof. We hebben echter slechts 30 percent in eigen handen om de norm te bereiken. Dat moeten we in het achterhoofd houden.

Dat betekent niet dat we geen aandacht moeten hebben voor de fijnstofnormen en dat we ons moeten neerleggen bij de moeilijke situatie waarin we ons bevinden. We moeten vanuit die specifieke situatie trachten correcte inschattingen te maken en actie te ondernemen. Ook op dat vlak moeten we niet dadelijk verwijten aan de deur maken. Er wordt immers wel degelijk actie ondernomen. Er zijn generieke en zonespecifieke maatregelen die vandaag reeds worden uitgevoerd. Ik denk dat Europa op dat vlak heel duidelijk heeft gesteld dat we een aantal goede maatregelen nemen. Dat is in tegenstelling tot wat de heer Watteuw net zei, met name dat onze maatregelen zijn afgekeurd door Europa.

We krijgen wel een opmerking over het feit dat we een aantal zaken beter in kaart moeten brengen en de effecten van een aantal maatregelen beter moeten onderbouwen. Het is inderdaad spijtig te moeten vaststellen dat we niet genoeg tijd hebben gehad voor het onderbouwen van onze maatregelen of acties. Ik vraag me ook af of de onderbouw en de bewijslast in heel Europa op dezelfde manier wordt beoordeeld. We leren uit andere dossiers dat dit vaak niet het geval is. In Nederland worden industriële meetpunten inzake fijn stof op een andere manier beoordeeld. Ik wil de minister dan ook vragen om in de toekomst

voldoende aandacht te besteden aan de onderbouw en de wijze van meten. Dat moet in alle Europese landen op een vergelijkbare manier gebeuren.

Europa heeft ook opgemerkt dat een aantal maatregelen niet of onvoldoende waren uitgewerkt. Toch stel ik vast dat er stapsgewijze vooruitgang wordt geboekt: het actieplan fijn stof in de industriële hotspotzones, het actieplan fijn stof en NO₂ in de Antwerpse haven en de stad Antwerpen, discussies in het Vlaams Parlement over roetfilters, en het antwoord daarop dat moet worden geëvalueerd hoe die sterker kunnen worden gemaakt, de smogregeling enzovoort. Dit toont aan dat we heel wat acties ondernemen en heel wat vooruitgang hebben geboekt.

Het ging ook heel specifiek over de maatregelen rekeningrijden en emissiearme zones. De discussie daarover is bezig. Dat is echter geen eendagsdiscussie. Belangrijk is dat er voortgang is in deze discussie. We willen echter ook oog hebben voor de grondigheid en de diepgang van de discussie zodat er een effectieve en duurzame maatregel kan worden bereikt.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mevrouw Rombouts, een andere maatregel zou kunnen zijn dat er op lokaal en stedelijk vlak maatregelen worden genomen door middel van bijvoorbeeld lokale Kyotoplannen die we in verschillende steden en gemeenten al hebben voorgesteld. Belangrijk is dan dat die steden en gemeenten kunnen beschikken over gegevens. In dat opzicht is de spreiding van de meetpunten niet optimaal. In het zuiden van Oost-Vlaanderen zijn er geen meetpunten. Een stad als Aalst met 80.000 inwoners heeft er totaal geen zicht op hoe het nu zit met het fijn stof. Het dichtste meetpunt is Roeselare, Gent of Vilvoorde. Zij kunnen hun lokaal beleid daar dan ook niet op afstemmen.

De voorzitter: Dat was een goede uiteenzetting, mevrouw Meuleman. Mevrouw Rombouts zal erop antwoorden.

Mevrouw Tinne Rombouts: Het is heel belangrijk om na te gaan op welke manier we kunnen beschikken over belangrijke gegevens om het beleid af te stemmen. We moeten ook waken over de meetpunten en de onderbouw ten aanzien van Europa.

U haalt aan dat de lokale besturen momenteel met de handen in het haar zitten en dat ze niets kunnen doen. Er zijn mijns inziens wel een aantal maatregelen die je effectief kunt nemen en waar je de meetpunten niet onmiddellijk voor nodig hebt. Ik denk dat dat niet volledig kan worden weggecijferd, alleen op basis van de meetpunten.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Het omgekeerde gebeurt wel: men probeert zich toch te verstoppen achter het feit dat men geen cijfers heeft. Het moet inderdaad geen hindernis zijn om al een aantal zaken te kunnen doen. Maar soms zien wij de omgekeerde beweging. Men zegt dat er geen probleem is omdat er niet meteen cijfers zijn die aantonen dat er een probleem is, terwijl wij gegevens binnenkrijgen die zeggen dat er in steden als Aalst effectief een probleem is op piekmomenten. Maar men kan die cijfers niet duiden. Het gebrek aan meetpunten is dus wel een probleem.

Mevrouw Tinne Rombouts: Nu keert u de vraag om. Daarnet stelde u dat men lokaal niets kan doen omdat er geen meetpunten zijn. Nu haalt u zelf aan dat er wel een aantal acties kunnen worden ondernomen. Ik had u dat zonet al voorgezegd.

We moeten het beleid in zijn totaliteit aanpakken. Er zijn maatregelen mogelijk. Zeker vanuit Vlaanderen moeten er een aantal incentives komen. Op het vlak van samenwerkingsovereenkomsten inzake mobiliteit en dergelijke meer, geeft Vlaanderen al een aantal incentives.

Met betrekking tot het rekeningrijden moeten we zeker de grondigheid en de diepgang van de discussie in het oog houden, zodat we een duurzame maatregel krijgen. De minister heeft gezegd dat de emissiearme zones onderzocht zullen worden. De heer Watteeuw stelde dat die al voldoende onderzocht zijn. Eigenlijk komt het erop neer dat we de vervuilende vrachtwagen niet in de ene straat sturen, maar in de parallelstraat. Ik vraag me af op welke

manier we dan effectief een positief effect voor het fijn stof gaan realiseren. Ik hoop dat we niet in symbooldiscussies terechtkomen. Het structureel wegwerken van een vervuulende vrachtwagen is in dezen belangrijker dan het afbakenen van een zone waar de vrachtwagen niet doorheen mag.

Dit is een moeilijke discussie, maar het is zeker geen discussie enkel voor Vlaanderen. Ze moet ook op het federale niveau worden gevoerd. Het is ook een discussie die met de buurlanden moet worden gevoerd. Maar zelfs op lokaal en stedelijk vlak moet die discussie worden gevoerd en kunnen er maatregelen worden genomen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het openbaar vervoer en parkings in stedelijke randzones. Ik hoop dat iedereen even sterk aan deze kar zal willen trekken.

Ik hoop tot slot dat Europa naar aanleiding van deze evaluaties de denkoefening durft te maken. Er is momenteel immers geen formele procedure meer om nog uitstel te vragen, en bovendien blijken de meetmethodes niet overal dezelfde te zijn. Er moet bekeken worden hoe de grensoverschrijdende maatregelen aangepakt moeten worden. Er zijn heel veel vragen van verschillende landen om verschillende zones uitstel te verlenen. Ik hoop dat de timing niet de bovenhand neemt op de structurele aanpak en dat Europa op dat vlak nadenkt. Wij kiezen voor duurzame, structurele oplossingen, ook al kost ons dat misschien iets meer tijd en discussie en veel bloed, zweet en tranen.

De heer Wilfried Vandaele: Mevrouw Rombouts, het oordeel van Europa is inderdaad niet over de hele lijn negatief. Europa erkent dat Vlaanderen maatregelen heeft genomen met het plan van 2005, maar zegt ook dat een aantal pistes nog niet in overweging zijn genomen, met name het rekeningrijden.

Ik ben het met u eens dat we niet heiliger moeten zijn dan de paus en dat we die rapportering kritisch tegen het licht moeten houden. Maar toch hecht ik er belang aan dat we correcte meetgegevens blijven hebben. Europa overtuigen en vermijden dat we veroordeeld worden, is één zaak, dat is goed voor onze portefeuille, maar ik wil ook graag op de hoogte zijn van hoe het er nu echt aan toegaat met de milieukwaliteit en de gezondheid van de Vlamingen. Uiteindelijk is dat momenteel belangrijker dan het Europese verhaal.

Mevrouw Tinne Rombouts: Collega, ik denk dat ik geenszins een pleidooi heb gehouden om geen correcte gegevens weer te geven. Integendeel, ik heb aangehaald dat we ons beleid erop moeten kunnen baseren en dus hebben we heel goede gegevens nodig. Als we bij Europa rapporteren, zouden we heel vergelijkbare rapporten moeten kunnen voorleggen en dus zouden we hierover de discussie met de buurlanden en met andere landen moeten aangaan.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, beste collega's, het feit dat we onze fijnstofnormen overschrijden, is natuurlijk oud nieuws. Ik denk, mevrouw de minister, dat u hebt geprobeerd om wat tijd te kopen door uitstel te vragen aan de Europese Commissie. Dat uitstel werd ons niet gegund omdat de Europese Commissie er blijkbaar niet van overtuigd was dat we alles uit de kast hadden gehaald om de normen effectief te realiseren. De Europese Commissie verwijst inderdaad, de heer Vandaele heeft dat terecht opgemerkt, naar het feit dat wij rekeningrijden, milieuzones en dergelijke meer, niet in overweging hebben genomen. De eerste waarschuwing ligt daar nu. Een tweede waarschuwing kan gevolgd worden door een ingebrekestellingsprocedure en finaal door een veroordeling door het Europees Hof van Justitie.

Ik denk dat dit niet zozeer een juridisch dan wel een maatschappelijk probleem is en een probleem van volksgezondheid. Ik heb het dossiertje eens terug opgezocht dat de Vlaamse Liga tegen Kanker ons heeft bezorgd bij het begin van de legislatuur. Daarin staat een heel duidelijk overzicht van de gezondheidseffecten door de fijnstofvervuiling in Vlaanderen. De liga heeft ons duidelijk gemaakt dat er volgens de epidemiologen in Vlaanderen jaarlijks 630

mensen sterven ten gevolge van de acute effecten van fijn stof. Bovendien zegt de liga dat we in Vlaanderen gemiddeld dertien maanden minder lang leven door de chronische blootstelling aan fijn stof. Mochten we erin slagen om de concentraties van de zeer fijne stofdeeltjes terug te dringen tot 15 microgram per kubieke meter lucht, dan zouden we in Vlaanderen jaarlijks 1721 sterfgevallen ten gevolge van hart- en longziekten en 317 gevallen door longkanker kunnen vermijden. Achter dit probleem schuilen dus wel degelijk mensen, slachtoffers, patiënten die nu, door de fijnstofvervuiling, kampen met ademhalingsproblemen, problemen aan de luchtwegen, hart- en vaatziekten en die het bijltje er vroeger moeten bij neerleggen, die hun levensverwachting ingekort zien.

Het is natuurlijk niet correct om te zeggen dat er niets in gebeurd. De fijnstofactieplannen uit het verleden hebben geleid tot een reële daling van de uitstoot van fijn stof. In de periode 2000-2007 is de uitstoot in Vlaanderen van fijnstofdeeltjes met 20 percent gedaald. Dat mag ook wel eens gezegd worden, want de kentering is ingezet, we zijn de vervuiling effectief aan het aanpakken, maar alleen zien we dat die daling met 20 percent zich niet vertaalt in een evenredige, in een even grote daling van de concentratie aan fijnstofdeeltjes in de atmosfeer.

Dat heeft verschillende redenen. Een eerste reden is dat de daling vooral de bij de primaire, de rechtstreekse uitstoot van de fijnstofdeeltjes zichtbaar is, maar in onze atmosfeer worden door chemische reacties ook nog opnieuw fijnstofdeeltjes gecreëerd. Ten tweede is er natuurlijk ook een belangrijke invoer van fijnstofdeeltjes, maar ik geef de heer Watteuw gelijk dat dat ons niet ontslaat van onze verantwoordelijkheid ter zake, want we blijven netto-exporteur – hier is ‘Export Vlaanderen’ spijtig genoeg wel een succes. We moeten effectief verder gaan met het terugdringen van de fijnstofuitstoot.

Wat dat betreft, stel ik toch vast, beste collega's, dat we vooral voor wat de industriële emissies betreft, een serieuze daling hebben kunnen optekenen. Ik hoop dat dit beleid kan worden voortgezet. Het verheugt ons dat de minister-president vorige week nog heeft gezegd dat er wat hem en de Vlaamse Regering betreft, geen ruimte is voor de bouw van nieuwe vervuilende technologie zoals een nieuwe steenkoolcentrale in de Antwerpse haven. We moeten inderdaad kiezen voor schone technologie, ook voor onze energievoorziening.

Maar hét zorgkind blijft de uitstoot door de transportsector. Ook daar zien we gelukkig een kleine daling, maar die is onvoldoende om de Europese normen nog maar in het vizier te krijgen, om onze atmosfeer proper te maken en om de Vlaming gezonde lucht te garanderen.

Mogelijke maatregelen zijn niet nieuw, ze zijn hier net al geopperd. We hebben op 9 juli 2008 een voorstel van resolutie goedgekeurd met de ophijsting ervan. U hebt daar nog aan meegewerkt. De resolutie spreekt van een versnelde omvorming van de belasting op de inverkeerstelling bij de aankoop van nieuwe wagens naar een belasting die rekening houdt met de uitstootkarakteristieken van de wagen. Die regel zou schone wagens minder belasten en vervuilende wagens zwaarder. Er is sprake van de versnelde invoering van een kilometerheffing voor vrachtverkeer. Er wordt een onderzoek gevraagd naar de kilometerheffing voor personenverkeer. Er wordt aangedrongen om bij de federale collega's te gaan aankloppen om de fiscaliteit op het vlak van het autoverkeer federaal te gaan aanpakken.

Ik wil besluiten met het belang van dat laatste nogmaals te onderstrepen. We hebben enkele goedbedoelde maatregelen in ons Vlaams fijnstofactieplan opgenomen maar we moeten vaststellen dat door het federale beleid de verdieseling van het wagenpark voortgaat. Meer dan 80 percent van de nieuw aangekochte wagens in ons land zijn dieselwagens. Meer dan de helft van ons wagenpark bestaat uit dieselwagens. Ter vergelijking: in de Verenigde Staten is dat slechts 2 percent. Hier treft – denk ik – de federale overheid schuld. Ze houdt de accijnzen op diesel veel lager dan die op benzine. Dat is natuurlijk ook een historisch fenomeen, mijnheer Van Dijck. In de lente van 2008 hebben alle betrokken maatschappelijke actoren, van de transportfederaties over het VBO tot de vakbonden en de milieuorganisaties, gepleit

om de accijnzen op diesel en benzine gelijk te schakelen. Ik stel alleen maar vast dat dat tot nu toe niet gebeurd is.

Ook de fiscale premie die de federale overheid toekent bij de aankoop van wagens is alleen gebaseerd op de CO₂-uitstoot. Een wagen die minder dan 105 gram CO₂ uitstoot, krijgt een fiscale korting van 15 percent, zelfs al is dat een dieselwagen zonder roetfilter. Ik denk, mevrouw de minister, dat u het overleg met uw federale collega's nog eens moet opstarten om uit te zoeken hoe hier een coherent beleid kan worden gevoerd om verdere stappen te zetten in het terugdringen van de fijnstofuitstoot in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer de voorzitter, achtbare collega's, achtbare regering, de vraag is: in hoeverre vindt de Vlaamse Regering het fijn stof een probleem? Op het vlak van aanwezigheid halen de leden van de regering momenteel nog niet de helft, maar slechts drie op negen. Het fijn stof is nochtans een problematiek die verder gaat dan het domein van minister Schauvliege.

Laten we beginnen bij het begin. Er zijn in 2008 10 roetfilters voor vrachtwagens en 65 voor personenwagens gesubsidieerd. Dat is een totaal van 75. Dat werd hier al vermeld. De vergelijking met Nederland is ook al gemaakt. Ik heb geprobeerd het percentage te berekenen met een rekenmachine, maar ze ging niet eens zo ver. Ik heb het dan maar uit het hoofd berekend; ik hoop dat ik geen fout gemaakt heb. In Vlaanderen rijden 1.812.915 personenwagens met diesel en 550.000 vrachtwagens. Dat betekent dat men aan 0,005 percent van het personenwagenpark en 0,002 van het vrachtwagenpark roetfilters heeft uitgedeeld. Dat is dus niets. Het excuus dat zeven Europese landen het even slecht doen als wij houdt geen steek. We zijn met 27 lidstaten en wij bengelen aan de staart.

In de eerste plaats geraakt Vlaanderen verstikt en verstrikt in zijn eigen bureaucratie. Om de premie voor een roetfilter te krijgen, heeft men zeven documenten nodig. Nochtans heeft de Vlaamse Regering, en zeker de administratie, een groot deel van die informatie. Een van die zaken is een kopie van het validatieverslag, toch iets heel technisch. Nochtans zijn drie documenten meer dan voldoende: het inschrijvingsbewijs van het voertuig, het bewijs van de installatie van de roetfilter en de conformiteit van de roetfilter.

We hebben veel sprekers gehoord, maar over enkele essentiële zaken hebben we niets gehoord. Wagens die in de file staan geven een maximale uitstoot van roet en van NO_x. Wat wil de Vlaamse Regering ondernemen om te verhelpen aan de belangrijkste filehaarden op ons wegennetwerk? Wat met de Brusselse ring, die voor het grootste deel op Vlaams grondgebied ligt, en wat met het Antwerpse fileprobleem? Wat zal de regering doen om de route van de Liefkenshoektunnel te ontsluiten nu het BAM-project, voorlopig althans, is afgeschoten? Mijn vraag hierover werd onontvankelijk verklaard, maar mijn vraag is ook een suggestie: we moeten iets doen om het fileleed te verhelpen, want dat is een deel van het probleem van het fijn stof dat we moeten oplossen. Ik richt me hiervoor tot minister Crevits, aangezien dit binnen haar beleidsdomein valt.

De federale regering draagt hierin een belangrijke verantwoordelijkheid. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering zouden de nodige initiatieven moeten nemen om een einde te maken aan de bevoordeling van dieselbrandstof ten opzichte van eurosuperbrandstof. Men zou het accijnsniveau van eurosuperbrandstof moeten verlagen tot het niveau van dieselbrandstof. Een voertuig dat met eurosuper rijdt, heeft geen uitstoot van fijn stof, maar enkel een NO_x-uitstoot, die lager ligt dan de NO_x-uitstoot van dieselwagens. Het is dus aan ons om daar iets aan te doen en te streven naar een homogeen bevoegdheidspakket, waar nu al een aantal bevoegdheden inzake die premie Vlaamse materie zijn.

Ik richt me hier ook tot minister Muyters. Het is duidelijk dat het fileprobleem zich voornamelijk afspeelt binnen de normale werkuren, tussen 6 tot 6.30 uur 's ochtends en 20 tot 20.30 uur 's avonds. We moeten dringend aan tafel zitten met de sociale partners, de

transportfederatie, om na te gaan of en hoeveel vrachttransport kan worden overgeheveld naar de dode tijden voor 6 uur 's ochtends en na 20.30 uur 's avonds. Iedereen weet dat één tot twee rijvakken worden ingenomen door colonnes vrachtwagens, en die zijn de grootste boosdoeners.

Er is een onmiddellijke oplossing die zowel de NO_x-uitstoot als de roetdeeltjes tot een tiende kan laten dalen, en dat is aardgas. Zeker voor het verkeer is dat een oplossing. Twintig percent van de uitstoot is te wijten aan het verkeer, en daarvan is zestig percent te wijten aan vrachtwagens en bussen. De uitstoot van gas is bijna nul. We kunnen dit probleem oplossen, daarvoor hebben we de federale regering niet nodig. We kunnen het fileprobleem aanpakken, de nodige infrastructuurwerken uitvoeren en subsidies toekennen. We hebben het over een betoelaging van Euro 3, maar vandaag is Euro 6 op de markt. Die stoot per lopende kilometer maar 5 milligram uit in plaats van 80, en de NO_x-uitstoot daalt van 215 naar 80 milligram.

De heer Wilfried Vandaele: Ik heb de tussenkomst van de heer Sabbe beluisterd. Hij vindt blijkbaar dat Vlaanderen meer maatregelen moet nemen, en hij stelt er een aantal voor. Ik vind dat vreemd van een fractie – LDD – die hier vorige week nog heeft verklaard dat zij een absolute verdediger is van de auto en die zich vorige week ook weinig enthousiast toonde, tenzij ik mij vergis, over het rekeningrijden.

Laten we wel wezen, mijnheer Sabbe. U kunt wel voorstellen doen en zeggen dat de technologie zal verbeteren, enzovoort. Maar de echte oplossing om de milieueffecten van de auto te milderen, of het nu diesel is of benzine, is natuurlijk dat we met zijn allen minder met die auto gaan rijden. (*Applaus bij de N-VA en Groen!*)

De heer Lode Vereeck: Collega, u hebt niet goed geluisterd naar wat ik u vorige week heb verteld naar aanleiding van een vraag van de heer Sanctorum. Hij vroeg hoe wij die mobiliteit in de toekomst zien. Wat ons betreft is dat inderdaad nog steeds een automobilité omdat dat, nogmaals, de meest comfortabele en vooral de meest fijnmazige vervoerswijze is. De auto is het vervoermiddel dat de normaal werkende, actieve mensen erin doet slagen om die heel drukke agenda van werken, sociale activiteiten en gezin te combineren. En tegelijkertijd hebt u mij horen zeggen dat wij ons zeer bewust zijn dat die auto zijn maatschappelijke legitimiteit aan het verliezen is, precies door toedoen van de milieuproblemen. Maar, en daar heeft de heer Sabbe terecht op gewezen, dan moet u ons niet per se minder doen rijden en die bus of die tram op jagen, neen, dan moet u ervoor zorgen dat die wagen vergroent, dat we met elektrische wagens kunnen gaan rijden, dat daarvoor de nodige infrastructuur wordt uitgebouwd. Dat zijn positieve maatregelen die ervoor zullen zorgen dat wij in de toekomst de voordelen van de auto zullen kunnen behouden zonder zijn nadelen erbij te moeten nemen.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, er is toch iets wat mij hier in het betoog van de heer Vandaele ontgaat. Nog geen twee uur geleden ...

De voorzitter: Mevrouw De Waele, als ik u even mag onderbreken. Uw fractieleider zegt terecht dat men moet leren luisteren. Ik stel voortdurend vast dat hier de hele tijd mensen met elkaar aan het spreken zijn zodanig dat zij zich niet kunnen concentreren op wat de sprekers zeggen. Als men overleg wil hebben, dat men dan alstublieft in het Koffiehuis gaat zitten. Ik blijf dat herhalen. Het getuigt van weinig respect. Ik zie mensen een tussenkomst houden bij een bepaald onderwerp, om dan vervolgens naar buiten te gaan. Zij doen niet de moeite om te luisteren naar wat andere sprekers zeggen.

Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Dank u, voorzitter, ik herhaal nog even dat het mij ontgaat wat de heer Vandaele zegt. Twee uur geleden hebben wij hier een redelijk uitgebreid actueel debat gehad over de sluiting van de Opelfabriek in Antwerpen. Ik meen dat dat een autofabriek is. Ik hoor hier nu de heer Vandaele ervoor pleiten dat wij de auto zouden moeten bannen. Dat is toch de wereld op zijn kop. Ik begrijp het debat niet. Aan de ene kant zijn er hier mensen die twee uur geleden ervoor pleiten om de werknemers toch maar te helpen en de

autofabriek open te houden, en aan de andere kant bent u, mijnheer Vandaele, twee uur later dat discours vergeten en pleit u ervoor om de auto op stal te houden. Ik kan het niet begrijpen.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik haal bijna mijn zakdoek boven als ik mevrouw De Waele hoor. Het zal haar verbazen: ik heb een auto. Ik heb niet gezegd dat er geen auto's meer mogen zijn. Ik heb gezegd dat ik akkoord ga met de vergroening. Uiteraard. En ik hoop dat de technologie met rasse schreden vooruitgaat zodat we met zijn allen nog wel behoorlijk kunnen rijden zonder het milieu zo te vervuilen.

Voorlopig is het goed dat we een auto hebben. Ik heb geen problemen met het feit dat auto's worden gemaakt. Op die ogenblikken waarop we andere vervoersmodi kunnen gebruiken, moeten we de auto echter zo veel mogelijk thuis laten. Dat is mijn betoog. De interpretatie van mevrouw De Waele is, om het passend uit te drukken, heel erg kort door de bocht. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, ik keer even terug naar het oorspronkelijke onderwerp van dit actualiteitsdebat. Het gaat hier om fijn stof. Zoals vorige sprekers al hebben verklaard, hebben we in de commissie Leefmilieu al een uitgebreid debat over dit thema gevoerd. Naar aanleiding van de beslissing van de Europese Commissie de Vlaamse vraag om uitleg niet goed te keuren, heeft mevrouw Van den Eynde een interpellatie gehouden.

Het lijkt me een goede zaak een aantal zaken duidelijk te stellen. Bepaalde feiten zijn niet helemaal correct aangehaald of zijn niet in de juiste context geplaatst. De Europese richtlijn Fijn Stof dateert uit 1999 en bevat een aantal richtwaarden die de lidstaten tegen 2005 moesten halen.

Wat de gemiddelde jaarconcentratie betreft, voldoet Vlaanderen aan de normen. Wat de overschrijdingen van de dagconcentraties betreft, voldoet Vlaanderen niet. Daar gaat heel de discussie over.

De stelling dat Vlaanderen de enige regio is die niet aan de normen voldoet, moet ik formeel tegenspreken. Momenteel voldoen twee Europese lidstaten aan de normen. Ik beschik over de cijfers en ik kan ze aan iedereen bezorgen.

De normen zijn zeer streng. Het is zeker niet evident die te halen. Dat betekent natuurlijk niet dat we geen inspanningen moeten leveren om de normen te halen. Dat heb ik zeker niet gezegd. Ik wil dit enkel in de juiste context plaatsen.

De Europese richtlijn Fijn Stof vermeldt tevens dat elke lidstaat of regio de commissie om een uitstel kon vragen. Dit uitstel hield in dat pas in 2011 aan de strenge norm moet worden voldaan. Een van de redenen waarom een uitstel kon worden aangevraagd, is de aanwezigheid van veel fijn stof dat van over de grens afkomstig is. In ons geval gaat het dan om fijn stof uit het Duitse Ruhrgebied, uit Nederland en uit Frankrijk.

We hebben op een onderbouwde manier een uitstel aangevraagd. De Europese Commissie heeft zich niet akkoord verklaard. Dit is in juli 2009 tijdens een plenaire zitting kort en tijdens een vergadering van de commissie Leefmilieu zeer uitgebreid aan bod gekomen.

Ik zal de redenering van de Europese Commissie nog eens overlopen. De Europese Commissie is het volledig eens met de stelling dat Vlaanderen een zeer specifieke regio met veel grensoverschrijdend fijn stof is. Er zijn interferenties in beide richtingen. De Europese Commissie vindt tevens dat we zeer goede maatregelen nemen. Volgens de Europese Commissie is het een goede zaak dat we een actieplan fijn stof hebben om het probleem van het fijn stof op een gecoördineerde manier aan te pakken.

Volgens de heer Watteeuw is het al te laat en werken onze maatregelen niet. Ik wil erop wijzen dat de Europese richtlijn van 1999 dateert. Tot en met 2005 is niets gebeurd. Onder

impuls van de toenmalige minister van Leefmilieu, die toen nog maar een jaar die ministerpost bekleedde, is toen een eerste actieplan tot stand gekomen. Volgens mij is dit de juiste aanpak. Het was niet mogelijk tegen 2005 een aantal maatregelen te nemen. Er was voordien immers geen aanpak. Nu zijn we de goede weg ingeslagen. Ik ben niet de enige die er zo over denkt. De Europese Commissie heeft dat in haar antwoord op onze vraag om uitstel bevestigd.

De Europese Commissie heeft tevens verklaard dat de Vlaamse overheid er vrij laat aan is begonnen. Ook wij stellen vast dat er tussen 1999 en 2004 absoluut geen gecoördineerde aanpak is geweest.

De Europese Commissie stelt vast dat nog niet voldoende is aangetoond wat het effect van een aantal maatregelen is. Ik heb het wel over een aantal maatregelen, en niet allemaal. Ik geef een voorbeeld. De invoering van de 90-kilometer-per-uurgrens in Vlaanderen is ingevoerd. De wetenschappelijke onderbouwing daarvan was er bij de invoering nog niet, maar een maand geleden is die er wel gekomen. Zo zijn er nog een aantal maatregelen die al zijn getroffen of die in de pijplijn zitten en waarvan de wetenschappelijke onderbouwing wordt uitgewerkt.

Ik vat samen. De Europese Commissie zegt dat we een goed plan hebben, en feliciteert ons daarvoor. Maar de Commissie zegt ook dat we inzake een aantal bijkomende genomen of aangekondigde maatregelen de wetenschappelijke onderbouwing moeten verfijnen. Het resultaat is wel dat er geen uitstel wordt gegeven. In de commissie hebben we hierover van gedachten gewisseld. We vroegen ons toen af of een nieuw uitstel moet worden aangevraagd, maar dat kan niet volgens de richtlijn. Het was dus te verwachten dat er een waarschuwing van de Europese Commissie zou volgen.

We zijn daarin niet alleen. Ik zeg dit niet om me te verontschuldigen, maar wel om de juiste informatie te verschaffen. Er zijn momenteel achttien Europese lidstaten die al zo'n waarschuwing hebben gekregen. Voor veel lidstaten is nog geen definitieve uitspraak over wel of niet uitstel gedaan. Veel lidstaten worstelen met de normen.

De vraag wat Vlaanderen onderneemt, is hier dikwijls gesteld. De uitvoering van ons actieplan fijn stof bevat maatregelen op het vlak van de industrie, de landbouw, het vervoer en de verwarming. Die hebben ook echt impact, want de uitstoot is daardoor zeker gedaald. Maar het is juist dat we de strenge Europese normen niet halen.

Er zijn verder de hotspotzones, zoals de havens van Antwerpen en Gent. Voor die zones hebben we een specifiek actieprogramma uitgewerkt, samen met de havens, de lokale besturen en Vlaanderen. De eerste resultaten zijn trouwens goed; een positieve aanpak is dus mogelijk.

Ik wil de heer Watteeuw en mevrouw Meuleman erop wijzen dat momenteel in de samenwerkingsovereenkomsten met de lokale besturen mogelijkheden besloten liggen om te werken aan de bestrijding van het fijn stof. Lokale besturen kunnen ook mobiele meetpunten aankopen, en krijgen daarvoor een ernstige subsidie van Vlaanderen. Daarmee kan men zeer specifiek en doelbewust concentraties in bepaalde zones meten en eventueel lage-emissiezones invoeren als dat tenminste mogelijk is. In een aantal steden gebeurt dat al: zo boekt de stad Brugge daarmee al heel goede resultaten.

We zijn ermee bezig en doen daaraan verder. Als bijkomende maatregelen wil ik wijzen op de verstrenging van de industriële uitstoot in de VLAREM-reglementering, van 50 microgram per kubieke meter naar 20 microgram per kubieke meter. Dat zal een behoorlijke impact hebben. Er is verder een convenant met de scheepvaartsector afgesloten. De binnenvaartschepen varen met heel zware dieselmotoren; hun uitstoot is erg problematisch. In het convenant is bepaald dat die schepen die in de haven van Antwerpen aanmeren, er hun dieselmotoren niet langer zullen laten draaien om elektriciteit op te wekken, maar daartoe

kunnen inpluggen op walstroom aan de kade. De binnenvaartschepen zullen trouwens ook een nieuw soort diesel gebruiken, wat de uitstoot van fijn stof zal verminderen.

Ook de Ecologiepremie is bijgestuurd: hij wordt beter en efficiënter ingezet voor bijvoorbeeld de aankoop van milieuvriendelijke vrachtwagens. Een ander punt is het convenant afgesloten met de glasindustrie. We hebben goede hoop dat dit tot goede maatregelen zal leiden.

Er zijn veel vragen over de richting die we uitgaan met de roetfilter. In de commissie heb ik daarop al geantwoord. Dat staat ook in de memorie van toelichting bij de begroting. Het is de bedoeling om de roetfilterpremie bij te sturen. De piste die we willen bewandelen is zo goed als klaar. Ik zal met een voorstel naar de Vlaamse Regering stappen. Er zal een hogere bijdrage zijn. Nu is het 80 percent met een limiet van 400 euro. We trekken dat op en zullen ervoor zorgen dat meer auto's, dus ook andere types motoren, in aanmerking zullen komen voor een roetfilter. We denken dat er op die manier meer interesse zal zijn.

Mijnheer Watteeuw, het spreekt voor zich dat dit gepaard zal gaan met een campagne zodat mensen die ervoor in aanmerking komen weten dat zij een dergelijke roetfilter kunnen plaatsen op hun oude dieservoertuig.

Mijnheer Sabbe, ik moet uw cijfers nuanceren. U stelt dat er in Vlaanderen een bepaald aantal dieselwagens is. De nieuwe dieselwagens zijn al wel uitgerust met een roetfilter. Het zijn vooral de oude dieselwagens die een probleem vormen en waarop een roetfilter zou moeten worden geplaatst.

De heer Bart Martens: Mevrouw de minister, u hebt gelijk dat nieuwe types dieselwagens die vanaf 2009 van de band rollen, verplicht zijn uitgerust met een geïntegreerde roetfilter. Maar de Europese regelgeving stelt dat types die al op de markt waren voor 2009, nog tot 2014 zonder roetfilter van de band mogen rollen en verkocht mogen worden. U hebt deels gelijk maar niet helemaal. Vooral de bestaande dieselwagens in het huidige park blijven een punt van zorg. Dat probleem kunnen we enkel aanpakken met de invoering van een succesvolle premie voor de retrofit, het achteraf plaatsen van een roetfilter. Ik benadruk 'succesvol'.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Martens, de roetfilter is vooral bedoeld voor oudere dieselwagens omdat de uitstoot daarvan echt wel problematisch is. We gaan de premie bijsturen om er een groter succes van te maken. Het is nodig om te kijken of we het kunnen koppelen aan een bonus-malussysteem in de belasting op inverkeerstelling, voor een goede afstemming en een bijkomende stimulans. In Nederland is dat ook gebeurd. Ik heb daarover ook al overlegd met mijn collega van Mobiliteit.

Er zijn veel vragen gesteld over het federale aspect van het probleem. Mijnheer Vandaele, wij zullen opnieuw een overleg samenroepen zodat dit gelijk kan lopen met federale maatregelen, bijvoorbeeld de accijnzen op diesel.

Collega's, de volledige Vlaamse Regering, iedere minister op zijn terrein, neemt maatregelen. Dat staat in het actieplan fijn stof. Daarvan gebeurt telkens een opvolging: welke maatregelen hebben welk effect?

Mevrouw Meuleman, u had bedenkingen bij de plaatsing van de meetpunten. Wij hebben in Vlaanderen relatief gezien het grootste aantal meetpunten. We hebben heel goede cijfers. Je kunt live op de website kijken wat de overschrijding of de niet-overschrijding is op een dag in Vlaanderen. We houden ons meetnet echt up-to-date.

Collega's, wij werken verder. We doen bijkomende inspanningen. Zo hopen we de strenge normen van Europa te kunnen halen.

De heer Filip Watteeuw: Mevrouw de minister, we moeten abstractie maken van alle vergelijkingen met andere regio's. Die zijn sprekend, maar ik wil ze aan de kant laten omdat

het, zoals de heer Martens zegt, over volksgezondheid gaat. Achter die cijfers over fijn stof gaan heel wat gezondheidsproblemen schuil.

We komen allebei uit een regio waar de fijnstofnorm van 35 dagen altijd wordt overschreden ergens in de maand april of mei. Dat wijst op de urgentie. De fijnstofgegevens worden omgezet in kaarten. Daarop ziet u dat Vlaanderen donkerrood tot zwart gekleurd is in tegenstelling tot de andere regio's. Hier is het een stuk urgenter. Het kan misschien zijn dat we de meeste meetpunten hebben, maar we hebben ook de meeste meetpunten met overschrijdingen.

Het is belangrijk dat we fundamentele maatregelen nemen. Nu wordt een beperkt aantal maatregelen genomen, maar vaak geen fundamentele. Het gaat erover om een duurzame mobiliteit te organiseren om ervoor te zorgen dat mensen de overstap maken naar duurzame mobiliteitsnormen. Wat wij in handen hebben van de fijnstofproductie, is precies wat geproduceerd wordt door het verkeer. Dat betekent dat we moeten inzetten op de roetfilters.

Ik wil een citaat aanhalen van uw voorgangster, minister Crevits. Ze zei in 2008 in antwoord op een vraag van Rudi Daems: "Zonder ondersteunende campagne kunnen we van de roetfiltersubsidie geen succes maken. U spreekt over 20.000 voertuigen. Is dat veel of niet? Ik vind dat een goed startaantal". 20.000 voertuigen was een goed startaantal, maar we halen niet eens 100 roetfilters. De minister zei nog dat ze de subsidiepot volledig wilde opsouperen omdat dat zeer belangrijk is om een hefboomeffect te krijgen.

Ik stel vast dat we daar nog zeer ver af zijn. Als ik zie dat de Vlaamse Regering kiest voor logistiek en voor Vlaanderen als transitland, dan houd ik mijn hart vast. Mevrouw de minister, zolang er geen fundamentele keuzes worden gemaakt, zijn de Vlamingen veroordeeld om in het kolenhok van Europa te wonen.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de minister, ik stel vast dat u weer niet antwoordt op mijn vraag hoe u communiceert met de Europese Commissie onder meer over de achterstallige rapporten. In hoeverre zijn deze klaar? Binnen welke termijn zal u deze rapporten nu eindelijk overhandigen? Hoe zult u aantonen aan de Europese Commissie dat we in Vlaanderen wel degelijk bezig zijn met het terugdringen van fijn stof?

Alle initiatieven op het terrein zijn goed, maar de rapportering is heel belangrijk, zeker om verdere veroordelingen en hoge boetes die ons mogelijk te wachten staan, te voorkomen. We zijn het er allemaal over eens dat de normen zeer streng zijn en dat het voor geïndustrialiseerde landen zeer moeilijk is om die te halen. Die conclusie staat ook in het MIRA-rapport van 2006, waar men toch vragen heeft over het tot stand komen van de normen. In 2006 verwachtte men een herziening van de normering maar die is niet doorgevoerd.

Mevrouw de minister, we zullen een creatief milieubeleid moeten voeren. Ik ben niet overtuigd dat de activiteiten die u nu aankondigt, doeltreffend zullen zijn en dat we daarmee op korte termijn de fijnstofproblematiek in Vlaanderen zullen terugdringen. Ik vraag van u een zeer creatief milieubeleid om deze problematiek aan te pakken.

De heer Ivan Sabbe: Mevrouw de minister, u spreekt nog over roetfilters op wagens met een Euro 3-motor. U moet weten dat een wagen met een Euro 4-norm, wat een hedendaags voertuig is, nog altijd 25 milligram roetdeeltjes per kilometer uitstoot. Bovendien gaat het in NO_x over 250 milligram. De Maut-belasting in Duitsland wordt geheven in functie van de uitstoot. Daar rijden nu al vrachtwagens op Euro V-motoren en personenwagens op Euro 6-motoren. Euro V- en Euro 6-motoren geven 5 milligram roetdeeltjes per kilometer en 80 milligram NO_x in plaats van 250 milligram.

U zegt overleg te zullen plegen met de federale regering, maar het moet meer zijn dan een overleg, als u weet dat een benzinevoertuig geen fijn stof uitstoot. Ik vind dat we daar gemakkelijk overgaan. We worden ter verantwoording geroepen door Europa en u zegt dat u

eens een babbeltje zult doen met Europa. Het moet meer dan een babbeltje zijn, er moet eens serieus over worden gepraat. Door het feit dat de federale accijnzen op diesel merkkelijk minder zijn dan op benzine, stimuleren wij het voortgaan van longkanker en dergelijke veroorzaakt door fijn stof. We moeten daar iets aan doen. Mevrouw de minister, wat gaat u doen met de federale regering?

Minister Lieten heeft alles in huis om de hele vloot bussen van De Lijn om te schakelen op aardgas. Een aardgasbus stoot maar 4 milligram uit, wat 20 keer minder is dan de uitstoot vandaag. Er zijn dus mogelijkheden.

We hebben aan minister Muylers gevraagd wat hij gaat doen om de uitstoot te verminderen door de files te verminderen. Er moet nog een concreet antwoord komen. We maken er ons wel gemakkelijk van af door te zeggen dat eraan wordt gewerkt en dat we wel uitstel zullen krijgen. De Vlaamse Regering is aan zet en er worden van haar concrete kortetermijnoplossingen verwacht, zoals de administratie voor de roetfilter van zeven papertjes naar drie papertjes te brengen.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik hoor collega's zeggen dat vergelijkingen er niet toe doen want dat enkel het resultaat in België telt. Ik stel alleen maar vast dat een vergelijking de ene keer goed uitkomt en de andere keer niet. Ik lees in het persbericht van Groen! evengoed een vergelijking met Nederland.

We moeten inderdaad zelf goed nadenken over de concrete maatregelen die we kunnen nemen. We moeten die ook effectief nemen. Er is nog eens benadrukt dat we er al mee bezig zijn vanaf 2005.

Voor de roetfilters was er al een evaluatie toegezegd. We moeten die op korte termijn uitvoeren, zodat duidelijk wordt wat we kunnen doen om deze maatregel efficiënter uit te bouwen.

De heer Filip Watteuw: Mevrouw Rombouts, ik heb niets tegen vergelijkingen, integendeel. Ik stel alleen maar vast dat er in dit debat een opbod van vergelijkingen is. Ik wil in de constructiviteit die mij kenmerkt, aan de minister vragen om die vergelijkingen even aan de kant te laten en om gewoon hard te werken om het fijnstofprobleem op te lossen.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik denk niet dat hier een opbod van vergelijkingen is gebeurd. Ik denk dat de situatie hier is gekaderd. Het is logisch dat daarbij vergelijkingen aan bod komen, als we spreken over een beoordeling vanuit Europa. Het gaat dus niet over een opbod en zeker niet over het uitblijven van maatregelen.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik blijf toch nog met een vraag zitten over de meetpunten. We hebben een brief aan de Vlaamse Milieumaatschappij gestuurd. Ze hebben geantwoord dat men voor Zuid-Oost-Vlaanderen en Aalst via intelligente interpolatietechnieken de fijnstofsituatie kan bepalen. Ze zeggen dat ze in 2004 een studie hebben uitgevoerd met specifieke meldpunten, onder meer in Aalst. In 2010 wordt de studie herhaald. Omdat wij het vroegen, zullen ze ook Aalst opnemen.

Het is het een of het ander. Ofwel krijg je via interpolatietechnieken een goed zicht op de situatie, ofwel voer je een studie uit. Een studie in 2004 en nog een in 2010 lijken me niet voldoende om een goed zicht te krijgen op de gezondheidssituatie in een grote stad en een grote regio. Ik ben dus nog niet volledig overtuigd.

De heer Bart Martens: Mevrouw de minister, ik wil u danken voor uw antwoord.

Het succes van de roetfilters in Nederland wordt niet zozeer verklaard door het feit dat men een hogere premie geeft of dat men een grotere sensibiliseringscampagne heeft gevoerd, maar wel door het feit dat er lageuitstootzones voor vrachtwagens bestaan in stedelijke gebieden. Als een vrachtwagen geen Euro V-vrachtwagen is of niet is uitgerust met een roetfilter, kom

je er gewoon niet in. Als we in Vlaanderen in steden – waar toch de grootste blootstelling aan roetdeeltjes is: 400 percent meer blootstelling aan roetdeeltjes dan bijvoorbeeld aan de kust – zulke zones zouden invoeren, dan zullen de vrachtwagens die de Lidl's van de heer Sabbe gaan bevoorraden, verplicht zijn om een Euro V-vrachtwagen te worden of om een roetfilter te installeren.

Wat dat betreft, ben ik het ook niet eens met mevrouw Rombouts, die twijfelt aan het nut van die milieuzones en denkt dat dat leidt tot een verplaatsing van de vervuiling. Dat is niet zo. De vervuiling wordt zo teruggedrongen op de plaatsen waar de hoogste blootstelling is aan schadelijke stoffen. Het succes zal bestaan uit een combinatie van maatregelen.

Daarnaast wil ik ook nog even ingaan op de voorbeeldfunctie van de overheid. De Lijn heeft wel het goede voorbeeld gegeven. Mijnheer Sabbe, eind dit jaar zullen alle bussen van De Lijn uitgerust zijn met een roetfilter. De Lijn heeft ook geïnvesteerd in waterstofgasbussen, in hybride bussen. De maatschappij zet echt wel in op de vergroening van de eigen busvloot. Ik hoop dat ze dat ook in de toekomst zal blijven doen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw Meuleman, ik vraag me al heel de middag af waarom u een specifieke interesse hebt voor Aalst. Ik maak me toch wat ongerust. Is de toestand in Aalst nu echt dramatisch aan het worden? Of kent u maar één stad in Vlaanderen? Is er een specifieke reden waarom u al de hele middag verwijst naar Aalst? Ik weet dat daar heel wat stof waait, zoals carnavalstof. Kunt u dat even toelichten?

De voorzitter: Het moet niet altijd Antwerpen zijn.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Dat is juist.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mevrouw Van der Borgh, ik dacht dat u blij zou zijn dat ik zo bezorgd ben.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Zeker!

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik heb het over de hele regio Zuidoost-Vlaanderen, waar zich geen meetpunt bevindt. Ik ben het meest bezorgd over Aalst omdat dat de dichtstbevolkte stad is in de regio Zuidoost-Vlaanderen. Er zijn 80.000 inwoners. Er zijn heel wat signalen, ook van cardiologen, waaruit blijkt dat er in tijden van smogalarm een zeer grote toename is van ademhalingsmoeilijkheden bij kinderen en ouderen. Ik heb die signalen ontvangen van het ziekenhuis van Aalst. Dat is de reden van mijn bezorgdheid.

Mevrouw Vera Van der Borgh: En die zijn blijkbaar afwijkend van die van de andere steden. *(Opmerkingen)*

De heer Lode Vereeck: Mevrouw de minister, in het kader van de administratieve vereenvoudiging en e-government hebt u een website roetfilterpremie.be opgestart, waarvoor mijn welgemeende felicitaties. De burger kan daarop lezen dat hij, naast het oorspronkelijke attest, ook nog zeven andere formulieren moet binnenbrengen vooraleer hij die filterpremie krijgt. Ik heb daarnet niet gehoord of u nog verder gaat in de administratieve vereenvoudiging. Kunt u dat even toelichten?

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, collega's, daarnet heb ik gehoord dat we de slechtste leerling van de klas zouden zijn in Europa. Aan de hand van een aantal objectieve gegevens heb ik dat willen rechtzetten. Ik heb gesteld dat dat absoluut niet zo is. Ik heb daar ook bij vermeld dat dat niet wegneemt dat we inspanningen moeten doen in Vlaanderen.

Er werden heel wat opmerkingen gemaakt over de roetfilter, die blijkbaar niet in trek is. We moeten inderdaad vaststellen dat er weinig aanvragen geweest zijn. Ik heb u al gezegd dat we zullen zorgen voor een bijsturing van die roetfilterpremie, zodat ze een oplossing kan bieden voor meer wagens of dat meer mensen van het systeem gebruik zullen maken. Mijnheer Sabbe, het spreekt voor zich dat daarbij rekening wordt gehouden met de Euro IV-motor en

-voertuigen om zo de premie uit te breiden. Wat de Euro V-vrachtwagens betreft, is er in Vlaanderen in de ecologiepremie voorzien dat een incentive wordt gegeven om meer van die vrachtwagens op onze wegen te krijgen in plaats van de meer vervuilende vrachtwagens.

Mevrouw Van den Eynde, u verwijst naar de rapportering. Het spreekt voor zich dat we bijkomende rapporteringen moeten doen. Dat zal ook gebeuren. We zijn nog bezig met het onderbouwen van een aantal van die extra maatregelen. Als die klaar zijn, zullen we verder rapporteren en uitleg verschaffen aan Europa. Ik kan daar geen exacte timing op kleven. Het spreekt voor zich dat dat zo snel mogelijk zal gebeuren.

Mijnheer Martens, u verwijst naar de lage-emissiezones. Dat is nu al mogelijk. Vooral op stedelijk niveau bieden we de mogelijkheid van invoering. Ik heb daarnet verwezen naar een aantal steden die dat ook doen. In Brugge werkt dat. Het biedt ook goede resultaten. Als we de roetfilterpremie bijsturen, moet er een koppeling worden gemaakt met een aantal andere maatregelen om zo te zorgen voor een groter effect. Ik heb verwezen naar het bonus-malussysteem. Dat is de weg die we moeten inslaan.

Ik heb niet gezegd dat er geen bijkomende maatregelen zullen worden genomen. Dat zal zeker gebeuren. We zullen de bestaande actieplannen voortzetten en we zullen verder rapporteren naar Europa. Mijnheer Sabbe, we zullen ook stappen zetten ten aanzien van de federale overheid zodat het dossier in zijn geheel kan worden bekeken en de lucht in Vlaanderen zuiverder kan worden gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw de minister, u hebt nog niet geantwoord op de vraag van de heer Vereeck over de zeven formulieren. Ook de heer Sabbe heeft die vraag gesteld.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vereeck, wanneer dit effectief een van de drempels is, dan zal daar bij de herziening van die roetfilterpremie rekening mee worden gehouden. We zullen tijdens de evaluatie nagaan hoe we dit eenvoudiger kunnen aanpakken. Ik zal eens nagaan wat die zeven formulieren precies inhouden, maar er moet natuurlijk wel ergens een bewijs te vinden zijn van de installatie van die roetfilter. Als daaraan is voldaan, dan moet er wel een administratieve vereenvoudiging mogelijk zijn.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mevrouw de minister, u zegt terecht dat het Ruhrgebied en de grens met Nederland en Frankrijk een probleem vormen. U hebt in uw actieplan drie elementen genoemd: industrie, landbouw, verwarming en eventueel mobiliteit. U hebt het dan over de mogelijke normmetingen op lokaal niveau. Wat ik echter niet heb gehoord, zijn precies de acties ten aanzien van die gebieden. Ik heb het dan vooral over Frankrijk. U weet dat de wind hoofdzakelijk uit Frankrijk komt.

U hebt het niet gehad over eventuele actieplannen ten aanzien van die landen. U zou contact moeten opnemen met uw Franse collega. Dat is in het verleden niet gebeurd. Ik heb voormalig parlementslid Bossuyt uit Menen gedurende een aantal maanden horen klagen dat hij meermaals aan de toenmalige minister had gevraagd om een gesprek te voeren met de Franse collega's. Dat is nooit gebeurd. De heer Bossuyt had daar serieuze problemen mee.

Een bijkomend probleem is dat wie het in de streek van Menen nog aandurft om een milieuvergunning te vragen, bijna gegarandeerd bot vangt. Er zijn immers groepen die zich verzetten tegen de industrie omdat die fijnstofproblemen zou veroorzaken. Zij dienen bezwaarschriften in waardoor er geen enkel bedrijf meer bijkomt in Menen. Het probleem doet zich echter niet voor in Menen zelf, maar over de grens. Mevrouw de minister, wilt u in de toekomst contact opnemen met uw collega om dit probleem op te lossen?

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Ik heb hier vandaag een aantal zaken horen zeggen die al vaak zijn besproken in de commissie Leefmilieu. Mijnheer Callens, als u zoals vandaag een uiteenzetting houdt over de fijnstofproblematiek, dan stel ik voor dat u ook de werkzaamheden in de commissie volgt. Er is een grensoverschrijdende samenwerking zowel

met Frankrijk als met Duitsland over het Ruhrgebied. Ik heb daar in de commissie al meermaals vragen over gesteld.

Mijnheer Callens, het probleem dat u aankaart, is terecht. Ik heb dat probleem ook al aangekaart, maar het is niet juist dat de minister geen overleg zou voeren met de buurlanden. Ik stel dan ook voor dat u de commissie Leefmilieu volgt. Hetzelfde geldt voor de discussie over de roetfilter. Die discussie is gevoerd tijdens de begrotingsbesprekingen. Het is dubbel werk om het debat van de begroting hier nog eens over te doen met collega's die de werkzaamheden in de commissie niet volgen en blijkbaar niet weten waar de klepel hangt.

De heer Karlos Callens: Iedereen van die commissie weet dat ik daar altijd aanwezig ben.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Maar dan alleen om over uw duiven te praten. *(Gelach)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Het debat is gesloten.

Actualiteitsmoties

De voorzitter: Door de dames Van den Eynde, Bruyninckx en Michiels werd tot besluit van dit actualiteitsdebat een actualiteitsmotie aangekondigd. Ze moet uiterlijk om 17.38 uur zijn ingediend.

Door de dames De Vroe en Van Volcem en de heer Gatz, door de heer Watteeuw en door de heren Sabbe, Vereeck en Reekmans werden tot besluit van dit actualiteitsdebat actualiteitsmoties ingediend. Ze zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

Het parlement zal zich daar straks over uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 17.09 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.23 uur.*

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Jans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toegankelijkheid van het Nationale Park Hoge Kempen

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het Nationale Park Hoge Kempen is een uniek natuurgebied van meer dan 5000 hectare groot. Het ligt op het grondgebied van verschillende gemeenten, die trouwens elk op hun beurt grote inspanningen doen qua investeringen en beleid. Het nationale park bestaat eigenlijk uit veel grote en minder grote stukken bos van privé-eigenaars. Zij hebben een akkoord met het Vlaamse Gewest en worden gestimuleerd en zelfs gesubsidieerd voor hun bosbeheer.

Een van die eigenaars is de nv Mosane, een Waalse kapitaalsgroep die besloten heeft om het gedeelte bos dat zij in eigendom heeft, het centraal gelegen Mechels Bos, zo'n 300 hectare groot, af te sluiten. Het gaat dicht vanaf 1 januari. De mensen hebben nu nog enkele dagen de tijd om bezwaar in te dienen. Concreet komt het erop neer dat, als elke bouseigenaar dat morgen gaat doen, er overmorgen geen nationaal park meer is.

Mevrouw de minister, wat is uw algemene visie op het Nationale Park Hoge Kempen, dat vanuit Vlaanderen heel wat werkingsmiddelen en dergelijke krijgt? Wat is uw visie op de concrete beslissing van deze boscijner? Als wij de boscijners subsidiëren en akkoorden met hen afsluiten over het beheer van het bos, zijn we dan ook niet in staat om minimale toegankelijkheidseisen te stellen, zodat we dit soort problemen kunnen voorkomen? Wat gaat u doen om de toegankelijkheid van dit centrale stuk bos binnen het Nationale Park Hoge Kempen te waarborgen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Jans, het probleem van het Mechels Bos is mij bekend. Het is in privéhanden en de geruchten doen de ronde dat men dat bos wil afsluiten. Uit officiële tellingen blijkt dat jaarlijks zo'n 25.000 wandelaars door dat gebied trekken. Er is dus een heel groot draagvlak om het bos open te houden. Ook heel wat lokale besturen zijn in actie geschoten om ervoor te zorgen dat dat stuk van het Nationale Park Hoge Kempen niet wordt afgesloten. Indien het Mechels Bos zou worden afgesloten, zou dat bovendien een serieuze druk betekenen op de omliggende gebieden, zoals de Mechelse Heide. Die 25.000 wandelaars zouden dan in dat kleinere gebied nog meer concentratie veroorzaken.

In mijn beleidsnota staan twee belangrijke prioriteiten met betrekking tot natuur en bos. Ten eerste: toegankelijkheid. Het is voor mij heel belangrijk dat mensen kunnen genieten en recreëren in het bos. Ten tweede staat het Nationale Park Hoge Kempen ook uitdrukkelijk als prioriteit in mijn beleidsnota.

We zullen moeten bekijken hoe we naar een oplossing kunnen gaan. Het bos is in private handen, maar elke privé-eigenaar van een stuk bos van groter dan 5 hectare dat in een natuurgebied ligt, is verplicht om een bosbeheersplan in te dienen. Dat is intussen gebeurd, en er is ook al een openbaar onderzoek rond gevoerd. Daar zal dan een definitieve uitspraak over moeten worden gedaan.

Wanneer een private eigenaar een bos toegankelijk maakt, krijgt hij daar een extra subsidie voor, afhankelijk van wat hij in dat bos openstelt. Dat gaat bijvoorbeeld over twee euro per meter wandelpad, vijftig euro per hectare opengesteld bos en nog eens honderd euro extra per speelzone.

Er zijn dus tal van subsidies om de privé-eigenaar er toch van te overtuigen het bos open te stellen. Het bosbeheersplan wordt nu bekeken en daarbij wordt nagegaan in welke mate de toegankelijkheid wordt teruggeschoefd. Er moet serieus overleg worden gepleegd, en er moet een aanzet gegeven worden om de eigenaar aan te moedigen om het bos toch nog open te stellen in het kader van het bosbeheersplan. Het blijft echter natuurlijk een privé-eigenaar, en dus kunnen we hem niet verplichten om het bos open te stellen. Tenzij we natuurlijk zelf overgaan tot aankoop of tot onteigening, maar zover zijn we nog niet.

Het bosbeheersplan ligt nu voor, er moet nog een beslissing over genomen worden en in het kader daarvan is er een engagement van het Agentschap Natuur en Bos om in overleg te treden om zo te proberen om het Mechels Bos, zij het deels – want misschien kan de eigenaar daar wel akkoord mee gaan – open te stellen voor de vele recreanten in het Nationaal Park Hoge Kempen.

Mevrouw Vera Jans: Ik ben blij te vernemen dat in de beleidsnota expliciet wordt verwezen naar het Nationaal Park Hoge Kempen. Het beleid van voormalig minister Crevits wordt daar voor een stukje in voortgezet.

De toegankelijkheid lijkt me hier anderzijds iets waarop we maximaal moeten inzetten. Ik ben me ervan bewust dat we te maken hebben met een privé-eigenaar die zijn privé-eigendom afsluit, zij het dat het gaat om een heel groot stuk privé-eigendom in een waardevol nationaal park dat door de overheid wordt gesubsidieerd.

Mevrouw de minister, ik hoor u graag zeggen dat u er alles aan wilt doen om het volledig Mechels Bos of toch zeker een stuk ervan, toegankelijk te maken, want ik denk dat de eigenaars van het bos vast wel bereid zijn om het te verkopen, maar het zou een iets te simpele oplossing zijn om die beslissing nu holderdebolder te nemen. We moeten er eerst alles op inzetten om de eigenaars te overtuigen van de waarde van de toegankelijkheid. Dan moeten we kijken welke mogelijkheden ons nog resten om het Mechels Bos open te houden en zo ook het National Park Hoge Kempen in zijn volle waarde te laten.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, het gaat om een zone die niet alleen van Limburgs, maar ook van Vlaams belang is, want ik denk dat we nergens in het hele Vlaamse Gewest zo'n grote aaneengesloten zone van bosgebied hebben. De zorgen van mevrouw Jans en ook van de minister, zijn ook die van een groot deel van dit parlement.

De zone, het Mechels Bos, was tientallen jaren lang toegankelijk voor duizenden bezoekers en natuurliefhebbers. Ik zou de minister vooral willen vragen om te komen tot een krachtenbundeling met het gemeentebestuur van Maasmechelen, dat er ter plaatse ook mee bezig is om ervoor te zorgen dat dat deel van het nationaal park voor die duizenden bezoekers en natuurliefhebbers ook in de toekomst open kan worden gehouden.

Ik vraag dus dat de overheden opereren in gesloten gelederen en spreken uit één mond. Het gerucht doet immers de ronde dat dit een vorm van chantage is van de nv Mosane om op die manier de prijs voor een verkoop aan het Vlaamse Gewest op te drijven. Daaraan mogen we nooit toegeven, mevrouw de minister, vandaar mijn pleidooi om de overheden schouder aan schouder te laten strijden voor het behoud van wat voor zoveel mensen die het bos bezoeken, dierbaar is. We moeten het openhouden en op die manier de recreatieve en de sociaaleducatieve functie van het bos voor de toekomst vrijwaren.

De voorzitter: De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer Peter Vanvelthoven: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik zal niet veel toevoegen aan wat hier is gezegd. De verontwaardiging is ongelooflijk groot in Limburg, en ik neem aan ook daarbuiten. Wat hier gebeurt, is eigenlijk schandalig. Ik vergis me toch niet als ik zeg dat de betrokken eigenaar het hele bos eigenlijk voor niets heeft gekregen, dat hij er zo goed als niets voor heeft betaald? Dat maakt het nog erger dat hij nu alles afsluit voor degenen die dat bos graag bezoeken.

Het zal niet volstaan om, zoals u zei, de eigenaar aan te moedigen om het open te stellen. Ik denk dat een heel krachtig signaal op zijn plaats is. Het is belangrijk dat u heel krachtig laat weten dat dit onaanvaardbaar is en dat u er alles aan zult doen, niet om aan te moedigen, maar om ervoor te zorgen dat het bos opnieuw open wordt gesteld.

Hebt u de eigenaar intussen al ontboden op uw kabinet? Hebt u al gepraat? U mag dat niet koud laten worden en heel snel laten blijken dat dit voor de Vlaamse Regering en voor u als minister onaanvaardbaar is. U moet alles uit de kast halen. Voor mijn part mag u het onteigeningsdossier opstarten.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Mijnheer de voorzitter, ik hoor de heer Keulen graag zeggen dat het Mechels Bos een zone is van Vlaams belang. Dat zal niemand ontkennen. *(Gelach)*

Eens te meer is de indruk ontstaan bij de publieke opinie – voornamelijk de Limburgse – dat de gefortuneerde Franstalige elite in dit land de Vlamingen in een houdgreep heeft. Het Mechels Bos ligt overigens vlakbij dat andere veelbesproken domein: het koninklijk domein van die andere rijke Franstalige familie. Dat herinnert u zich wellicht.

Het Mechels Bos is een trekpleister met meer dan 25.000 bezoekers per jaar. Samen met Maasmechelen Village is het dan ook een van de grootste toeristische troeven van de

gemeente. Daar knelt voor mij ook een beetje het schoentje. Het minste wat we kunnen zeggen, is dat het gemeentebestuur in het verleden enkele twijfelachtige beslissingen ter zake heeft genomen. Nu wil het zelf een bezwaarschrift indienen tegen het voorgestelde bosbeheersplan.

Ik wil hier niet discussiëren over een betrokken partij die zich niet kan verdedigen omdat ze niet aanwezig is, daarom vraag ik het aan u, mevrouw de minister. Hebt u al overleg gepleegd met het gemeentebestuur van Maasmechelen? Het dossier loopt nu toch al een tijdje. Volgende week loopt de termijn af waarin een bezwaar kan worden ingediend. Welke stappen kunt u nemen samen met het gemeentebestuur om het Mechels bos toegankelijk te houden voor het grote publiek?

Minister Joke Schauvliege: Wat voorafgaat aan deze situatie, is een juridisch kluwen, een hele geschiedenis. Er is nu voor eens en altijd een beslissing gevallen over het bezit van die 300 hectare. Daar moeten we ons bij neerleggen. We zullen een krachtig signaal geven, mijnheer Vanvelthoven, naar aanleiding van de indiening van het bosbeheersplan. Daarmee beschikken we over instrumenten om hen onder druk te zetten. We zullen dat zeker hanteren.

Mijnheer Janssens, ik geloof dat er overleg geweest is tussen Maasmechelen en het Agentschap Natuur en Bos. Ik zal dat eens nagaan. Met mij persoonlijk is er geen contact geweest.

Ik herhaal dat het voor mij belangrijk is dat dergelijke unieke stukjes natuur en bos toegankelijk zijn voor het publiek. Wie daar van wil genieten, moet die mogelijkheid krijgen. Ze kunnen niet eenzijdig worden afgesloten. We moeten de nodige contacten leggen en de krachten bundelen met de lokale besturen en alle betrokken overheden. We moeten samen nagaan wat we kunnen doen om het bos open te houden.

We mogen inderdaad niet in de val trappen en aan mogelijke speculatie meedoen. Daarvoor moeten we ons behoeden. We moeten voorzichtig zijn. We moeten niet zomaar onze portefeuille opentrekken en het bos kopen. Dat is misschien juist de bedoeling. We moeten niet direct toehappen. We moeten met alle actoren naar een gedragen en besproken oplossing streven.

Mevrouw Vera Jans: Ik ben blij dat zoveel collega's zich hebben aangesloten en dat er zoveel eensgezindheid bestaat. Er is sprake van de 25.000 bezoekers van het Mechels Bos. Het Nationale Park Hoge Kempen trekt maar liefst meer dan een kwart miljoen wandelaars per jaar aan, los van al het randtoerisme in de gemeente. Zo lokaal is dit dossier niet. Qua precedentswaarde is het heel belangrijk dat we een duidelijk standpunt innemen. We moeten een punt maken, ook in het belang van de rest van Vlaanderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de praktische aspecten van de integratie en opvang van geregulariseerde vreemdelingen na afloop van de federale regularisatiecampagne

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mijnheer de minister, de tijdelijke regularisatiecampagne van de federale regering loopt al twee maanden en is ondertussen goed over halfweg. Uit gegevens van De Standaard van vorige week bleek dat die campagne een groot aantal, ongeveer 50.000, geregulariseerde mensen bereikt. Volgens schattingen wordt de campagne even groot dan ze in 2000 was, terwijl de regering eerder schatte op 25.000 mensen. Het is dan aan Vlaanderen om die mensen op gepaste wijze te onthalen.

De onthaalbureaus en vooral de Huizen van het Nederlands kampen nu al met enorme wachtlijsten. Het Huis van het Nederlands te Antwerpen heeft voor basiseducatie een wachtlijst van 2400 mensen. Dat werd mij vandaag nog bevestigd. De centra voor volwassenenonderwijs hebben voor de Nederlandse lessen 2000 mensen op de wachtlijst staan. Dat vinden ze minder dramatisch, omdat die mensen in januari wel een plaats zullen kunnen krijgen, maar ze zitten daarmee wel aan hun plafond. Als er nog veel mensen bij komen, wordt het voor hen wel moeilijk. Ik heb ook andere Huizen van het Nederlands opgebeld, en daar werd hetzelfde verhaal verteld. Ook in Gent zit men aan het plafond.

Mijnheer de minister, welke maatregelen plant u om de opvang en de taallessen te verzorgen voor die grotere dan aanvankelijk geschatte groep mensen die erbij zullen komen?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik vind het vreemd dat deze vraag om uitleg enkel aan mij wordt gesteld omdat ik niet bevoegd ben voor het onthaal, de opvang en de inburgering. Dat is een bevoegdheid van minister Bourgeois. Ik sta wel in voor de taallessen via het volwassenenonderwijs, die niet alleen openstaan voor mensen die moeten worden ingeburgerd, maar ook voor alle andere anderstaligen die Nederlands willen leren in de Vlaamse samenleving. Ik zal me dan ook beperken tot het facet van het talenonderwijs.

Een paar weken geleden heb ik aan mijn administratie gevraagd om na te gaan wat de stand van zaken is. Als er een grote regularisatie komt – waar het naar uitziet – dan heeft dat gevolgen voor de Vlaamse samenleving en de manier waarop mensen in onze samenleving worden ingeburgerd. Volgens onze informatie is er enkel een wachtlijst in de regio Antwerpen. In alle andere regio's zou er geen probleem zijn.

Ik heb ook gevraagd om na te gaan welke rendementsverhogende maatregelen er kunnen worden genomen in de centra voor basiseducatie en de centra voor volwassenenonderwijs. Daarover gaan we in de komende weken samen rond de tafel zitten. De bedoeling is om tegen 1 september 2010 de nodige structurele maatregelen te nemen.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister Bourgeois is bevoegd voor het inburgeringsbeleid en hij doet inspanningen voor de onthaalbureaus. Hij plant daar ook middelen voor. Het probleem is dat de onthaalbureaus, die dan een grotere capaciteit zullen aankunnen, heel wat mensen zullen doorsturen naar de Huizen van het Nederlands, waar geen extra middelen voor gepland zijn en die geen capaciteitsverhoging aankunnen. Zij zeggen dat het probleem wordt doorgeschoven naar de Huizen van het Nederlands.

Mijnheer de minister, ik wil ook wijzen op het rapport dat het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding na de vorige campagne heeft opgesteld. Omdat dit ook over gelijke kansen gaat, richt ik me tot u.

Daar heeft men onderzoek gedaan naar de gevolgen van de regularisatiecampagne in 1999. Het onderzoek werd opgesteld in 2000. Eerst en vooral is daar zeer duidelijk uit gebleken dat er inderdaad een zeer grote groep komt aankloppen omdat bij mensen die pas geregulariseerd zijn, er een grotere bereidheid, een grote openheid, een zekere gedragswijziging is. Hun situatie is minder uitzichtloos dan voordien. Ze beginnen te denken aan het leren van Nederlands. Het Huis van het Nederlands in Antwerpen heeft mij bevestigd dat het sinds de regularisatiecampagne 30 percent meer mensen heeft zien aankloppen. Die cijfers liegen er niet om.

Het rapport van Before & After leert ons ook dat de mensen die dan een aanvraag doen, opener zijn. Maar ze zijn ook het meest precair. Als ze niet onmiddellijk lessen kunnen volgen, kan het gebeuren dat hun situatie zeer snel verslechtert. Als ze niet het eerste jaar maar pas het tweede jaar lessen Nederlands kunnen volgen, is de kans groot dat zij vervallen en hun situatie er toch niet op verbetert. U moet ze bij het begin vatten.

Het rapport bevat ook zeer interessante cijfers over de relatie tussen taalkennis en werk. Het is specifiek onderzocht: mensen die Nederlands kennen, vinden veel gemakkelijker werk. Wij moeten daarop inzetten. Ik vraag mij af of die maatregelen, waarvan u mij niet hebt gezegd of ze er zullen komen, voldoende zijn.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit mij aan bij de zorg die mevrouw Meuleman hier uit. Ik kan de cijfers die zij citeert, bevestigen. Wij hebben ook die cijfers gekregen. Ze hebben enkel betrekking op de stad Antwerpen. Wat de centra voor volwassenenonderwijs betreft, is het blijkbaar zo dat diegenen die nu op de wachtlijst staan, in het voorjaar aan de slag kunnen, maar dat diegenen die nog zullen volgen, nog een jaar zullen moeten wachten, tot het najaar van 2010.

Ter aanvulling van wat mevrouw Meuleman zegt: de impact voor de Huizen van het Nederlands is niet onbelangrijk. De wekelijkse instroom vanuit de centra voor volwassenenonderwijs bedraagt 240 personen, en bij de centra voor basiseducatie zijn het er 120. Als men vergelijkt met vorig jaar, blijkt dat ook het aantal aanmeldingen in de Huizen van het Nederlands significant is gestegen. Vorig jaar, van augustus tot november 2008, sprak men van 3400 nieuwe aanmeldingen en 2800 heraanmeldingen. Dit jaar, van augustus tot 11 september 2009, spreekt men van 3800 nieuwe aanmeldingen en 4900 heraanmeldingen. Ik rond telkens af. Dat is op jaarbasis gecombineerd een stijging van – ik rond af – bijna 50 procent: van 6300 naar bijna 9800.

Mijnheer de minister, ik wil u ook even een schriftelijke vraag in herinnering brengen met dezelfde inhoud, door de heer De Wever aan u gesteld. De vraag ging specifiek over de Huizen van het Nederlands, het aspect waarvoor u bevoegd bent. Bent u op de hoogte van die druk? U blijkt dat te zijn. Maar de vraag dringt ook nog eens aan op de maatregelen die u hier zou moeten nemen. In het regeerakkoord staat trouwens expliciet ingeschreven dat deze regering in een behoeftedekkend aanbod wil voorzien. Hoe en wanneer zal dat worden gerealiseerd?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, men vraagt u nu naar de behoeftedekking met betrekking tot de Huizen van het Nederlands en alles wat mogelijk is inzake inburgering. Mevrouw Meuleman, als men op het federale vlak opnieuw een regularisatiegolf organiseert, dan is het aanzuigefect daarvan niet te onderschatten. Als we zo voortgaan, zullen we over tien jaar misschien weer zo'n golf hebben, en dan zult u hier misschien weer vragen wat de Vlaamse Regering gaat doen. We hebben op dit ogenblik zelfs de capaciteit niet om de inburgering van gewone nieuwkomers, los van wat nu in het kader van de regularisatieoperatie aan het gebeuren is, op te vangen. Nu beslist men op het federale niveau om die regularisatie te doen, en u komt vragen of we daarvoor nog wat meer middelen gaan voorzien. We kunnen de gewone nieuwkomers al niet opvangen.

Mijnheer de minister, misschien kunnen we de federale overheid eens het signaal geven dat ze moet stoppen met haar lakse immigratiebeleid want wij moeten hier dweilen met de kraan open.

Minister Pascal Smet: Mijnheer de voorzitter, ik heb in een vorig leven nog veel werk inzake immigratie en asiel geleverd. Ik heb onder meer de eerste regularisatiecampagne moeten rechtekken. Mevrouw Meuleman hoeft me niet van het belang hiervan te overtuigen.

Om die reden hebben we de administratie begin september 2009 al gevraagd een stand van zaken op te maken. Op die manier moet duidelijk worden welke knelpunten zouden kunnen ontstaan. Daarnaast hebben we bij de opmaak van de begroting 2010 een provisie van 4,8

miljoen euro voor inburgering en onderwijs vastgelegd. Dit bedrag is voor de opvang bedoeld.

De Vlaamse Regering heeft zich proactief opgesteld. We hebben ons niet tot bijkomend geld beperkt. We hebben tevens gekeken hoe we structureel en met de huidige middelen die we aan het volwassenenonderwijs geven meer taallessen kunnen organiseren. Die manieren zijn opgesomd. Het is de bedoeling de komende weken met de mensen van het volwassenenonderwijs rond de tafel te zitten.

Ik wil erop wijzen dat de regularisatieprocedure zich nog in het stadium van het indienen van de aanvragen bevindt. Daarna moet de federale regering nog beslissingen nemen. Ik verwacht die beslissingen pas de komende maanden. Indien ik het goed heb begrepen, kampt de federale regering nog met een paar problemen. Er is niet voldoende personeel ter beschikking gesteld om de aanvragen te behandelen.

We zijn sinds september 2009 proactief bezig. Zodra die mensen een antwoord krijgen, start het nieuwe schooljaar. In september 2010 zullen we klaar zijn. We zullen dan de nodige structurele maatregelen hebben genomen. De vastgestelde provisie geldt, indien nodig, voor inburgering en voor onderwijs.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mijnheer de minister, ik heb gehoord dat de Huizen van het Nederlands al sinds september 2009 aan uw deur staan te kloppen. Ik hoop dat jullie er samen uitkomen en een oplossing vinden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het federale akkoord betreffende de aanpak van het dossier Brussel-Halle-Vilvoorde en de bepalingen ter zake uit het Vlaams regeerakkoord

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de voorzitter, dit moet ongeveer episode 687 in het verhaal van Brussel-Halle-Vilvoorde zijn. We weten nu dat de federale overheid voor Pasen 2010 een akkoord moet bereiken. Het gaat dan om een oplossing voor het probleem dat BHV nog steeds vormt. Wij noemen die oplossing een splitsing. Dit is de politieke vertaling die naar aanleiding van het arrest van het Grondwettelijk Hof uit 2003 in heel Vlaanderen is gegeven.

Het dossier is enigszins van de tafel van de federale regering weg. Gewezen premier Dehaene zal nu, samen met de partijvoorzitters, iets uitdokteren. De minister-president weet echter dat onderhandelen over dit dossier betekent dat een prijs zal moeten worden betaald.

In het vorig regeerakkoord stond het principe ‘onverwijld splitsen zonder prijs’ ingeschreven. Het onverwijld van die splitsing klinkt op dit ogenblik een beetje belachelijk. In de bijlagen bij het huidige Vlaams regeerakkoord, de Octopusnota, is dit principe eigenlijk gewoon overgenomen. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

Er staat niet in dat het onverwijld moet gebeuren. Er staat wel te lezen dat het een splitsing zonder prijs moet worden. Indien de onderhandelingen nu weer worden opgestart, ligt heel de panoplie uit 2005 weer op tafel. Het gaat dan onder meer om de uitbreiding van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, om het inschrijvingsrecht voor Franstaligen, om het verlenen van bepaalde bevoegdheden aan de Franse Gemeenschap en om de terugkeer naar de oude arrondissementele kieskringen.

In de bijlagen bij het Vlaams regeerakkoord staat te lezen dat de minister-president dit op ons territorium nooit zal dulden. Het territorialiteitsbeginsel blijft overeind. Eigenlijk ademt heel de Octopusnota de geest van een splitsing zonder prijs. Over het onverwijld karakter van die splitsing zullen we het even niet hebben.

Mijnheer de minister-president, klopt dit standpunt nog steeds? Het is mogelijk dat aan deze legitieme eis, die niets anders is dan de politieke vertaling in Vlaanderen van het arrest van het Grondwettelijk Hof, voorwaarden worden gekoppeld. Bent u bereid, indien in welke vorm dan ook een prijs zou moeten worden betaald, alle wettelijke instrumenten in te zetten om dit te verhinderen? Bent u desnoods bereid een eventuele vraag van het Vlaams Parlement inzake een belangenconflict te steunen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil vooreerst heel duidelijk stellen dat de minister-president, ik dus, de hoeder van het Vlaams regeerakkoord, inclusief de bijlagen, ben. De Octopusnota is een van uw lievelingsnota's: u verwijst er graag naar. Ik heb daar geen enkel probleem mee, hoor. Wel, de Vlaamse Regering en ikzelf zijn gehouden die nota te bewaken.

Ik citeer hier even een belangrijke passus uit de Octopusnota, want wellicht kan niet iedereen zich die nota direct voor de geest halen: "De splitsing van het kies- en gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde is in dit verband een belangrijke Vlaamse eis omdat de huidige regeling geen rekening houdt met de grondwettelijke indeling van het land in taalgebieden zoals bepaald in artikel 4 van de Grondwet. De Vlaamse overheid verwerpt dan ook elk initiatief dat ingaat tegen onze vraag naar respect voor het Nederlandstalige karakter van de rand rond Brussel en de territoriale integriteit van Vlaanderen."

En dan volgt het zinnetje waarnaar u verwijst: "Ik wil sterk benadrukken dat we geen enkel initiatief zullen dulden dat ertoe leidt dat het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt uitgebreid of dat de Franse Gemeenschap bevoegdheden krijgt in Vlaanderen." Dat is zeer duidelijk, en samen met mijn collega's zal ik erover waken dat dit deel van de Octopusnota en dus ook van het regeerakkoord wordt gerespecteerd en ook uitgevoerd.

Ik ben op geen enkele manier betrokken bij de werkmethode. Ik heb begrepen dat men op het federale niveau enkel een werkmethode heeft afgesproken, en dat men denkt om op basis van die werkmethode oplossingen te kunnen uitwerken. Dat is normaal en logisch, want dat is een verantwoordelijkheid van het federale niveau. Los van de Octopusnota, die erg duidelijk is, ga ik ervan uit dat men op het federale niveau en binnen de grenzen van de federale bevoegdheden met een gewone meerderheid naar oplossingen voor BHV zoekt.

U zult dat samen met mij op de voet volgen en mij daarover ook ondervragen. Op dit ogenblik kan ik enkel onderstrepen dat de Octopusnota deel uitmaakt van het regeerakkoord, en dat we die nota en de passus die ik heb voorgelezen zullen bewaken en zo nodig stappen zullen zetten als de inhoud ervan in gevaar zou komen.

De heer Joris Van Hauthem: Dank u, mijnheer de minister-president. In dit dossier heeft elk woord zijn belang. En wat dat betreft, kunt u zich wellicht veel minder veroorloven dan ik. Maar de Octopusnota gaat uit van de filosofie van het vorige regeerakkoord. U citeert eruit. Natuurlijk zult u niet akkoord gaan met de uitbreiding van Brussel. Uiteraard zal de Vlaamse Regering waken over de handhaving van het territorialiteitsprincipe. Maar daar stopt het dan ook zo ongeveer.

Nochtans is de Octopusnota geschreven in de geest van het vorige regeerakkoord.

Minister-president Kris Peeters: Ik heb die nota zelf geschreven!

De heer Joris Van Hauthem: In de geest van het vorige regeerakkoord is van belang dat toen heel duidelijk is gezegd, met een verwijzing naar de afspraken met de burgemeesters, dat voor de splitsing van BHV geen prijs hoeft te worden betaald. Het gaat over de toegevingen

die in uw Octopusnota zijn opgesomd, maar ook over andere zaken. Als we de problematiek dus in die geest moeten bekijken, dan moet u alert blijven voor elke mogelijke toegeving. Ik stel u daarom nogmaals de vraag: is het in de geest van het vorige regeerakkoord dat we de Octopusnota moeten lezen? Of anders gezegd, steunt u elke vraag van het Vlaams Parlement om een belangenconflict in te roepen over welke toegeving dan ook en wat dan als flankerend beleid wordt bestempeld voor iets dat de democratische steun heeft van alle Vlaamse partijen in het federale parlement?

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mijnheer de minister-president, bedankt voor het antwoord. Wie het Vlaamse regeerakkoord en de bijlage goed leest, kan niet anders dan tot de conclusie komen dat een pakket van concessies zoals in 2005 door de toenmalige paarse meerderheid aan de Franstaligen werd voorgesteld in ruil voor zelfs maar een gedeeltelijke splitsing van de kieskring, voor de Vlaamse Regering totaal onaanvaardbaar moet zijn. Uw partij heeft dat pakket en dat bijna-compromis op dat moment in dit halfroond ook afgebrand.

Ik heb oude persmededelingen bij. Uw partij is samen met ons tot de conclusie gekomen dat het zinloos is om het dossier te isoleren en dat te onderhandelen, omdat de Franstaligen meteen met een reeks tegeneisen komen die totaal onverteerbaar zijn. Vlaanderen hoeft geen prijs te betalen voor een splitsing van de kieskring. Dat staat in die persmededeling: “Splitsing BHV zonder prijs is evident.” Getekend: Pieter De Crem. Hij is op dit moment een eminent lid van de federale regering.

Mijnheer de minister-president, wij vragen dat u op het gepaste moment en aan de gepaste persoon of personen heel duidelijk maakt wat de principes zijn in dit Vlaamse regeerakkoord en dat u duidelijk zult zeggen dat u ernaar zult handelen indien het nodig is. Al was het maar omdat dit een breekpunt is voor ten minste één van uw coalitiepartners in deze Vlaamse Regering.

Minister-president Kris Peeters: Ik ga ervan uit dat van mij verwacht wordt dat ik het regeerakkoord uitvoer. De geest van dit regeerakkoord is mij zeer bekend. Als het Vlaamse regeerakkoord niet wordt uitgevoerd, zullen meerderheid en oppositie mij erop attent maken.

Mijnheer Demesmaeker, het is altijd interessant om oude persartikels te bewaren. Ik begrijp dat u dat ook doet van mensen van mijn partij. Dat kan uw archief enkel verrijken. *(Gelach)*

Te gepasten tijde zullen we kijken of er oplossingen op federaal niveau op tafel worden gelegd die niet conform zijn wat ik heb voorgelezen.

De heer Joris Van Hauthem: Ik zou van u niet anders verwachten, mijnheer de minister-president. Ik stel alleen vast dat we de voorbije jaren, toen een en ander iets explicieter in het regeerakkoord stond, belangenconflict na belangenconflict gekregen hebben. De Vlaamse Regering stond erbij en keek ernaar. Ik ben niet zo gerust. Te gepasten tijde zullen we u daaraan herinneren.

Minister-president Kris Peeters: Daar reken ik op.

De heer Joris Van Hauthem: Daar mag u zeker op rekenen. Het is jammer dat de heer Van Rompuy hier niet is. Hij zei vorige week of twee weken geleden in Knack dat de Franstaligen vergeten waren dat zijn broer Herman Van Rompuy de splitsingsvoorstellen ondertekend had. Ik heb de indruk dat Herman Van Rompuy dat zelf ook al lang vergeten is. *(Opmerkingen van de heer Ludwig Caluwé)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Lies Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toename van het aantal hiv-besmettingen

ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toename van het aantal hiv-besmettingen

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Volgende week op 1 december is het Wereld Aids Dag, een belangrijke dag die zeker onder de aandacht moet worden gebracht. De cijfers tonen aan dat aids nog steeds een groot probleem is. In ons land worden elke dag drie hiv-besmettingen vastgesteld.

Ik heb zo het gevoel dat dat probleem te weinig onder de aandacht komt.

In de jaren tachtig en negentig was er een groot probleem. Toen is er enorm geïnvesteerd in campagnes en mentaliteitswijziging, ook op medisch vlak. Toen was aids nog een levensbedreigende ziekte. Door de medische vooruitgang heeft men nu de indruk dat het een soort chronische ziekte geworden is en wordt het nogal gebanaliseerd, terwijl het nog grote effecten heeft op de gezondheid en er nog dagelijks heel wat mensen sterven aan aids.

Mijnheer de minister, er zitten twee belangrijke elementen in de cijfers die deze week zijn gepubliceerd. Enerzijds is dat het feit dat homomannen nog altijd de grootste risicogroep vormen. Een op twintig homo's blijkt besmet met het hiv-virus, daar moet men geen doekjes om winden. Dat cijfer stijgt nog altijd. Anderzijds is er het feit dat Europese cijfers erop wijzen dat een op drie mensen niet weten dat ze besmet zijn met hiv. Ze geven onbewust het virus door, wat de problematiek alleen maar groter maakt.

Vlaanderen heeft op het vlak van preventie altijd goed werk verricht. De vzw Sensoa heeft heel doelgerichte campagnes gevoerd en werkt daarvoor goed samen met de Halebifederatie. Daar kan men weinig opmerkingen op maken. Alleen tonen de cijfers aan dat preventie misschien op een andere manier moet worden aangepakt en dat men meer acties op het terrein moet verrichten.

Mijnheer de minister, in uw beleidsnota heb ik maar een korte zin over de aidsproblematiek gevonden, namelijk dat er blijvend middelen zullen worden ingezet voor hiv-preventie. Dat is zeer beperkt. Ik hoop dat ik niet moet vrezen dat de aandacht voor de aidsproblematiek onder uw beleid aan het verminderen is. Ik wil van u vernemen wat u gaat doen in het kader van de hiv-preventie. Welke acties zult u concreet ondernemen, meer specifiek ten aanzien van de grootste risicogroep, die van de homomannen?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mijnheer de minister, gisteren konden we kennis nemen van de cijfers van het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid die de aandacht vestigen op het feit dat de stijging van hiv-besmetting in ons land blijft toenemen. 1079 mensen hebben op een of andere manier de besmetting opgelopen. Dat zijn drie personen per dag, wat vrij veel is.

Zoals mevrouw Jans al zei, blijft de stijging zich vooral verderzetten in de groep van de homoseksuele mannen. Sensoa spreekt van een jaarlijks percentage van 20 percent sinds 2001.

Naast deze stijging is er ook een toename van nonchalance binnen de groep van homoseksuelen. Dat komt door het feit dat men besmetting met hiv niet meer ervaart als een levensbedreigende ziekte. Men noemt het blijkbaar een aandoening die perfect te behandelen is door het nemen van een of twee pilletjes. Dat brengt met zich mee dat de aandacht verslapt en men niet meer veilig met elkaar omgaat, met alle gevolgen van dien.

Mijnheer de minister, uw voorgangster mevrouw Heeren heeft in het begin van dit jaar in de commissie naar aanleiding van een vraag, gezegd dat er een werkgroep zou worden opgericht die zou zorgen voor een coördinatie in de hele problematiek van de hiv-besmetting. Die coördinatie is nodig als we weten dat er zeven ministers bevoegd zijn. De federale minister van Volksgezondheid draagt in dezen de eerste verantwoordelijkheid, maar ook Vlaanderen heeft een belangrijke taak te vervullen in het kader van preventie. Zeker als we weten op welke manier men er vandaag mee omgaat, moet preventie op een andere manier worden aangepakt.

Mijnheer de minister, hoever staat het met de werkzaamheden van die werkgroep? Zijn er al resultaten uit gekomen? Hoe zult u als bevoegd minister uw beleid afstemmen op de beslissingen van deze werkgroep?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het is belangrijk dat de aandacht nog eens wordt gevestigd op de problematiek. Er bestaat inderdaad het gevaar dat men aids gaat bekijken als een chronische ziekte, eerder dan een zeer ernstige en levensbedreigende ziekte.

Als je relatief veel hiv-besmettingen hebt in een kleine groep, dan is het risico op besmetting natuurlijk groot bij seksueel contact. Volgens cijfers neemt 60 procent van de homoseksuele mannen nooit een risico, maar is 40 procent wat nonchalanter, waarvan enkele percenten zeer onvoorzichtig zijn. Een op twintig homoseksuelen is besmet met hiv. In het Vlaams regeerakkoord kunt u lezen dat we de gezondheidspreventie met betrekking tot seksueel overdraagbare aandoeningen meer zullen toespitsen op een aantal risicogroepen. U zult dit ook in de beleidsnota terugvinden. Dit betekent dat we niet zijn blijven stilzitten.

De voorbije maanden is er overleg geweest met Sensoa dat al vier jaar lang vier keer per jaar een preventiecampagne voert, specifiek gericht op de doelgroep van de homoseksuele mannen. We onderhandelen met deze organisatie om het preventiebeleid te intensifiëren. Ik kan u nu al zeggen dat er in 2010 een preventiecampagne voor homoseksuele mannen zal komen, die de grootste zal zijn die Vlaanderen ooit heeft georganiseerd. Er zal voortdurend aandacht worden gevraagd voor de aanwezigheid van het risico, aandacht voor betere afspraken met partners, aandacht voor condoomgebruik, aandacht voor een regelmatige controle op seksueel overdraagbare aandoeningen of hiv. De voorbereidingen zijn hiervoor bezig.

Intussen zijn er ook initiatieven genomen om wetenschappelijk onderzoek te bevorderen. Er is 50.000 euro vastgelegd om afspraken te maken met het Instituut voor Tropische Geneeskunde. De resultaten zouden bekend moeten zijn eind 2010. Er moet onderzocht worden wat de situatie van homoseksuele mannen is, waar de risico's ontstaan en waar de preventiecampagnes het beste aanslaan.

De werkgroep waarnaar u hebt verwezen, is eigenlijk een werkgroep ter ondersteuning van de interministeriële conferentie, voorgezeten door mevrouw Onkelinx. Ik heb gevraagd om de resultaten van die werkgroep te updaten en op de agenda te plaatsen van de interministeriële conferentie van december. De werkgroep heeft een aantal initiatieven genomen. Ik geef één voorbeeld: het outreachen van testen. Men gaat na of men niet ter plaatse kan gaan om te testen op hiv of soa's. Er zijn nog andere thema's behandeld zoals gegevensuitwisseling en ondersteuning op psychosociaal vlak voor mensen die besmet zijn.

Uiteraard zal ik u de resultaten van de interministeriële conferentie meedelen.

Mevrouw Lies Jans: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben tevreden dat de lengte van de zinnen in uw beleidsnota niet in verhouding staat tot de maatregelen die u de volgende jaren zult nemen.

De boodschap is inderdaad: preventie, preventie, preventie. U wilt grote campagnes voeren, maar de holebifederatie Çavaria dringt aan op preventie en acties op het terrein. De laatste jaren zijn er veel globale campagnes gevoerd, maar acties op het terrein zijn echt noodzakelijk.

De vzw Sensoa bevestigt ook dat die nood bestaat. Ze stelt wel dat ze niet over de middelen beschikt om dat ook op het terrein te realiseren. In het verleden was er het Aidsteam, dat echt ter plaatse, in jeugdhuisen, op fuiven, in de homohoreca, campagne en actie voerde. Op dit moment is dat niet mogelijk. Ik wil benadrukken dat er in die campagne ook aandacht aan moet worden besteed.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben aangenaam verrast dat u iets meer zegt dan het ene zinnetje uit de beleidsnota. Daar was ik toch wat van geschrokken, zeker na wat we de afgelopen dagen in de pers hebben kunnen lezen.

In het ene zinnetje op pagina 13 staat enkel dat blijvende aandacht voor hiv-besmetting cruciaal blijft. Dat is wat weinig als we kijken naar de problematiek. We moeten ons met zijn allen bewust zijn van het effect van de film Philadelphia, waardoor mensen bijna bang waren om iemand met hiv-besmetting een hand te geven. Die tijd is blijkbaar ver weg.

Preventie is inderdaad belangrijk. We zullen het op een andere manier moeten doen. Er gebeurt vandaag al heel wat op het vlak van preventie. We hebben inderdaad al veel gedaan. Maar blijkbaar moeten we het over een andere boeg gooien om die bepaalde doelgroep toch te bereiken en opnieuw bewust te maken van het gevaar van deze besmetting.

Minister Jo Vandeuren: Ik stel voor dat ik het resultaat van het overleg met Sensoa en de campagne die meer gericht is op plaatsen waar risico's reëel zijn, aan u overmaak, zodat u kunt nagaan of ze beantwoordt aan de bezorgdheden. Ik zal de resultaten van de interministeriële conferentie ook meedelen aan het parlement. Ik verwacht die net voor het kerstreeces.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de leegstand van sociale woningen

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Lieten.

De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Collega's, mevrouw de minister, men zou zich de vraag kunnen stellen of het in Vlaanderen nog opgaat dat men zegt: 'Gezin zoekt sociale woning'. Moet men niet stilaan zeggen: 'Sociale woning zoekt gezin'?

De afgelopen periode heb ik vastgesteld dat verschillende sociale woningen lang blijven leeg staan in Vlaanderen. Ik hoor de meerderheid graag praten over de warme samenleving. Ik heb zelf een meldpunt opgericht. Als modale Vlamingen me op amper 12 dagen 600 leegstaande woningen melden, dan krijg ik het koud. Vandaag staan meer dan 70.000 gezinnen op de wachtlijsten voor een sociale huisvesting.

Er zijn huisvestingsmaatschappijen die het allemaal niet zo nauw nemen, die toegeven dat er inderdaad leegstand is. Men moet dat echter begrijpen, zo stellen ze. Er is bijvoorbeeld een proces met de aannemer, er moet gerenoveerd worden. Dat zijn allemaal heel mooie praatjes. Maar, mevrouw de minister, als we sociaal willen zijn en effectief iets willen doen aan die wachtlijsten, dan moeten we handelen.

Een zaak viel mij op, namelijk de reactie van minister Van den Bossche. Het is spijtig dat ze hier niet is. Toen ik de resultaten bekend maakte, stelde ze in de media onmiddellijk dat de situatie absurd is. Ze kondigde een doorlichting van de hele sector aan. De doorlichtingen waar minister Van den Bossche altijd over spreekt, die ken ik al. Bij de erkende kredietmaatschappijen (EKM's) is er ook al een doorlichting gebeurd toen het wanbeleid werd aangekaart. Van de 39 EKM's waren er 30 die, dixit de minister, niet in regel waren. Als parlementslid heb ik tot op heden nog altijd die audits niet mogen inkijken. Ik hoef die doorlichtingen niet meer, want ik krijg ze toch niet. Dat is ook de reden waarom ik gezorgd heb voor een eigen meldpunt en zelf op onderzoek ben gegaan.

Wat me echter meer verbaasde, was het antwoord van minister Van den Bossche. Ze zei dat ze op de hoogte was, dat de toestand absurd was en dat er iets moest gebeuren.

Minister Lieten, hopelijk kent u wel het besluit van de Vlaamse Regering van 31 oktober 2007 houdende de financiering van de sociale huisvestingsmaatschappijen. Blijkbaar kende minister Van den Bossche dat besluit niet toen ze in de media reageerde, ofwel ging ze heel kort door de bocht. Het besluit is echter heel duidelijk. Het bepaalt dat de leegstand wel degelijk en jaarlijks wordt doorgegeven aan het kabinet van de minister. Dus minister Van den Bossche wist heel duidelijk dat er leegstand was.

Mevrouw de minister, wat gaat u doen om effectief iets te doen aan deze langdurige leegstand?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Leegstand is soms onvermijdelijk. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn tussen twee huurperiodes. Een andere mogelijkheid is dat een huis of appartement moet worden gerenoveerd. Dat gebeurt regelmatig omdat de sociale huisvestingsmaatschappijen met een oud patrimonium zitten. Anderzijds worden er heel wat stimulansen gegeven aan de sociale huisvestingsmaatschappijen om hun patrimonium te vernieuwen. Gelukkig doen ze dat ook. Dat loopt echter niet altijd even gemakkelijk. Als men een appartementsgebouw wil vernieuwen, moet men wachten tot alle appartementen leeg zijn vooraleer er structurele verbouwingen mogelijk zijn.

Niettemin ben ik het met u eens dat er leegstand is die onaanvaardbaar is, soms omwille van juridische geschillen. Onlangs was er juridisch geschil in verband met een Orleansproject in Aarschot. Ook daar heeft minister Van den Bossche aan haar administratie gevraagd om in te grijpen. Daar is intussen een dading afgesloten waardoor de nieuw gebouwde woningen begin volgend jaar kunnen worden betrokken. Niettemin staan we voor de uitdaging om dit op te volgen. Daartoe beschikken we op dit moment over beperkte informatie. Uit de gegevens die de sociale huisvestingsmaatschappijen zelf aanreiken, blijkt dat er een gemiddelde is van 3 tot 5 percent leegstand. Dat zegt echter niets over de periode van de leegstand en geeft op dit moment weinig informatie die kan worden omgezet in beleid.

Minister Van den Bossche heeft het initiatief genomen om samen met de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) een uitgebreidere datawarehouse op te stellen zodat de sociale huisvestingsmaatschappijen meer informatie doorgeven en er duidelijker op afstand kan worden geëvalueerd hoe lang die leegstandperiodes duren. Er kan dan sneller om uitleg worden gevraagd, en er kan sneller worden ingegrepen. Men is volop bezig met die datawarehouse die operationeel zal zijn in 2010.

Een andere actie die minister Van den Bossche heeft genomen, is een veeleer kwalitatieve actie. Op dit moment wordt een ronde van de visitatiecommissie naar de sociale huisvestingsmaatschappijen voorbereid. Die commissie krijgt de expliciete opdracht om het leegstandsbeleid van de sociale huisvestingsmaatschappijen te evalueren en op te nemen in haar verslag. Daaruit zal moeten blijken of er een nieuw beleid nodig is om die leegstand terug te dringen.

Ik wil erop wijzen dat ook de Vlaamse Regering heeft ingegrepen. Voor de woningen die leegstaan in afwachting van hun renovatie, is de toestemming gegeven tot bewoning in geval van acute woningnood, onder andere wanneer het gaat over het opvangen van vluchtelingen.

Leegstand is soms onvermijdbaar. Waar leegstand echter kan worden vermeden, is die onaanvaardbaar.

De heer Peter Reekmans: Mevrouw de minister, ik hoor nu twaalf dagen later een veel mindere toon dan die van minister Van den Bossche. Volgens haar is de situatie absurd. Zij kondigde een doorlichting van heel de sector aan. Dat was haar reactie in de media.

Het zou echter intellectueel niet eerlijk zijn indien ik vandaag enkel sp.a de zwartepiet zou toeschuiven. Alle meerderheidspartijen van de vorige en van deze Vlaamse Regering zijn verantwoordelijk in dit dossier, omdat we een lange leegstand hebben.

Ik zit in de bouwsector, mevrouw de minister, en ik weet hoe je moet renoveren. Maar daar gaat het niet over. U kunt die zeshonderd meldingen, met foto's erbij, mooi bekijken op mijn website leegstand.be. U zult zien dat sommige woningen effectief al vijf jaar leeg staan. Ik heb een berekening gedaan waar ik graag uw reactie op zou horen. Voor die zeshonderd vermelde woningen heb ik een gemiddelde huurprijs van 300 euro gehanteerd, maal een gemiddelde van 30 maanden. Dan kom ik aan een bedrag van 5,4 miljoen euro aan gemiste huurgelden, alleen al door die leegstand. Dat geld zou zeker van pas komen, zeker in het kader van de efficiëntiewinsten die de Vlaamse Regering wil boeken.

Wanneer gaan de woningen die nu leegstaan, worden ingezet? Er zijn er immers heel veel die onmiddellijk kunnen worden gebruikt. Ik krijg daar geen antwoord op. Ik hoor minister Van den Bossche alleen zeggen dat de situatie absurd is en dat ze de zaak gaat doorlichten.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Reekmans, ik krijg het vaak koud als ik u bezig hoor. Als u de dossiers goed bekijkt en op de website van het Vlaams Parlement opzoekt hoeveel parlementaire vragen daar in het verleden door verschillende collega's over zijn gesteld, kunt u perfect weten bij welke bouwmaatschappij er hoeveel woningen leegstaan en hoelang ze al leegstaan. De redenen staan er natuurlijk niet bij, omdat die, zoals de minister al zei, bijzonder divers zijn. U hoeft dus geen meldpunt op te richten, want men weet het al.

Aan de andere kant hebt u wel een punt, maar u hoeft daarvoor niet de hele sector ondersteboven te gooien. De minister heeft al verwezen naar het datawarehouse. De VMSW zal daarmee werken.

Ik heb één aanvullende vraag, mevrouw de minister. U had het al over de acute woonnood van asielzoekers en dergelijke. Die woningen zijn echter vaak niet in de beste toestand. In de private sector is er het systeem Lancelot. Dat houdt in dat woningen, voor ze worden afgebroken, ter beschikking worden gesteld voor zes maanden, anderhalf jaar, twee jaar. Het bedrijf engageert zich om in de basismodaliteit te voorzien op zijn kosten, maar degenen die de woning ingaan, weten ook dat het te allen tijde afgelopen kan zijn. Maar daarvoor moet het sociale huurstelsel aangepast worden. Bent u bereid om te onderzoeken op welke manier dit ook een stukje van de puzzel kan zijn?

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer Reekmans, u gooit alles op een hoopje. Op basis van een aantal voorbeelden wekt u de indruk dat de hele sector verziekt is.

De heer Peter Reekmans: Zeshonderd, mevrouw Hostekint.

Mevrouw Michèle Hostekint: U wekt de indruk dat er in de hele sector een probleem is, terwijl het overgrote deel van de sociale huisvestingsmaatschappijen natuurlijk heel goed werk levert. Bovendien is er meestal een heel goede reden voor de leegstand. Het voorbeeld

van de renovatie is al aangehaald. De mensen kunnen niet zomaar op straat worden gezet en moeten worden geherhuisvest.

Ik heb de voorbeelden op uw website eens nagetrokken, en misschien had u dat beter ook eens gedaan. Ik noem maar twee voorbeelden. In Zonnebeke staan inderdaad vier woningen leeg die staan te wachten op renovatie. Wat er niet bij wordt vermeld, is dat er in het kader van het Grond- en Pandendecreet al begonnen is met de bouw van zestig nieuwe woningen. Ik heb ook het voorbeeld van Dendermonde nagetrokken. U spreekt over vier leegstaande woningen, maar ik kan u meedelen dat geen enkele van die vier woningen eigendom is van een sociale huisvestingsmaatschappij. Ik heb ook, net als u, een berekening gemaakt. Vier van de vier vermelde woningen in Dendermonde, dat is 100 percent, staan onterecht op uw lijstje.

Wat u ook niet vermeldt, is het Grond- en Pandendecreet, waarin we beslist hebben om tegen 2020 65.000 bijkomende nieuwe sociale woningen te zetten.

Over dat Grond- en Pandendecreet, mijnheer Reekmans, zegt uw partij: “Het nieuwe Grond- en Pandendecreet is ondertussen een feit. De hele privésector en alle Vlamingen met bouwplannen hadden er nochtans alle belang bij dat het er niet zou komen.”

Mijnheer Reekmans, ik vind het op zijn zachtst gezegd een beetje hypocriet dat u hier een hele show komt verkopen over 600 leegstaande woningen, waarvan er een aantal bovendien onterecht op uw lijstje terechtgekomen zijn, maar dat u ook luidkeels verkondigt dat u een tegenstander bent van het Grond- en Pandendecreet waarin we ons geëngageerd hebben om 65.000 bijkomende sociale woningen te plaatsen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijn betoog is misschien merkwaardig, want mevrouw Vogels heeft zitting in de betrokken commissie, maar mijn betoog is ook niet ingegeven door de thematiek, maar wel door de stijl waarmee u dit thema aankaart, mijnheer Reekmans. Iedereen in deze samenleving is het erover eens dat er een absolute nood is aan meer toegankelijke, betaalbare en kwaliteitsvolle woningen voor veel mensen. We moeten daar knalhard in investeren.

Dat er wel eens een huisvestingsmaatschappij is die een steekje laat vallen en minder precieus is, dat klopt en daar moeten we iets aan doen, maar uw betoog is absoluut asociaal. ‘Il faut dire les choses comme elles sont’, ik zeg het dan maar eens in het Frans. Uw betoog is asociaal! Hoe durft u op die manier over het socialewoningenbeleid te spreken?

Mevrouw de minister, ik wil me ook positief uitdrukken. We moeten er inderdaad voor zorgen dat zo weinig mogelijk woningen niet worden gebruikt, maar indien ze gerenoveerd moeten worden, dan moet dat gebeuren. Ook mensen met een lager inkomen en met minder mogelijkheden hebben immers het recht om in een kwaliteitsvolle woning te wonen. Als er tijd nodig is om te renoveren, dan moet u die tijd ook nemen. Ik wil een warm pleidooi houden om nog meer dan in het regeerakkoord gepland is, en versneld, te investeren in sociale woningen.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat de heer Reekmans een punt heeft in de zin dat vele mensen die op de wachtlijst staan, zich zorgen maken over de leegstaande woningen. En er zijn 1001 redenen om die woningen te laten leegstaan, maar de meest voor de hand liggende is inderdaad de renovatie. Op mijn dienstbetoon krijg ik wekelijks meerdere mensen die hierover klagen. *(Opmerkingen van de heer Peter Reekmans)*

Sociaal dienstbetoon mag altijd, mijnheer Reekmans, politiek dienstbetoon mag niet, dat is een andere cultuur en ik hoop niet dat u daartoe behoort. Mensen mogen altijd komen klagen en komen vertellen wat er misloopt in deze maatschappij. Trouwens, u nodigt de mensen uit om die zaken aan u te melden. Ze melden ze ook aan ons. Gewoonlijk schrijf ik dan een brief aan de sociale huisvestingsmaatschappijen om te vernemen of hun verhaal klopt. En meestal

klopt het, want ja, er staan woningen leeg. Er staan in Vlaanderen heel veel woningen leeg, misschien wel te veel, maar meestal is daar een relevante uitleg voor. Meestal, voor wat Antwerpen betreft, want verder durf ik niet gaan, dat laat ik aan andere mensen over, gaat het om renovatie.

Als het is voor renovatie, dan kan ik daarmee leven, maar als het is omdat er woningen leeg gehouden worden om andere redenen, bijvoorbeeld om bepaalde kansengroepen in onze maatschappij voorrang te geven, dan heb ik het moeilijker, maar daar heb ik nog niet heel veel weet van en ik hoop dat ik daarvan niet heel veel weet zal krijgen.

De heer Reekmans heeft een teer punt aangehaald, en heel terecht, want als er leegstand is en als er twijfel over die leegstand bestaat, dan moeten we die kunnen onderzoeken. We hebben een commissie Wonen die, wat dat betreft, haar werk kan, mag en moet doen.

Mijnheer Reekmans, als u over heel veel informatie beschikt, maakt u ze dan over aan onze commissie. *(Opmerkingen van de heer Peter Reekmans)*

Dat doet u. Dan gaan wij de nodige stappen zetten om uw verhaal te bevestigen of niet.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Mijnheer de voorzitter, ik was niet van plan om het woord te nemen, maar ik wil even inpikken op de suggestie van de heer Decaluwe in verband met de formule Lancelot, want die is mij niet onbekend. De bvba stelt niet alleen woningen ter beschikking, maar, voor andere doeleinden, ook leegstaande bedrijfsgebouwen en terreinen. Als het gaat om bewoning pleit ik ervoor om met de grootst mogelijke voorzichtigheid van de formule gebruik te maken. Het gaat om een tijdelijke bewoningsformule en ik heb een aantal bedenkingen bij de voorwaarden die men stelt en bij de criteria voor het selecteren van mogelijke bewoners. Zo zijn er een aantal formules waarbij men zegt dat bewoners welkom zijn, maar dan zonder kinderen. Ik vind dat een voorwaarde waarbij we serieuze bedenkingen kunnen formuleren.

De formule valt ook niet onder de huurwetgeving en de bescherming die deze wet biedt. Ik ben ertegen dat men dit zou laten evolueren naar een alternatief huisvestingscircuit.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: We spreken altijd over een totaal patrimonium van 142.000 woningen en appartementen. Dat is hier al vaak gezegd. Ik heb in de vorige legislatuur vaak die vragen gekregen van de heer Decaluwe, mevrouw Hostekint en de heer Penris. Meestal is er een heel sluitende, doeltreffende uitleg voor de leegstand. Het heeft haast altijd te maken met geplande renovatiewerken. Dat verloopt niet altijd perfect, daarom worden de huisvestingsmaatschappijen ook aangepord. Als u daar voorbeelden van hebt, mag u die gerust publiek maken, vind ik. Over het geheel genomen, bestaat er wel een sluitende reden voor de leegstand en heeft het niets te maken met nonchalance of wanbeleid, want dat is zo'n beetje de ondertoon van deze vraag. Ik wil de maatschappijen verdedigen. Zij zijn de eerste om te beseffen dat ze inkomsten derven als er woningen nodeloos leeg staan. Ze zijn hun geld kwijt en de meeste hebben echt geen reserves. Ze hebben er alle belang bij om zo snel mogelijk huurders te vinden.

Minister Ingrid Lieten: Ik geloof dat we het er ongeveer allemaal over eens zijn. De minister is er ook van overtuigd dat we moeten nagaan hoe we de sociale huisvestingsmaatschappijen kunnen ondersteunen om de leegstand zo beperkt mogelijk te houden. Ik onderschrijf ook dat het geen pas geeft om de SHM's in het verdomhoekje te zetten. Integendeel, de meeste zijn zich daar sterk van bewust. Ik denk dat het doel nog altijd is om de beleidsuitvoering goed op te volgen via cijfer- en kwalitatief materiaal. Dat krijgen we van de visitatiecommissie. Dan kunnen bekijken of er bijkomende acties nodig zijn. In ieder geval onthoud ik de suggestie van de heer Decaluwe. We kunnen daarover in de commissie nog van gedachten wisselen.

Ik zou willen besluiten dat ik vooral aanstoot neem aan uw laatste bemerking. U hebt berekend dat er minder opbrengst is als die woningen leegstaan. De belangrijkste doelstelling is gezinnen een fatsoenlijke huisvesting te geven en niet geld in het laatje te brengen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Peter Reekmans: Mevrouw de minister, het gaat mij niet om dat geld in het laatje, het gaat er mij om dat er geen geld verspild wordt. Dat is nu aan het gebeuren. Die berekening heb ik gemaakt.

Mevrouw Hostekint, ik heb hier een blaadje mee van sp.a Herentals met het artikel ‘Waar leegstand piekt’. De sp.a-schepen van Huisvesting van Herentals zegt: “Het gaat te traag”. Ik zou zeggen: contacteer die collega eens, hij heeft een andere mening dan u. Proficiat dat u die moeite gedaan hebt om op zeshonderd woningen er zes te vinden die niet kloppen. *(Opmerkingen van mevrouw Michèle Hostekint)*

Ik ga dat straks filteren, mevrouw Hostekint. Ik vind dat tof. Daarmee moeten mijn medewerkers en ikzelf niet alles controleren. Ik dank u. *(Opmerkingen van mevrouw Michèle Hostekint)*

Mijnheer Keulen, de voorbeelden van Aarschot slaan wel degelijk op wanbeleid. Toevallig of niet, op het moment van de beslissingen was uw tegenkandidaat voor het voorzitterschap, mevrouw Rutten, voorzitter van die huisvestingsmaatschappij. *(Rumoer)*

Op haar cv vandaag staat die titel van gewezen voorzitter niet! *(Rumoer)*

Iedere traditionele partij – en ook de N-VA toen ze in het kartel zat – is mee verantwoordelijk voor deze langdurige leegstand en het huidige wanbeleid. *(Rumoer)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor de agenda aan te vullen met de oprichting van een commissie ad hoc Versnelling maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten.

Is het parlement het hiermee eens? *(Instemming)*

■

COMMISSIE AD HOC Versnelling maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten

Oprichting

De voorzitter: Dames en heren, het Uitgebreid Bureau stelt voor een commissie ad hoc ‘versnelling maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten’ op te richten, bestaande uit 15 leden en 15 plaatsvervangers. Overeenkomstig artikel 21 van het Reglement, benoemt de commissie na overleg tussen de fracties een voorzitter, een ondervoorzitter en een secretaris, alsmede, overeenkomstig artikel 36 van het Reglement, twee verslaggevers.

De commissie zal via het samenbrengen van studiewerk en het houden van hoorzittingen nagaan:

- a) welke oorzaken de oorzaak zijn van de vertraging van (grote) infrastructuurwerken;
- b) hoe in andere lidstaten of regio’s van de Europese Unie wordt omgegaan met procedurevertragingen inzake (grote) infrastructuurwerken en hoe daar aan die vertragingen wordt verholpen;

- c) op welke manier de besluitvorming in Vlaanderen over (grote) infrastructuurwerken (substantieel) kan worden versneld en welke concrete oplossingen daartoe kunnen bijdragen.

Het Uitgebreid Bureau bepaalt welke personen binnen en eventueel buiten het Vlaams Parlement worden verzocht om de werkzaamheden van de commissie te begeleiden.

De commissie zal uiterlijk op 1 maart 2010 onder de vorm van een resolutie haar besluiten neerleggen.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

We zullen straks over de samenstelling van deze commissie beslissen. Ze zal aanstaande maandag 30 november om 16 uur voor de eerste keer samenkomen.

De heer Bart Caron: Namens onze fractie heb ik deze morgen in de commissie Leefmilieu het voorstel gedaan om een andere commissie ad hoc op te richten. In het kader van deze commissie mag de thematiek van de infrastructuurwerken niet te eng worden benaderd. Dat mag niet alleen gaan over pakweg mobiliteit, maar ook over adaptatiebeleid, overstromingsgebieden en infrastructuur die met milieu of energie te maken heeft. Zo kunnen we die kwestie totaal benaderen, en niet alleen inzake wegenwerken.

Ik neem aan dat dit verder deel zal uitmaken van de regeling van de werkzaamheden van de commissie. Deze bekommernis willen we in ieder geval meedelen.

De voorzitter: Om kwart voor twee waren twee partijen niet aanwezig op het Uitgebreid Bureau, namelijk Groen! en LDD. Het Uitgebreid Bureau heeft een duidelijke omschrijving gegeven van de opdracht van die commissie. Als voorzitter leg ik dat ter goedkeuring voor. Ik heb begrepen dat alle partijen het eens zijn met de omschrijving zoals die nu voorligt. We kregen geen verdere aanvullingen om taakuitbreidingen aan die commissie te geven.

De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer Peter Vanvelthoven: Ik wil beklemtonen dat er ook geen beperkende lezing is geweest van de omschrijving. Ik heb de indruk dat u daar een beperkende lezing van geeft. Ik stel voor dat we dat in de commissie verder bediscussiëren. De bespreking of de libellering van de tekst is algemeen.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik denk dat de titel duidelijk is. Het gaat om investeringsprojecten. Wat daaronder moet vallen, is een zaak van de commissie zelf.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Enkel onder de voorwaarden zoals geformuleerd door de heer Vanvelthoven kunnen we dit goedkeuren. Als ik het goed begrepen heb, kan de commissie haar opdracht invullen.

De voorzitter: Dit is een beslissing van het Uitgebreid Bureau met eenparigheid van stemmen.

De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Deze discussie wordt best in de commissie zelf gevoerd. Daar is een duidelijke opdracht gedefinieerd. Alle woorden hebben hun belang. Men zal daar niet om het even wat kunnen bespreken, want dan wordt het wel heel oeverloos. Het is de bedoeling dat men in februari tot conclusies komt.

De voorzitter: Voor alle duidelijkheid: wat ik hier naar voren heb gebracht, is een uitvloeisel van wat vanmiddag in het Uitgebreid Bureau is besproken.

Benoeming van de leden

Dames en heren, aan de orde is de benoeming van de leden van de commissie ad hoc Versnelling maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten.

De lijst met de door de fracties voorgedragen kandidaten werd op de banken rondgedeeld.

Vraagt iemand daaromtrent het woord ? (*Neen*)

Er zijn geen andere voorstellen.

Aangezien het aantal kandidaten het aantal toe te wijzen mandaten niet overtreft, verklaar ik de volgende Vlaamse volksvertegenwoordigers benoemd tot vaste leden:

de heer Ludwig Caluwé;
de heer Lode Ceyskens;
de heer Dirk de Kort;
de heer Johan Sauwens;
de heer Pieter Huybrechts;
de heer Jan Penris;
mevrouw Marleen Van den Eynde;
de heer Marino Keulen;
de heer Sas van Rouveroij;
mevrouw Michèle Hostekint;
de heer Bart Martens;
mevrouw Liesbeth Homans;
de heer Jan Peumans;
de heer Lode Vereeck;
de heer Dirk Peeters;

plaatsvervangende leden:

de heer Robrecht Bothuyne;
mevrouw Karin Brouwers;
mevrouw Martine Fournier;
mevrouw Tinne Rombouts;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt;
de heer Frank Creyelman;
de heer Johan Deckmyn;
de heer Jean-Jacques De Gucht;
mevrouw Annick De Ridder;
de heer Jan Roegiers;
de heer Peter Vanvelthoven;
mevrouw Lies Jans;
de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Lode Vereeck betreffende het innemen van een eenduidig standpunt inzake de lopende (communautaire) federale besprekingen – 265 (2009-2010) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Vereeck bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van de heer Vereeck

betreffende het innemen van een eenduidig standpunt inzake de lopende (communautaire) federale besprekingen.

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer de voorzitter, ik zal mij hier beperken tot de hoogdringendheid. Het was daarnet ook al het voorwerp van een actuele vraag. U weet dat in de achtergrond van de vorming van de nieuwe federale regering een koninklijke begeleider de procedure van de onderhandelingen over Brussel-Halle-Vilvoorde heeft vastgelegd. Dat heeft geleid tot een koninklijke portefeuillehouder.

Ik denk dat het inderdaad hoogdringend is dat het Vlaams Parlement nu een signaal geeft aan die portefeuillehouder en niet binnen enkele weken, laat staan maanden, als het kalf al verdrongen is of wanneer die portefeuillehouder misschien bepaalde assumpties aanneemt omdat hij niet eenduidig het standpunt van de Vlaamse volksvertegenwoordiging kent. Vandaar de hoogdringendheid om dat signaal nu te geven, bij de start van die nieuwe regering.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik kan u verzekeren dat die man op de hoogte is van ons regeerakkoord en dat voor het overige dit een aangelegenheid is die blijkbaar tegen Pasen moet worden afgerond. We zijn nog niet aan Kerstmis toe, dus zie ik die hoogdringendheid niet.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de voorzitter, ik zal de hoogdringendheid steunen. Het is effectief nodig dat we dringend het signaal geven dat men wat staatshervorming en Brussel-Halle-Vilvoorde betreft niet alles kan doen wat men eventueel zou willen doen.

Dit gezegd zijnde, kan de inhoud van het voorstel van resolutie gerust nog worden aangevuld met nog veel meer zaken dan hier in staan. In het Vlaams regeerakkoord staat toch nog altijd, mijnheer de voorzitter, collega's, dat de Vlaamse Regering in het Overlegcomité bij de Franstalige partijen ging peilen naar hun intenties over een eventuele staatshervorming. Ik stel vandaag vast dat men op federaal vlak bezig is met een of andere constructie in elkaar te boksen – tot daar aan toe, maar de Vlaamse Regering heeft op dit ogenblik in het Overlegcomité nog altijd niet gepeild naar welke intentie dan ook.

In die zin steunen wij de hoogdringendheid.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve wordt het voorstel van resolutie van de heer Lode Vereeck betreffende het innemen van een eenduidig standpunt inzake de lopende (communautaire) federale besprekingen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting verwezen.

Het incident is gesloten.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de dames Patricia Ceysens, Fientje Moerman, Annick De Ridder en Lydia Peeters en de heren Sven Gatz en Dirk Van Mechelen tot besluit van het op 25 november 2009 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van de Opelvestiging in Antwerpen, naar aanleiding van de recente uitspraken van General Motors

– 266 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

■

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

38 leden hebben ja geantwoord;

58 leden hebben neen geantwoord;

4 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Ik heb een stemafpraak met de heer Roegiers, die afwezig is wegens gezondheidsredenen.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de dames Gwenny De Vroe en Mercedes Van Volcem en de heer Sven Gatz tot besluit van het op 25 november 2009 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de aanpak van de fijnstofproblematiek, naar aanleiding van de waarschuwing hierover van de Europese Commissie

– 268 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

38 leden hebben ja geantwoord;

58 leden hebben neen geantwoord;

4 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de heer Filip Watteeuw tot besluit van het op 25 november 2009 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de aanpak van de fijnstofproblematiek, naar aanleiding van de waarschuwing hierover van de Europese Commissie – 269 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
3 leden hebben ja geantwoord;
78 leden hebben neen geantwoord;
19 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Ivan Sabbe, Lode Vereeck en Peter Reekmans tot besluit van het op 25 november 2009 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de aanpak van de fijnstofproblematiek, naar aanleiding van de waarschuwing hierover van de Europese Commissie – 270 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
37 leden hebben ja geantwoord;
62 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de dames Marleen Van den Eynde, Agnes Bruyninckx-Vandenhoutd en An Michiels tot besluit van het op 25 november 2009 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de aanpak van de fijnstofproblematiek, naar aanleiding van de waarschuwing hierover van de Europese Commissie – 271 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
20 leden hebben ja geantwoord;
62 leden hebben neen geantwoord;
18 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 2 december 2009 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.49 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Bart De Wever, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, An Michiels, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Felix Strackx, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Wilfried Vandaele, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Marleen Vanderpoorten, Luckas Van Der Taelen, Marc Van de Vijver, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Peter Vanvelthoven, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Wim Wienen, Veli Yüksel

Afwezig met kennisgeving

Erik Arckens, Sophie De Wit, Dirk Peeters, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum,, Helga Stevens,: gezondheidsredenen;

Frank Vandenbroucke: ambtsverplichtingen;

Marcus Vanden Bussche, Ulla Werbrouck: familieverplichtingen.

Afwezig zonder kennisgeving

Erik Tack

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, An Michiels, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Van Mechelen, Filip Watteeuw

■

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceyskens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, An Michiels, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Van Mechelen, Filip Watteeuw

■

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, An Michiels, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Felix Strackx, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brussee, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Lydia Peeters, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Vera Van der Borght, Dirk Van Mechelen, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten

■

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, An Michiels, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borght, Joris Van Hauthem, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Johan Verstreken, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDING:

Dirk Van Mechelen

■

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, An Michiels, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Visser, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Johan Verstreken, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brussee, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Lydia Peeters, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Dirk Van Mechelen, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten

■